

Innst. 15 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2012–2013)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2013, kapitler under Arbeidsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet (rammeområde 7)

Innhold

	Side
1. Innledning	5
1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7	5
1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7	10
2. Komiteens generelle merknader	11
2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	11
2.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti	14
2.3 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet	15
2.4 Generelle merknader fra Høyre	18
2.5 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti	20
2.6 Oppsummering av fraksjonenes primærstandpunkt under rammeområde 7	23
3. Merknader til de enkelte kapitler rammeområde 7	26
3.1 Kap. 600 Arbeidsdepartementet	26
3.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	26
3.3 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	28
3.4 Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	29
3.5 Kap. 606 Trygderetten	33
3.6 Kap. 611 Pensjon av statskassen	33
3.7 Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse	33
3.8 Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	34
3.9 Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	34
3.10 Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskadeforsikring	34
3.11 Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivsforsikring	35
3.12 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	35
3.13 Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	38
3.14 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn	44
3.15 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet	44
3.16 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumsstilsynet	45
3.17 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)	46
3.18 Kap. 645 Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen	46
3.19 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen	46
3.20 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.	46
3.21 Kap. 649 Treparts bransjeprogrammer	47
3.22 Kap. 660 Krigspensjon	47
3.23 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn	48
3.24 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	48
3.25 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	49
3.26 Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	50
3.27 Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse	51
3.28 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	51
3.29 Kap. 2541 Dagpenger	51
3.30 Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	52
3.31 Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	53
3.32 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	53
3.33 Kap. 2650 Sykepenger	54
3.34 Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger	57
3.35 Kap. 2655 Uførhet	59
3.36 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	60
3.37 Kap. 2670 Alderdom	66
3.38 Kap. 2680 Etterlatte	67
3.39 Kap. 2686 Gravferdsstønad	67

	Side
3.40 Kap. 2690 Diverse utgifter	67
3.41 Kap. 5701 Diverse inntekter	67
3.42 Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	67
3.43 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	68
4. Forslag fra mindretall	68
5. Komiteens tilråding	69
Vedlegg	80

Innst. 15 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S (2012–2013) Tillegg nr. 1

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2013, kapitler under Arbeidsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet (rammeområde 7)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Linnea Brandvik, Thor Erik Forsberg, Steinar Gullvåg, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, lederen Robert Eriksson, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen, fra Høyre, Sylvi Graham og Torbjørn Røe Isaksen, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, viser til at Meld. St. 1 (2012–2013) og Prop. 1 S (2012–2013) ble lagt frem av regjeringen 8. oktober 2012, samt Prop. 1 S (2012–2013) Tillegg nr. 1 som ble lagt frem 9. november 2012.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2013 for de kapitler som er fordelt til komiteen på rammeområde 7 i Stortingets møte 16. oktober 2012, jf. Innst. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S (2012–2013) Tillegg nr. 1.

Stortinget har i møte 27. november 2012 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på vedtaket om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 41.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitlene i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområde.

Komiteen viser til brev fra Arbeidsdepartementet av 7. november 2012 vedrørende «Feil i Prop. 1 S (2012–2013) Arbeidsdepartementet». Brevet følger vedlagt innstillingen.

Komiteen viser for øvrig til sine respektive partiers merknader i Innst. 2 S (2012–2013).

1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 7 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S (2012–2013) Tillegg nr. 1.

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 7

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Arbeidsdepartementet</i>			
600		Arbeidsdepartementet	177 830 000
	1	Driftsutgifter	177 830 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m	250 190 000
	21	Spesielle driftsutgifter	60 770 000
	22	Tiltak mot ufrivillig deltid, <i>kan overføres</i>	26 620 000
	50	Norges forskningsråd	125 720 000
	70	Tilskudd	24 990 000
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m	12 090 000
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	743 040 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	7 540 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	735 500 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	10 954 365 000
	1	Driftsutgifter	10 482 400 000
	21	Spesielle driftsutgifter	28 800 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	241 430 000
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i>	201 735 000
606		Trygderetten	65 278 000
	1	Driftsutgifter	65 278 000
611		Pensjoner av statskassen	18 800 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	18 800 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse	8 674 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 579 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	988 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	977 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	66 000 000
	1	Driftsutgifter	64 000 000
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000
615		Yrkesskadeforsikring	81 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	81 000 000
616		Gruppelivsforsikring	182 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	182 000 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	290 670 000
	21	Spesielle driftsutgifter	60 620 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	163 330 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	56 190 000
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	10 530 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
634		Arbeidsmarkedstiltak	7 450 600 000
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	89 600 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 244 470 000
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 053 530 000
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	63 000 000
635		Ventelønn	125 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	125 000 000
640		Arbeidstilsynet	505 000 000
	1	Driftsutgifter	490 400 000
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	10 300 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 300 000
642		Petroleumstilsynet	236 830 000
	1	Driftsutgifter	212 100 000
	21	Spesielle driftsutgifter	23 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 730 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	104 850 000
	50	Statstilskudd	104 850 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen	3 150 000
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 150 000
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m	22 213 000
	1	Driftsutgifter	16 315 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 898 000
	70	Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000
649		Treparts bransjeprogrammer	10 600 000
	21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	10 600 000
660		Krigspensjon	513 000 000
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	146 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	367 000 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn	212 586 000
	70	Tilskudd	212 586 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	1 880 000 000
	70	Tilskudd	1 880 000 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år	410 000 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	410 000 000

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	221 638 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	15 515 000
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	171 894 000
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 229 000
	72	Tilskudd	14 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2470		Statens pensjonskasse	45 587 000
	24	Driftsresultat:	15 834 000
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-573 690 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	432 330 000
		3 Avskrivninger	117 732 000
		4 Renter av statens kapital	21 392 000
		5 Til investeringsformål	18 070 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	29 753 000
<i>Folketrygden</i>			
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	65 000 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000
2541		Dagpenger	11 300 000 000
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	11 300 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	705 000 000
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	705 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far	3 638 300 000
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 428 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	370 000 000
	73	Utdanningsstønad	55 000 000
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	785 000 000
2650		Sykepenger	37 660 208 000
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	33 280 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i> ...	550 000 000
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	300 208 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 810 000 000
2651		Arbeidsavklaringspenger	36 979 800 000
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	36 164 800 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	465 000 000
	72	Legeerklæringer	350 000 000
2655		Uførhet	61 369 000 000
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	23 110 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	35 830 000 000
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 249 000 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	114 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	66 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	9 031 600 000
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 770 000 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 740 000 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	145 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
	74	Tilskudd til biler	740 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 731 600 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	245 000 000
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 160 000 000
	78	Høreapparater	500 000 000
2670		Alderdøm	162 208 000 000
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 295 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	101 130 000 000
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 770 000 000
2680		Etterlatte	2 279 500 000
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 210 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	970 000 000
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	93 000 000
	74	Utdanningsstønad	500 000
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000 000
2686		Gravferdsstønad	200 000 000
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000 000
2690		Diverse utgifter	460 000 000
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	330 000 000
	77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	130 000 000
Sum utgifter rammeområde 7			360 128 635 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3605	Arbeids- og velferdsetaten	44 365 000
	1 Administrasjonsvederlag	22 365 000
	6 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000 000
3614	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	45 000 000
	1 Gebyrinntekter, lån	45 000 000
3615	Yrkesskadeforsikring	154 000 000
	1 Premieinntekter	154 000 000
3616	Gruppelivsforsikring	87 000 000
	1 Premieinntekter	87 000 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak	200 000
	85 Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	200 000
3635	Ventelønn mv.	46 500 000
	1 Refusjon statlig virksomhet mv.	45 000 000
	85 Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	1 500 000
3640	Arbeidstilsynet	38 642 000
	1 Diverse inntekter	1 200 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 900 000
	5	Tvangsmulkt	2 125 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	19 117 000
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	10 300 000
3642		Petroleumstilsynet	47 700 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	850 000
	3	Gebyr tilsyn	46 850 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5470	Statens pensjonskasse	18 070 000
	30 Avsetning til investeringsformål	18 070 000

Renter og utbytte mv.

5607	Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	1 145 000 000
	80 Renter	1 145 000 000

Folketrygden

5701	Diverse inntekter	1 927 655 000
	2 Diverse inntekter	570 000 000
	3 Hjelpemiddelsentraler m.m.	35 805 000
	71 Refusjon ved yrkesskade	960 150 000
	73 Refusjon fra bidragspliktige	340 000 000
	74 Refusjon medisinsk behandling	20 000 000
	80 Renter	1 700 000
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs	150 000 000
	2 Dividende	150 000 000
5705	Refusjon av dagpenger	59 000 000
	1 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	55 000 000
	3 Refusjon for dagpenger fra EØS-land	4 000 000

Sum inntekter rammeområde 7

3 763 132 000

Netto rammeområde 7

356 365 503 000

1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7

Ved Stortingets vedtak 27. november 2012 er netto utgiftsramme endelig fastsatt til kr 356 364 503 000 for rammeområde 7, jf. Innst. 2 S (2012–2013). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 7 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 41.

I henhold til vedtak i Stortinget, jf. Innst. 1 S (2012–2013) skal arbeids- og sosialkomiteen også behandle følgende kapitler under:

- Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.
- Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn under Fiskeri- og kystdepartementet.

2. Komiteens generelle merknader

2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter regjeringens politiske utgangspunkt der rettferd og fellesskap ligger til grunn. En sterk velferdsstat med trygge velferdsordninger er avgjørende både for den enkeltes trygghet og for samfunnet og næringslivet.

Et samfunn med små forskjeller er et godt samfunn. Arbeid til alle, rettferdig fordeling, jevnbyrdighet og utjevning er sentrale mål for regjeringens arbeid. Flertallet støtter disse målene.

For den enkelte er arbeid en kilde til inntekt, økonomisk trygghet, selvrespekt og selvrealisering. Samtidig vil høy sysselsetting bidra til å sikre våre universelle ordninger, redusere sosiale forskjeller og forebygge fattigdom. Økonomisk politikk, næringspolitikk, distriktpolitikk, utdanningspolitikk og arbeids- og velferdspolitikk må bidra sammen for å nå målet. Flertallet viser til at en sterk, bærekraftig offentlig sektor har vært, og er, en forutsetning for utjevning, rettferdighet, jevnbyrdighet og likeverdige vilkår for alle.

Flertallet viser til at situasjonen i Europa er svært alvorlig, med høy arbeidsledighet og økonomisk tilbakeslag i mange land, med påfølgende kutt i universelle velferdsordninger og lønnsnivå. Selv i vårt naboland, Sverige, er arbeidsløsheten stor. Ungdomsledigheten er langt over 20 pst., med den konsekvens at tusenvis av svenske ungdommer søker til Norge for arbeid.

Flertallet viser til at arbeidsløsheten i Norge er lav, i 2. kvartal 2012 var det 55 000 flere sysselsatt enn i gjennomsnitt i fjor, og oppgangen har vært sterkest i privat sektor.

I Norge har det vært god reallønnsvekst for de fleste lønsmottakere og det er orden i norsk økonomi. Flertallet viser til at våre solide, universelle velferdsordninger, trygg økonomisk styring og aktiv motkonjunkturpolitikk har vært et viktig bolverk mot at de verste innslagene av den økonomiske krisen i EU rammer norsk økonomi og arbeidsliv. Flertallet støtter regjeringens arbeid for langsiktighet og vil videreføre arbeidet for å sørge for fortsatt høy sysselsetting og et trygt arbeidsliv.

Flertallet viser til regjeringens særlige innsats for arbeidsledig ungdom og hilser de nye tiltakene velkommen. Ungdom har spesielle utfordringer på arbeidsmarkedet og har behov for særskilte tiltak. Flertallet understreker viktigheten av rask tilgang til den hjelp som er nødvendig for ungdom som er arbeidsløse.

Flertallet mener våre universelle velferdsordninger må videreutvikles og fornyes løpende. Trygge

og solide universelle velferdsordninger forutsetter felles finansiering gjennom skatte- og avgiftssystemet der alle bidrar etter evne. Slik kan man sikre oppslutning og videreføring av velferden.

Flertallet understreker den avgjørende rollen arbeids- og velferdsforvaltningen har i å sørge for at flest mulig er i arbeid og aktivitet, at færre har behov for stønader, bedre levekårene for vanskeligstilte, samt å bidra til sosial og økonomisk trygghet.

Flertallet viser til at arbeids- og velferdsforvaltningen gjennom formålsparagrafen i lov om arbeids- og velferdsforvaltningen har et bredt og viktig samfunnsmandat. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal legge til rette for en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal møte det enkelte mennesket med respekt, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktiv virksomhet. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal ha en helhetlig og samordnet praktisering av arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven, lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og andre lover som forvaltes av arbeids- og velferdsforvaltningen, og den skal være en aktiv medspiller når det gjelder å oppnå målene i lov om folkehelse. Flertallet understreker viktigheten av oppfølging av formålet med Nav. Flertallet viser til de store investeringene som nå gjøres for å modernisere etaten. Flertallet er tilfreds med at dette arbeidet nå er iverksatt og vil følge den videre utviklingen nøye. Nye løsninger gir nye muligheter til å frigjøre ressurser, forenkle befolkningens møte med etaten og vil bidra til å utvikle Nav som organisasjon. Regjeringen foreslår å bevilge 735,5 mill. kroner til IKT-modernisering i Nav, og flertallet støtter dette.

Arbeidet for et inkluderende arbeidsliv er svært viktig. Flertallet gleder seg over at privat sektor har nådd sitt mål om reduksjon i sykefraværet. Flertallet viser til at dette viktige resultatet er oppnådd uten kutt i ytelser. Flertallet understreker at dårlig råd ikke fører til bedre helse. Flertallet understreker viktigheten av å intensivere arbeidet med delmål 2 i IA-avtalen om at flere med nedsatt funksjonsevne skal komme i arbeid. Flertallet viser i den forbindelse til jobbstrategien for mennesker med nedsatt funksjonsevne og forutsetter at regjeringen kontinuerlig vurderer behovet for nye tiltak knyttet til den.

Flertallet viser til at VTA og produksjonsverksted er viktige virkemidler for å sikre arbeid til alle og støtter at bevilgningen nå er foreslått skilt på egen post. Dette muliggjør styring over volumet av plasser.

Flertallet påpeker at tryggheten for mange arbeidstakere i det norske arbeidslivet er under press. Økt bruk av innleid arbeidskraft og stadig mer uover-

siktlig arbeidsforhold gjør det vanskeligere å kontrollere om relevant lov- og regelverk og lønns- og avtaleforhold følges. Flertallet understreker at grunnlaget for et trygt arbeidsliv for arbeidstakere er avhengig av samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakere, en sterk fagbevegelse og myndigheter som sikrer at reglene respekteres. Flertallet støtter derfor regjeringens arbeid for å gi myndighetene og fagbevegelsen nye virkemidler, slik tiltakspakken for likebehandling av innleid arbeidskraft skal bidra til. Flertallet viser til regjeringens forslag om å styrke Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet, og støtter dette. Flertallet understreker at Arbeidstilsynet må sikre faglig gode og riktige tilsyn der behovet er størst og viser til gode erfaringer med tilsyn der flere ulike etater er med og at det er viktig at flere slike tilsyn blir gjennomført.

Flertallet vil understreke nødvendigheten av at arbeidet med å forebygge sosial dumping og sikre arbeidstakerne normale norske lønns- og arbeidsvilkår styrkes. Flertallet viser til at en historisk høy arbeidsinnvandring medvirker til et press på lønns- og arbeidsvilkår i flere bransjer, blant annet innenfor bransjer hvor det jobber mange ufaglærte og hvor andelen med utdanning på høyskole- og universitetsnivå er lav. Flertallet ser det som viktig å arbeide for å dempe det økte presset på ansattes lønns- og arbeidsvilkår i slike bransjer, eksempelvis i renholdsbransjen.

Flertallet viser til at det har vært god real-lønnsvekst i Norge de siste årene, også de tre siste, der man i de aller fleste andre europeiske land har sett stillstand og lønnsnedgang. På tross av denne økningen viser lønnsutviklingen i Norge at fordelingen av lønnsøkningene ikke har vært jevn i alle grupper. Flertallet vil videre vise til at Statistisk sentralbyrå (SSB) høsten 2011 offentliggjorde en artikkel med lønnsutviklingen i Norge det første tiåret i dette tusenåret. Artikkelen viser at forskjellene i lønn i Norge økte i perioden 2000–2010. Lønn omfatter her avtalt lønn (grunnlønn), uregelmessige tillegg, samt bonus og provisjon, før skatt. Overtidsgodtgjørelser inkluderes ikke. For privat sektor er lønnsstatistikken en utvalgsundersøkelse mens den for offentlig sektor er basert på registerdata. Fra 2000 til 2010 økte både gjennomsnittlig månedslønn og spredningen i månedslønn mellom folk. Lønnsforskjellene har økt mer i privat sektor enn i offentlig sektor. Lønnsforskjellene i Norge er likevel små sammenliknet med mange andre land.

Flertallet viser til at et gjennomgående trekk i artikkelen, som baserer seg på SSBs svært omfattende lønnsstatistikk, er at den største lønnsnedgangen, målt mot gjennomsnittet av alle heltidsansatte lønnstakere, for flere av yrkesgruppene hvor det ikke

er krav til utdanning fra høyskole/universitet, finner sted etter 2004. Det er også innenfor disse yrkesgruppene man i tiåret 2000–2010 hadde, og hvor man også etter det har hatt, størst innslag av utenlandsk arbeidskraft som følge av fri bevegelse av arbeidskraft innenfor EØS-området. Flertallet kan ikke få understreket nok hvor avgjørende det er å hindre at den høye arbeidsinnvandringen og tjenstemobiliteten innen EØS-området medfører at det utvikler seg et lavtlønnssjikt i deler av det norske arbeidsmarkedet. Dette er avgjørende både for å opprettholde et velordnet arbeidsliv og for å motvirke økte sosialutgifter.

I den sammenheng er det også viktig med et godt samarbeid med ansattes foreninger og fagbevegelser.

Flertallet mener det er svært viktig å unngå at ulike bransjer rammes av utstrakt sosial dumping. Derfor er innsatsen til regjeringen for å bekjempe useriøsitet, sosial dumping og utstøtings- og arbeidsmiljøproblemer i arbeidslivet nødvendig og bra. Flertallet vil her vise til tiltak under handlingsplan 1 og 2 mot sosial dumping. Flertallet mener arbeidet mot sosial dumping er avgjørende for å bevare den norske modellen, unngå utnyttelse av arbeidsløse, bevare godt arbeidsmiljø og hindre at arbeidstakernes lønninger presses nedover. Flertallet imøteser nye tiltak for å sikre norske lønns- og arbeidsvilkår i Norge, da flertallet mener arbeidslivet må trygges mot sosial dumping.

Flertallet ser det derfor som nødvendig å utvikle og utvide dette arbeidet ytterligere fremover. Sentralt i dette arbeidet er en styrking av Arbeidstilsynet, både gjennom økning av de økonomiske overføringer og ved å gi tilsynet bedre virkemidler for å avsløre og reagere mot sosial dumping. Flertallet vil igjen vise til at hverken Høyre eller Fremskrittspartiet tidligere har valgt å støtte flere viktige tiltak i kampen mot sosial dumping, slik som innsynsrett for tillitsvalgte, solidaransvar for ubetalt lønn, regionale verneombud i renhold-, hotell- og restaurantbransjene og det å innføre krav til lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

Flertallet ønsker ikke at det skal utvikle seg en todeling i norsk arbeidsliv, hvor vi får en gruppe lavtlønte arbeidstakere med utenlandsk bakgrunn som arbeider under dårlige forhold for betydelig lavere lønn enn hva andre arbeidstakere er villige til.

Flertallet viser til Innst. O. nr. 131 (2008–2009) Ot.prp. nr. 88 (2008–2009), og til Innst. S nr. 15 (2008–2009) der Høyre og Fremskrittspartiet skriver, sitat:

«Arbeidet mot sosial dumping har dessverre like mye vært et arbeid for å forhindre konkurranse på lønn.»

Flertallet understreker at negativ konkurranse på lønn medfører særlig press på arbeidsforholdene i utsatte bransjer og vil advare mot en slik utvikling. Flertallet viser til at Høyre og Fremskrittspartiet, som går inn for negativ konkurranse på lønn, også er mot de viktigste tiltakene for å hindre sosial dumping, slik som innsynsrett for tillitsvalgte, solidaransvar, regionale verneombud, tiltakene i pakken for trygghet i vikarbransjen og kollektiv søksmålsrett.

I praksis betyr denne motstanden mot viktige tiltak og innføringen av negativ konkurranse på lønn at arbeidstakere må gå ned i lønn for å få jobb, eller beholde jobben, i konkurranse med billig utenlands arbeidskraft. De samme partiers ønske om flere midlertidige og utrygge stillinger viser klart at disse partiers politikk ikke vil bedre vanskeligstiltes muligheter til å få jobb eller å sikre et godt lønnsnivå for alle arbeidstakere i Norge. Flertallet vil advare mot en slik politikk. Flertallet vil understreke at et for stort tilbud av en gruppe arbeidskraft vil motvirke mulighetene til å forbedre denne arbeidsgruppens lønns- og arbeidsvilkår. Dette vil igjen resultere i redusert attraktivitet for slike yrker, noe som igjen vil kunne redusere ungdoms insentiver til å gå inn i slike yrker. Tilstrømning av nye arbeidsinnvandrere med lønn under gjennomsnittet i bransjen/yrket, bidrar isolert sett også til lavere gjennomsnittslønnsvekst i berørte bransjer/yrker. Dette er ikke en ønskelig utvikling, og Arbeidstilsynet må brukes som en redskap for å motvirke en slik utvikling. Flertallet viser til at det siste året har innvandrere fylt syv av ti nye arbeidsplasser og at regjeringen venter vekst i innvandringen også i tiden fremover. Dette underbygger viktigheten av et bredt arbeid for å hindre sosial dumping og å opprettholde normale norske lønns- og arbeidsvilkår for å hindre nettopp en ytterligere svekkelse av attraktiviteten til enkelte yrker. I dette arbeidet spiller Arbeidstilsynet en viktig rolle.

Flertallet viser til at Arbeidstilsynet skal kontrollere at arbeidstakere ikke utsettes for brudd på helse-, miljø- og sikkerhetsregler, herunder regler om arbeidstid og krav til bostandard, og at arbeidstakere ikke tilbys lønn og andre ytelser som er uakseptabelt lave sammenlignet med hva norske arbeidstakere normalt tjener eller som ikke er i tråd med gjeldende allmenngjøringsforskrifter. Dette gjelder særskilt utenlandske arbeidstakere, men det vil også gjelde for norske arbeidstakere i yrker hvor tilbudet av arbeidskraft er veldig stort. Flertallet ser det som svært viktig av nevnte grunner at Arbeidstilsynet arbeider med dette.

Flertallet understreker viktigheten av at Norge har trygge universelle velferdsordninger og at det i all hovedsak skal lønne seg å jobbe. Mange som er

avhengige av offentlige ytelser i hverdagen har det tøft økonomisk. Det er flertallets mål at flest mulig skal få mulighet til å være i arbeid samtidig som alle skal ha trygghet for at fellesskapet stiller opp når helsen ikke tillater arbeid.

Kvalifiseringsprogrammet har gode resultater og bidrar til at langtidsmottakere av sosialhjelp får en skikkelig mulighet til kvalifisering. Flertallet understreker viktigheten av programmet og at de som fyller lovens vilkår får tilbud om et individuelt tilpasset arbeidsrettet program. Flertallet ber regjeringen følge nøye med på programmets utvikling for å vurdere om kommunene trenger ytterligere ressurser for å hjelpe flere til arbeid eller kvalifisering til arbeid.

Det viktigste arbeidet for å sørge for å begrense fattigdom skjer i kommunene. Flertallet understreker viktigheten av at regjeringen viderefører tiltakene under tidligere fattigdomsplan, og bidrar med hjelp og kompetanse til kommunenes arbeid. Flertallet understreker at den viktigste innsatsfaktoren for det kommunale arbeidet mot fattigdom er en god kommuneøkonomi. Flertallet viser til at storbyene, og særlig Oslo, har omfattende fattigdomsproblemer som må adresseres. De som nå er fattige i Oslo er andre grupper enn de som var fattige i Norge for noen år tilbake. Utfordringer knyttet til en sterk sentralisert befolkningsvekst, historisk høy nettoinnvandring og en større ubalanse mellom arbeidstaker- og arbeidsgiversiden i yrker med høyt innslag av utenlandsk arbeidskraft til fordel for arbeidsgiver, må i så henseende adresseres.

Flertallet viser til at satsinger på flere andre departementers områder er viktige for å sikre vanskeligstilte. Det er viktige oppgaver som har stor betydning for denne gruppen, bl. a. ligger dette under ansvarsområdet til Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Flertallet vil særlig peke på den store økte satsingen på kommunalt barnevern. Svært mange av de barna og familiene som trenger hjelp fra barnevernet risikerer varig fattigdom og helseproblemer hvis de ikke får rask og god hjelp. Derfor er satsing på barnevern et meget viktig fattigdomstiltak.

Flertallet viser til at regjeringen har satt av nye 30 mill. kroner til å innføre Jobbsjansen. Dette er et målrettet tiltak for å øke sysselsettingene blant innvandrere som står langt fra arbeidsmarkedet og ikke fanges opp av andre ordninger. I tillegg kommer 32 mill. kroner til tilskudd kommunene kan søke om for å bedre kvaliteten og resultatene på introduksjonsprogrammet og til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

2.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti legger følgende prinsipper til grunn for arbeids- og sosialfeltet:

- At flest mulig skal delta i arbeidslivet for å sikre og styrke velferdssamfunnet.
- At velferdssystemene skal oppmuntre til arbeid og aktivitet. Det må lønne seg å jobbe.
- Alle har et ansvar for å bekjempe fattigdom og utstøting, og sikre alle norske borgere en anstendig levestandard som gjør dem i stand til å utnytte sine muligheter som deltakere i samfunnet.
- At man har gode velferdsordninger som sikrer at personer som av ulike årsaker ikke har mulighet til å delta fullt ut i det ordinære arbeidslivet, eller som opplever arbeidsledighet, får del i den allmenne velferdsutviklingen.

Disse medlemmer vil understreke at den brede, tverrpolitiske enigheten om virkemidlene for å motvirke finanskrisen har sikret at Norge fortsatt har lav registrert arbeidsledighet. Samtidig er næringsliv og arbeidsliv fortsatt preget av finanskrisen, og andelen sysselsatte i privat sektor er fortsatt lavere enn det den var i 2008. Norsk eksportrettet industri er også sårbar i en turbulent internasjonal situasjon. Selv om den registrerte arbeidsledigheten i Norge er svært lav, så er det for mange som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Antallet på uføretrygd og arbeidsavklaringspenger har aldri vært høyere. Det er særlig bekymringsfullt at antallet unge uføre øker kraftig. Disse medlemmer mener regjeringens politikk har sviktet og ikke klart å hjelpe flere inn i arbeidslivet eller hindre flere fra å falle ut. Disse medlemmer vil påpeke at under 20 pst. av de som går ut hele sykmeldingsperioden kommer direkte tilbake i arbeid. Selv om sykefraværet viste en gledelig nedgang, har man ennå ikke lyktes i å oppfylle IA-avtalens mål. Disse medlemmer mener det er viktig å ta alle gode krefter i bruk for å få folk raskt tilbake i arbeid. Det offentlige bør derfor i større grad enn i dag bruke ledig kapasitet ved private behandlingstilbud.

Disse medlemmer vil uttrykke sin bekymring over den lave og fallende andelen sysselsatte blant personer med nedsatt funksjonsevne. Omkring 80 000 personer i denne gruppen står i dag ufrivillig utenfor arbeidslivet. Det vises til at andelen sysselsatte i denne gruppen har falt betydelig siden 2008, og at andelen har fortsatt å falle fra 2. kvartal 2011 til 2. kvartal 2012 til tross for at trenden er snudd i befolkningen for øvrig, og til tross for at regjeringen la frem en strategi rettet mot denne gruppen i 2011.

Disse medlemmer står sammen om at det er nødvendig med en forsterket satsing på personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet i 2013.

Disse medlemmer konstaterer at selv om deler av Navs virksomhet går i riktig retning, er det fortsatt store utfordringer på flere områder. Blant annet kan nevnes feilutbetalinger av arbeidsavklaringspenger, sykepenger, alderpensjon, mm., sviktende rutiner for personvern på flere kontorer samt en svikt i de såkalte «garantier» som regjeringen har gitt. Disse medlemmer vil påpeke at begrepet «garanti» innebærer noe annet enn en vanlig prioritering, og at det derfor kan svekke tilliten til velferdssystemet når «garantiene» brytes gang på gang. Flere av garantiene i Nav-systemet fungerer dårlig eller ikke i det hele tatt. Disse medlemmer viser i den forbindelse til sine respektive partiers alternative statsbudsjetter for 2013.

Disse medlemmer har tydelig tatt til orde for et Nav-ombud, for eksempel etter modell fra pasientombudsordningen. Regjeringen lovet i den forbindelse å komme tilbake til Stortinget med en egen sak om dette, men har foreløpig ikke gjort det. Disse medlemmer mener det har tatt altfor lang tid for regjeringen å vurdere en slik ordning.

Disse medlemmer vil understreke verdien av det sivile samfunn og frivillige organisasjoner i arbeidet med å bekjempe fattigdom, få ned sykefraværet og hindre flere fra å falle ut av arbeidslivet.

Disse medlemmer mener at fattigdom i Norge ikke rammer hele, lett identifiserbare grupper, men enkeltpersoner innenfor et bredt spekter av grupper. Disse medlemmer mener at fattigdom best kan bekjempes gjennom kombinasjonen av en politikk som legger til rette for verdiskaping, høy yrkesdeltakelse, en aktiv skolepolitikk som gir muligheter til alle og en målrettet politikk for fattigdomsbekjempelse. Disse medlemmer viser til at det er vanligst, både i Norge og andre europeiske land, å måle fattigdom gjennom et relativt mål (EU- eller OECD-skala), mens det i andre land hvor ekstrem fattigdom er mer vanlig gjerne fokuseres på absolutte fattigdomsmål. Disse medlemmer konstaterer at basert på fattigdomsmålene i bruk, har antallet fattige økt i Norge under denne regjeringen. Det er ekstra bekymringsfullt at antallet fattige barn har økt kraftig. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjetter for 2013 hvor det sattes langt sterkere på en målrettet fattigdomspolitikken enn hos regjeringen.

Disse medlemmer mener det er avgjørende å følge opp NOU 2012:6 Brofoss-utvalget: Utredning om Arbeidsrettede tiltak med en gjennomgang av alle offentlige støtteordninger for å sikre at det i størst mulig grad lønner seg å arbeide fremfor å stå

utenfor arbeidslivet. Disse medlemmer vil også ta til orde for en bred gjennomgang av egenandeler, skatteregler og støtteordninger i Norge, for å sikre at ikke forskjellige ordninger bygger på motstridende målsettinger. Det er også en utfordring at flere ordninger er direkte knyttet til at mottaker ikke deltar i arbeidslivet, mens en person med tilsvarende inntekt i arbeidslivet ikke vil nyte godt av ordningen. Da kan systemet bidra til at færre får en oppmuntring til å jobbe.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er behov for endringer i arbeidsmiljøloven for å bidra til et mer tidsriktig, fleksibelt og formålstjenlig arbeidsliv. Arbeidsmiljølovens beskyttelse av arbeidstakerne må ivaretas, samtidig som forsiktige oppmykninger sikrer mer fleksibilitet. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til merknadene hvor Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti står sammen i Innst. 333 S (2011–2012), jf. Meld. St. 29 (2010–2011) Felles ansvar for eit godt og anstendig arbeidsliv.

Disse medlemmer viser for øvrig til merknadene hvor Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti står sammen i budsjettinnstillingen.

2.3 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å fokusere på den gode situasjonen Norge er i på mange områder. Landet har nærmest ubegrensede muligheter for landets borgere til å skaffe seg utdanning, inntektsgivende arbeid og sosiale goder.

Norges gode økonomiske situasjon setter oss i stand til å ha et velferdssystem for dem som ikke har disse mulighetene på grunn av dårlig helse, fysiske eller psykiske skader, ulykker eller omsorgsbehov som gir kompensasjon for dem som har behov for fellesskapets hjelp til å skape seg en verdig tilværelse. Disse medlemmer mener at samfunnets muligheter til dette baserer seg på at de som kan klare seg selv må gjøre det slik at hjelpen til dem som trenger det kan bli reell, tilstrekkelig og effektiv. For Fremskrittspartiet er det en grunnleggende holdning å sørge for at de som trenger fellesskapets hjelp og støtte for å kunne ha et normalt, godt og verdig liv, skal få det uten å måtte møte store hindringer, køer, ventelister og nedverdiggende behandling.

Et fleksibelt arbeidsliv med plass til alle

Disse medlemmer er opptatt av å skape et fleksibelt arbeidsliv med plass til alle. Fortsatt er det en altfor stor gruppe personer mellom 16 og 67 år som ufrivillig står utenfor arbeidslivet. Å overføre mennesker til en permanent, inaktiv tilværelse med passive ytelser fra folketrygden som livsgrunnlag, og da spesielt de unge, er en fallitterklæring.

Disse medlemmer anser dette som et av de viktigste problemene innenfor arbeids- og sosialpolitikken å ta tak i og løse. I Prop. 1 S (2012–2013) er det anslått en økning i antall uføretrygdde fra 303 000 i 2011 til 312 700 i 2013. Disse medlemmer mener det må settes inn betydelig større innsats på tiltak som kan bidra til at flere kan tilbakestilles, eller habiliteres, til større eller mindre aktiv innsats i stedet for å bli overlatt til en passiv tilværelse på sosiale ytelser. I tillegg til økning i livskvaliteten til dem det gjelder, er det viktig samfunnsøkonomisk å øke innsatsen på dette området.

Disse medlemmer mener et arbeidsliv bestående av høy sysselsetning og stor deltakelse er selve forutsetningen for å opprettholde et godt, forutsigbart og ikke minst trygt velferdssamfunn. Derfor er det helt avgjørende at alle dem som har en mulighet til å utnytte eller opparbeide en arbeidsevne – stor eller liten – får mulighet til å delta med sine evner og anlegg til beste for seg selv og for samfunnet.

Utviklingen i arbeidsmarkedet preges også av en situasjon med mange arbeidstakere fra andre land som tar kortere eller lengre oppdrag i Norge. Disse medlemmer erkjenner at norske bedrifter vil være avhengig av arbeidsinnvandring for å dekke det økende behovet for arbeidskraft.

Disse medlemmer erkjenner også det faktum at mange innvandrere som har problemer med å skaffe seg et arbeid, som ikke lærer seg norsk språk og som tidlig får psykiske og fysiske helseproblemer, bidrar til å skape et sterkt press på våre velferdsordninger. Denne utviklingen må etter disse medlemmers mening medføre et skjerpet fokus på utformingen av våre velferdsytelser og en grundig vurdering av om de forskjellige ytelsene er treffsikre og dekker det behov de er bygget opp for. Norske velferdsordninger og sosiale ytelser er utformet ut fra det behov en vanlig norsk borger er forutsett å ha basert på norsk kostnadsnivå og nødvendige utgifter for å kunne oppholde seg i Norge. I mange andre land vil en ytelse basert på norsk kostnadsnivå fortone seg som usedvanlig gunstig og kunne gi betydelig bedre kjøpekraft for mottakeren enn om vedkommende hadde oppholdt seg i Norge. Derfor ønsker disse medlemmer å kjøpekraftjustere velferdsordninger som kontantstøtte og barnetrygd, når disse ytelsene eksporteres ut av landet. Disse medlemmer vil samtidig understreke at man betrakter opptjent alderspensjon som pensjonistens eiendom, og at denne ytelsen ikke skal kunne være gjenstand for en kostnads- eller kjøpekraftjustering.

Velferd

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet er opptatt av å legge til rette for en velferdspolitik som sikrer trygghet for den enkelte. Dette inne-

bærer blant annet at man har et velferdssystem som sikrer den enkelte rett ytelse til rett tid. Velferdsreformen, som ble iverksatt fra 2006, har ikke fungert etter Stortingets intensjon. Det ser ut til at Navs organisasjonsform har ført til at kompetansen og kvaliteten på tjenestene er blitt flyttet fra førstelinjen, der brukerne møter systemet, til bakenforliggende forvaltningsenheter som brukerne ikke har adgang til. Altfor mange brukere møter uakseptable ventetider, manglende informasjon, byråkrati og et komplisert system de ikke har oversikt over. Disse medlemmer mener det må foretas en gjennomgang og omorganisering av Nav, som fører kompetanse tilbake til førstelinjetjenesten og som bidrar til den forenkling og forbedring av tjenestene som et samlet Stortings ønsket da velferdsreformen ble behandlet. En lang rekke tilbakemeldinger, henvendelser og oppslag i pressen tyder på at Stortingets enstemmige forutsetninger ikke er oppfylt.

Disse medlemmer mener det er både viktig og riktig at våre grunnleggende velferdstjenester er finansiert av folketrygden. Dette for å sikre et tilnærmet likt tilbud over hele landet, uavhengig av bosted, egen eller kommunens økonomi. Disse medlemmer ønsker blant annet å lovfeste retten til sykehjemsplass finansiert av folketrygden.

Pensjon

Disse medlemmer viser til at pensjonsreformen som trådte i kraft fra 1. januar 2011 innførte levealderjustering, underregulering og en rekke forhold som etter disse medlemmers mening har ført til ytterligere komplisering av regelverket rundt alderspensjoner fra folketrygden. Det er, slik disse medlemmer ser det, et alvorlig problem at så godt som ingen pensjonister selv kan beregne korrekt ytelse eller vurdere om ytelsen er riktig beregnet av Nav. Så lenge ansvaret for korrekt utbetaling er lagt på pensjonisten, mener disse medlemmer det er uheldig at muligheten til å sikre slik utbetaling er fratt de aller fleste pensjonister.

Fra 2012 er det også innført endringer i skattesystemet for pensjonister, noe som har redusert pensjonistenes kjøpekraft i forhold til lønsmottakere og gitt mange en uventet inntektsreduksjon som de ikke har mulighet til å kompensere for. Det er ikke vanskelig for disse medlemmer å forstå at de dyptgripende endringer som er foretatt, av mange pensjonister oppfattes som løftebrudd. Dette vil ramme mange av dem som ikke har muligheter til å tilpasse seg situasjonen, og som allerede er blitt for gamle til å påvirke egen pensjonisttilværelse.

Disse medlemmer viser til at pensjonsreformen medfører at man må arbeide lenger for å oppnå tidligere nivå for full pensjon fra folketrygden og at man tjener opp pensjon frem til fylte 75 år. Det er

derfor et paradoks, slik disse medlemmer ser det, at aldersgrensen fortsatt er 70 år ifølge arbeidsmiljølovens § 15-13a og at arbeidstakere kan sies opp kun basert på oppnådd alder. Disse medlemmer mener at et arbeidsforhold er en avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, og at dersom begge anser det som formålstjenlig og helsemessig akseptabelt for arbeidstakeren, bør alder ikke alene gi arbeidsgiver rett til å kreve at arbeidstakeren fratrer sin stilling.

Pensjonsreformen har medført mange uheldige forhold, slik disse medlemmer ser det. Imidlertid er det en fordel at det fra 2011 er mulig å ta ut pensjon fra folketrygden og samtidig fortsette i en arbeidssituasjon. Dette er forbeholdt arbeidstakere i privat virksomhet. Ansatte i offentlig virksomhet, som er medlemmer i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) eller Statens Pensjonskasse (SPK), må fremdeles fratre sin stilling når de tar ut pensjon. Disse medlemmer mener dette er en urettferdig forskjellsbehandling som må tas opp til ny vurdering av partene i arbeidslivet.

Disse medlemmer vil påpeke at Fremskrittspartiet vil fortsette sin kamp, slik partiet har gjort i mer enn 20 år i Stortinget, for at gifte/samboende pensjonisters grunnpensjon ikke skal utsettes for avkorting begrunnet i sivil status, og vil fremme forslag om en fortsatt nedtrapping av avkortingene på samme måte som partiets representanter fikk begrenset gjennomslag for i forhandlinger med regjeringspartiene i Stortinget under regjeringen Bondevik II høsten 2002.

Disse medlemmer mener det er urettferdig at ikke alle minstepensjonister har de samme rettigheter til pensjonsytelser, og vil arbeide for at sivil status, eller ektefelle/samboers økonomiske evne, ikke skal legges til grunn ved beregning av pensjonsytelse.

Jobbstrategi – Et arbeidsliv for dem med nedsatt arbeidsevne

Disse medlemmer ønsker et fleksibelt arbeidsliv med plass til alle. Norge har sammenlignet med andre land lav arbeidsledighet, men enkelte grupper, blant annet funksjonshemmede, står i stor grad utenfor arbeidslivet. Statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB), jf. Arbeidskraftundersøkelsen for 2. kvartal 2012, viser at det er 37 000 færre funksjonshemmede i arbeid enn hva som var tilfellet på samme tidspunkt i 2010.

Disse medlemmer viser til Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) sin skriftserie 02/11 «Et arbeidsliv for alle?», hvor det blir avdekket følgende hovedfunn når det gjelder brukererfaringer og problemområder:

- Ingen deltidstillinger ledige.
- Blir ikke ansatt.
- Får ikke tilrettelagt arbeidssituasjon.
- Blir sagt opp eller oppfordret til å si opp frivillig.
- Manglende kommunikasjon innad i Nav.
- Manglende og ikke individuell tilpasset arbeidsrettet tiltak.
- Veiledningssvikt i Nav.
- Manglende tilgang på hjelpemidler i tide.
- Presset til uførepensjon.
- Manglende tilrettelegging i utdanning fører til frafall.
- Manglende sosiale tjenester.
- Mangelfulle transportordninger.
- Pårørendes stilling.

For å løse disse problemene, og sikre et fleksibelt arbeidsliv med plass til alle, mener disse medlemmer det er behov for å sette i verk en rekke tiltak som vil bidra til at flere funksjonshemmede og kronisk syke kommer i arbeid.

Disse medlemmer viser til regjeringens jobbstrategi for personer med nedsatt arbeidsevne som ble introdusert i 2012, og synes det er positivt at det ble fremmet en jobbstrategi for denne gruppen. Men hovedproblemet er at det er altfor mange tiltak som kun er en videreføring av de forsøksordningene som allerede eksisterte tidligere.

Disse medlemmer viser videre til forslag og innspill som er fremmet fra både «Erfaringsidépanelet» og «Brukerutvalget».

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2013 foreslår å øke bevilgningen med 590 mill. kroner utover regjeringens forslag, for å iverksette og styrke en rekke tiltak som vil bidra til at flere funksjonshemmede, kronisk syke, og mennesker med nedsatt arbeidsevne, kommer i arbeid.

Disse medlemmer viser til følgende tiltak:

- *Fleksibelt lønnstilskudd*: I tillegg til dagens tidsbegrensede og tidsbestemte lønnstilskudd, opprettes det en prøveordning med en ny type lønnstilskudd – «fleksibelt lønnstilskudd». Dette tilskuddet må kjennetegnes ved at det praktiseres fleksibelt etter at Nav først har fattet vedtak om innvilgelse. Dette må innebære at Nav, personen som er tilkjent lønnstilskuddet og arbeidsgiver i samarbeid kan bestemme behovet og variere omfanget på lønnstilskuddet i ulike perioder, ut fra arbeidstakerens behov. Tilskuddet kan særlig rettes inn mot personer med varierende arbeidsevne. Det avsettes 480 mill. kroner til ordningen i 2013.
- *Sosial entreprenørskap*: Det er viktig å finne innovative løsninger på de sosiale utfordringer man

står ovenfor i samfunnet. For å finne nye eller forbedrede løsninger på de sosiale utfordringene ønsker Fremskrittspartiet økt satsing og stimulering av sosial entreprenørskap. Det avsettes 15 mill. kroner til ulike forsøksordninger for å fremme dette. I tillegg avsettes det 20 mill. kroner til å styrke prosjekter som «Inn på tunet», «Grønn omsorg», og «Blått hav».

- *«Snu i døra»*: Det beste virkemidlet for å forebygge og bekjempe fattigdom er deltakelse i arbeidslivet. Det er derfor viktig å sørge for at unge mennesker ikke føres ut i en passiv stønadstilværelse, men heller raskt gis en mulighet til å komme ut i arbeidslivet. Prosjektet «Snu i døra» er et eksempel på tiltak hvor ungdom som oppsøker sosialkontoret/Nav, gis adgang til arbeidstrening fremfor passivitet. Det avsettes 25 mill. kroner til å styrke dette tiltaket.
- *Unge med psykiske lidelser*: Unikum er en organisasjon som har som hovedoppgave å tilby mennesker uten arbeid nye muligheter i arbeidslivet. Et av tilbudene deres er målrettet for personer som er utenfor arbeidslivet på grunn av psykiske lidelser. Stiftelsen RIBO er en annen institusjon som tilbyr et systematisk rehabiliteringstilbud som gjør deltakere psykisk, fysisk og sosialt i stand til å mestre egen bo- og arbeidssituasjon. Det avsettes 15 mill. kroner til nye forsøk gjennom disse og lignende institusjoner rettet mot mennesker med psykiske lidelser.
- *Idrett som mestringsarena og inngangsport til arbeidslivet*: Det etableres et forsøksprosjekt hvor formålet er å stimulere til samarbeid mellom arbeidsmyndighetene og Norges Idrettsforbund med mål om å gi et aktivitetstilbud til mennesker som av ulike grunner befinner seg utenfor det ordinære arbeidslivet. Idretten fungerer som en arena for mestring og sosialisering. For mange personer med funksjonshemming gir dette erfaringer som er direkte overførbare til arbeidslivet for øvrig. Det avsettes 15 mill. kroner til oppstart av et slikt prosjekt.
- *«RBK-ung i jobb»*: Det er etablert et samarbeidsprosjekt mellom Nav, arbeidsmarkedsbedriftene Prima As og Stavne Arbeid og Kompetanse, og Rosenborg Ballklub. Formålet med prosjektet er å gi ungdom i alderen 18–25 år, som står langt unna arbeidslivet, muligheter for opplæring og arbeidspraksis i Rosenborg Ballklub og hos deres ca. 120 samarbeidspartnere i næringslivet, med mål om jobb etter endt prosjekt. Målsettingen er å bidra til å redusere antall unge personer som mottar sosialhjelp og uføretrygd. Etter at dette banebrytende prosjektet ble etablert har flere klubber vist interesse for å starte et tilsvarende prosjekt. I Rogaland har blant annet fotballklub-

bene Haugesund FK og Viking startet et tilsvarende samarbeid mellom Nav, arbeidsmarkedsbedrifter og klubben. Det avsettes 20 mill. kroner slik at de igangsatte prosjektene kan videreføres, samt at det gis mulighet for å etablere flere prosjekter.

- *Tilretteleggingstilskudd:* Ordningene styrkes med til sammen 60 mill. kroner. Tiltaket utvides til også å omfatte de bedriftene som ikke har IA-avtale.
- *Funksjonsassistent:* Ordningen styrkes med 10 mill. kroner, slik at flere gis tilbud om assistent i arbeidslivet.
- *Lese- og skrivehjelp:* Ordningen styrkes med 10 mill. kroner.
- *Arbeids- og utdanningsreiser:* Ordningen styrkes med 12,6 mill. kroner slik at flere personer får mulighet til å benytte seg av tiltaket. Styrkingen gir rom for at 90 nye personer kan få nytte godt av tilbudet.
- *Tiltaksplasser:* Det opprettes 7 300 flere tiltaksplasser til mennesker med nedsatt arbeidsevne. 2 000 av plassene øremerkes VTA-plasser for utviklingshemmede. Det foreslås derfor at bevilgningen styrkes med til sammen 774,53 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ønsker en langt mer offensiv og målrettet jobbstrategi for å få flere som står utenfor arbeidsmarkedet, og i fare for å havne på passive trygdeordninger, inn i arbeidslivet. I Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 foreslås det samlet sett å styrke bevilgningene med 1 457 mill. kroner til dette formålet.

2.4 Generelle merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det må legges til rette for et samfunn med muligheter for alle. Velferdsstaten skal ikke være alt for alle, men skal være sterk for den som har behov for hjelp. Disse medlemmer mener derfor at det overordnede målet i arbeids- og sosialpolitikken er å bidra til at flest mulig mennesker kan få oppleve den trygghet det er å ha et inntektsgivende arbeid å gå til. Under den rød-grønne regjeringen blir det flere mennesker som står utenfor arbeidslivet. Disse medlemmer viser til at antallet tapte årsverk knyttet til mottak av helserelaterte ytelser har økt fra 486 100 i 2005 til 534 500 i 2011. For å løse utfordringene trengs det nye ideer og bedre løsninger.

Disse medlemmer viser til at selv om det også er et samfunnsøkonomisk problem at stadig flere faller ut av arbeidsmarkedet, er det først og fremst et problem for den enkelte. Arbeid og livskvalitet

henger nært sammen. Arbeid skaper fellesskap, deltakelse og inkludering. Dessuten er manglende tilknytning til arbeidslivet den viktigste årsaken til nyfattigdommen og til manglende inkludering av innvandrere.

Disse medlemmer mener nøkkelen til en varig, trygg og bærekraftig velferd ligger i å ta i bruk den kunnskapen og arbeidslysten som ligger i befolkningen. Å få flere inn i arbeidsmarkedet er også et avgjørende bidrag til Norges fremtidige konkurransekraft. Disse medlemmer ønsker anstendige ordninger for dem som står utenfor arbeidslivet, men vil samtidig ha fokus på krav til aktivitet, deltakelse og arbeid. Disse medlemmers målsettinger i arbeids- og sosialpolitikken for perioden 2009 til 2013 er:

1. Styrking av arbeidslinjen. Det skal lønne seg å jobbe.
2. Å skape en lavere terskel inn i arbeidslivet både gjennom en oppmykning av regelverket og gjennom bedre tiltak for de som står utenfor.
3. En mer målrettet fattigdomssatsing som skal gjøre det lettere for fattige å få det bedre samtidig som en har ekstra fokus på barn i fattige familier.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012, der disse målsettingene gis uttrykk i fire hovedsatsinger som vil bidra til å styrke Norges konkurransekraft og fremtidige velferd:

Satsing 1: Flere i aktivitet og arbeid, med særlig fokus på unge

Disse medlemmer viser til Høyres politikk for å få ned sykefraværet ytterligere, blant annet gjennom tidligere oppfølging av sykmeldte, en god Raskere tilbake-ordning og innføring av normerte sykmeldinger. Disse tiltakene er beskrevet i tidligere års budsjetter og videreføres også i år.

Disse medlemmer mener hovedsatsingen i årets budsjett bør være å hindre at særlig unge mennesker faller ut av arbeidslivet. Det gjelder både unge som oppsøker Nav for å få økonomisk støtte, og unge som blir uføretrygdete. Psykiske lidelser ligger bak svært mange av uføretallene for unge, og disse medlemmer understreker behovet for en kraftig opprustning av psykiatrien og særlig ungdomspsykiatrien. Det er også avgjørende å hindre unge i å falle fra utdanning, og det vises i denne sammenheng til det vellykkede TLM-prosjektet i Rogaland hvor man har klart å få flere tilbake på skolebenken.

Høyres sterke satsing kan oppsummeres i fire punkter:

1. En kraftig oppprioritering av lønnstilskudd for å gi folk en sjanse til å prøve seg i arbeidslivet. Det settes av 100 mill. kroner til satsingen.
2. En prøveordning til 50 mill. kroner som skal stimulere frivillige organisasjoner og bedrifter til å gi folk en sjanse i arbeidslivet. Ordningen skal fungere slik:
 - Alle aktører, både private og offentlige, kan formidle Nav-brukere med nedsatt arbeidssevne inn i arbeidslivet.
 - Når vedkommende formidles inn i arbeidslivet, får formidler og arbeidsplass utbetalt en bonus.
 - Det kommer igjen en bonus dersom vedkommende er i arbeid etter henholdsvis tre og fem år.
 - En del av satsingen på å slippe alle gode krefter til, er også å ta i bruk sosiale entreprenører i større grad enn i dag.
3. Økningen i antallet unge uføre er svært bekymringsfull. Det settes av 50 mill. kroner til oppfølging av tiltak både for å forhindre at unge blir permanent uføre, og for å følge opp dem som kan og vil komme seg tilbake i arbeid eller utdanning.
4. En kraftig satsing på å få personer med nedsatt funksjonsevne inn i arbeidslivet, og en videreføring av skattefradraget for store sykdomsutgifter på 2012-nivå.

Sysselsettingsgraden for personer med nedsatt funksjonsevne går nå ned, og disse medlemmer mener sterkere virkemidler trengs for å reversere trenden. Satsingen beskrives i større detalj nedenfor.

Høyres arbeidslivssatsing, alternativt statsbudsjett for 2013

Lønnstilskudd/Tidsubestemt tilskudd	100 000 000
Omprioriteringer innenfor rammen til arbeidstrening i arbeidslivet	100 000 000
Prøveordning: Incentivbasert plassering i arbeidslivet	50 000 000
Sterkere oppfølging av unge på sosialhjelp.	100 000 000
Prøveordning: Oppfølging av unge uføre	50 000 000
Videreføre særfradraget for store sykdomsutgifter på 2012-nivå	38 000 000
Funksjonsassistentordningen styrkes og gjøres permanent	35 000 000
Forenklet tilretteleggingstilskuddsordning, «Grønt kort»	20 000 000
Servicehunder, tolkehjelp for døve, sekretærhjelp for blinde	4 000 000
Målrettet arbeidslivssatsing totalt	497 000 000

Satsing 2: Snu i døra

Disse medlemmer mener at ingen unge som ikke har sterkt redusert helse, skal kunne gå på passive offentlige overføringer. Høyre mener det trengs en forsterket innsats rettet inn mot unge, og prioriterer innsatsen rettet mot unge sosialklienter som senere kan ende på uføretrygd.

Disse medlemmer viser til at Høyre vil ha en «snu-i-døra»-praksis på alle Nav-kontor i hele Norge. Dette innebærer blant annet følgende:

1. Et absolutt krav om aktivitetsplikt og oppmøteplikt for alle fra første dag og første møte med Nav.
2. En egen pott til å følge opp aktivitetsprosjekter i et større antall forsøkskommuner over hele landet. Høyre setter av 100 mill. kroner for å utvikle slike tiltak.

3. Skjerpede krav og kutt i ytelsene for brukere som ikke stiller opp på aktivitet. Nav har i dag anledning til å kutte i ytelsene, men gjør det for sjelden.
4. En gjennomgang av alle ytelser til unge på sosialhjelp, herunder individstønad og bostøtte til unge som bor hos sine foreldre eller foresatte, for å sikre at ordningene oppmuntrer til arbeid eller utdanning.
5. Langt mer bruk av tiltak med arbeidstrening i arbeidslivet særlig for unge Nav-brukere.

Satsing 3: Funksjonshemmede inn i arbeid

Disse medlemmer viser til at omkring 80 000 mennesker med nedsatt funksjonsevne ufri-villig står utenfor arbeidslivet. Disse medlemmer mener at det er av avgjørende betydning at samfunnet bygger ned de tersklene som hindrer adkomst og deltakelse i arbeidslivet. Derfor ønsker disse

medlemmer å tilrettelegge for et mer sømløst virkemiddelapparat der alt sees i sammenheng.

Disse medlemmer er sterkt bekymret over den lave og fallende andelen sysselsatte blant personer med nedsatt funksjonsevne. Det vises til at andelen sysselsatte i denne gruppen har falt betydelig siden 2008, og at den har fortsatt å falle fra 2. kvartal 2011 til 2. kvartal 2012 på tross av at trenden er snudd i befolkningen for øvrig. Disse medlemmer mener det derfor er helt nødvendig med en betydelig forsterket satsing på personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet. Oppfølgingen av Høyres handlingsplan fra 2010 «Fra godt nok til best mulig» trappes derfor opp i Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det settes av omkring 100 mill. kroner til denne satsingen.

Disse medlemmer viser til at Høyres satsing på funksjonshemmede i arbeidslivet består av blant annet følgende hovedpunkter:

1. En permanent og forsterket funksjonsassistentordning. Funksjonsassistentordningen har bidratt til at personer med sterke fysiske funksjonsned-

settelse kan delta i arbeidslivet, og må åpnes opp for nye brukere.

2. En enklere og bedre tilretteleggingstilskuddsordning. En styrket og mer ubyråkratisk tilskuddsordning vil gjøre at personer med nedsatt funksjonsevne står sterkere overfor potensielle arbeidsgivere.
3. En målrettet styrking av ordningene med sekretærhjelp for blinde og tolkehjelp for døve.
4. En sterkere prioritering av mennesker med nedsatt funksjonsevne i tiltaksapparatet gjennom å sette av 2 000 flere plasser til denne gruppen innenfor dagens rammer.

Disse medlemmer mener en slik satsing er av avgjørende betydning for at Norge skal oppfylle intensjonen i FN-konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne, som etter planen skal tre i kraft 1. juni 2013. Disse medlemmer viser til Innst. 14 S (2012–2013), der Høyre styrker bevilgningen til Likestillings- og diskrimineringsombudet med 1,5 mill. kroner til dette formål.

Høyres satsing på personer med nedsatt funksjonsevne, alternativt statsbudsjett for 2013

Forenklet tilretteleggingstilskuddsordning, «Grønt kort»	20 000 000
Funksjonsassistentordningen styrkes og gjøres permanent	35 000 000
Ordningen med fritidshjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne utvides	30 000 000
Videreføring av forskningsmidlene i prosjektet IT-Funk	6 000 000
Oppfølging av FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne	1 500 000
Skrivetolkutdanning	1 000 000
Lese- og sekretærhjelp for blinde, tolkehjelp for døve, servicehunder	4 000 000
Målrettet satsing på personer med nedsatt funksjonsevne totalt	97 500 000

Satsing 4: Kamp mot fattigdom

Disse medlemmer understreker at de viktigste tiltakene for å bekjempe fattigdom er en skole som gir alle barn gode muligheter, samt en politikk for å sikre høyest mulig deltakelse i arbeidslivet. Samtidig vil det alltid være noen som i kortere eller lengre perioder faller utenfor. Høyre dobler derfor innsatsen rettet inn mot fattige barn og unge. Disse medlemmer viser også til merknadene i Innst. 14 S (2011–2012) fra Høyres medlemmer i familie- og kulturkomiteen, som viser hele Høyres satsing mot fattigdom.

Disse medlemmer vil understreke at et viktig bidrag for å få flere inn i arbeidslivet, er et mer fleksibelt arbeidsliv. Høyre vil derfor kombinere den grunnleggende tryggheten i dagens lovverk med forsiktige reformer som kan gi flere en sjanse i arbeidslivet. Det vises til merknader og forslag i innstillingen til arbeidslivsmeldingen, Innst. 333 S (2011–

2012), samt til Høyres arbeidslivssatsing beskrevet ovenfor.

2.5 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er opptatt av å skape et bærekraftig velferdssamfunn som sikrer en aktiv innsats for å inkludere mennesker i arbeidslivet og hindre utstøting. Samtidig er det viktig å sikre gode ordninger for de som på grunn av sykdom eller andre grunner ikke har mulighet til å delta i arbeidslivet. Norge står overfor store utfordringer knyttet til sykefravær, et økende antall uføretrygdde og mange mennesker med nedsatt arbeidsevne som står utenfor arbeidslivet. Spesielt urovekkende er det økende antall unge mennesker med nedsatt funksjonsevne som ikke får innpass i arbeidslivet.

Tall fra SSB angir at sysselsettingen har økt i antall personer, men bakgrunnen for økningen er stor arbeidsinnvandring og sysselsettingsandelen blant innenlandsk arbeidskraft har blitt redusert. Dermed har man ikke klart å inkludere flere utsatte grupper i Norge i arbeidslivet, noe som er urovekkende. Det er dessverre en lang vei å gå før man klarer å inkludere mennesker med nedsatt arbeids- eller funksjonsevne og innvandrere i arbeidslivet. Spesielt vil dette medlem understreke viktigheten av å sikre gode ordninger for unge mennesker med nedsatt funksjonsevne. Tall fra SSB viser at fra 2. kvartal 2011 til 2. kvartal 2012 har andelen sysselsatte med nedsatt funksjonsevne i alderen 15 til 24 år sunket med 4,3 prosentpoeng. Dette er en svært negativ trend som må snus, og dette medlem er derfor glad for at regjeringen har styrket tiltaket Jobbstrategien med 400 nye tiltaksplasser. Dette medlem vil i den sammenheng påpeke viktigheten av kvalitet i tiltaket, slik at man sikrer at formålet med tiltakene blir oppfylt. Når det viser seg at flere med nedsatt funksjonsevne ikke får innpass i arbeidslivet etter at tiltaket ble iverksatt, er det viktig at innholdet i tiltaket evalueres og heves. Det er ikke nok å kun bevilge nye midler, man må også sikre at tiltaket medfører ønskelig resultat.

Dette medlem vil påpeke viktigheten stabilitet og forutsigbarhet i tjenestetilbudet til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Kristelig Folkeparti har i sitt alternative statsbudsjett for 2013 foreslått en rekke tiltak for å sikre at flere mennesker med nedsatt funksjonsevne får mulighet til å delta i samfunnslivet. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 634 post 21 økes med 14 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, for å gjøre funksjonsassistentordningen for mennesker med nedsatt funksjonsevne permanent. Bil er et svært viktig hjelpemiddel for mange mennesker med nedsatt funksjonsevne for å komme seg til og fra arbeid eller utdanning. I regjeringens forslag til statsbudsjett har egenandelen for gruppe 1-bil blitt redusert for å utvide ordningen for de som har behov for gruppe 2-bil. Dette medlem synes det er fornuftig å utvide ordningen for gruppe 2-bil, men mener at dette ikke bør gå ut over de som har rett på gruppe 1-bil. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 2661 post 74 økes med 11,7 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at regjeringen i det inneværende året har kuttet bevilgningen til hjelpemidler for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Begrunnelsen var at flere av hjelpemidlene nå blir vurdert som vanlige også for personer uten nedsatt funksjonsevne. Dette medlem ser imidlertid et

økende behov for hjelpemidler på grunn av økning i antall eldre og nye hjelpemidler på markedet. Grensen mellom hva som defineres som hjelpemiddel og hva som er vanlig forbruksvare vil endres over tid, samtidig som behovet vil øke. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 2661 post 75 økes med 14 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til ratifiseringen av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. I den forbindelse har Likestillings- og diskrimineringsombudet fått tilsynsansvaret med konvensjonen. For å sikre at ombudet kan føre dette tilsynet på en tilfredsstillende måte har Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett økt bevilgningen under kap. 849 post 50 med 1,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at forskning på gode tiltak for mennesker med nedsatt funksjonsevne er svært viktig for å inkludere denne gruppen mennesker på en god måte i samfunnet, og viser til at regjeringen har avsluttet forskningsprosjektet IT Funk i regi av Norges forskningsråd. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der det foreslås å opprettholde kap. 847 post 50 og bevilger 6 mill. kroner til fortsettelse av IT Funk.

Dette medlem vil påpeke viktigheten av Arbeidstilsynets oppfølging av IA-avtalen, sykmeldingspraksis på arbeidsplasser og bekjempelse av sosial dumping, og viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 640 post 1 økes med 20 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag med tanke på dette formål.

Dette medlem vil påpeke viktigheten av tidlig innsats for å inkludere mennesker med nedsatt arbeidsevne i arbeidslivet, noe som også fremgikk av NOU 2012:6 Brofoss-utvalget, Utredning om Arbeidsrettede tiltak, sitat:

«Forskning viser at langvarig fravær øker sannsynligheten for frafall fra arbeidslivet. Med lang ventetid kan både kvalifikasjoner, arbeidsevne og arbeidsmotivasjon svekkes. At innsatsen settes inn tilstrekkelig tidlig kan derfor være vesentlig for å lykkes.»

Tidlig innsats, god arbeidsavklaring, gode tiltak og tilfredsstillende oppfølging er en forutsetning for at flere skal få mulighet til å komme ut i arbeidslivet. Dette medlem vil påpeke viktigheten av at ulike etater og instanser jobber sammen, slik at målsettingen om økt inkludering i arbeidslivet av utsatte grupper kan bli realisert.

Gjennom høringen til Prop. 1 S (2012–2013) ble komiteen gjort oppmerksom på utfordringer knyttet

til antall tiltak for mennesker med nedsatt arbeidsevne. Det viser seg at det har vært vanskelig for både Nav og små og mellomstore bedrifter å få tilstrekkelig oversikt over tiltak som tilbys for å inkludere mennesker med nedsatt funksjons- og arbeidsevne. Dette medlem vil derfor påpeke viktigheten av at man har tilstrekkelig med tiltak som er tilpasset forskjellige menneskers behov, men at man samtidig sikrer at tilbudene ikke blir for uoversiktlige slik at de ikke blir tatt i bruk.

Dette medlem vil påpeke at det er gledelig at sykefraværet har gått ned den siste tiden, men at det fortsatt er store utfordringer i enkelte bransjer, spesielt i helse- og omsorgssektoren. Individuell tilpassning for dem som har restarbeidsevne er viktig. Dette medlem mener at det må ses kritisk både på sykmeldingspraksis og på faktisk lederforankring av inkluderingsarbeidet i den enkelte virksomhet. De nye reglene for oppfølging av sykmeldte er noe Kristelig Folkeparti har etterlyst, og er glad for er satt i verk.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 605 post 70 økes med 46,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, til kjøp av 250 flere behandlingsplasser fra 1. januar 2013 og til å styrke tiltaket «Raskere tilbake» for å få flere tilbake i arbeid og redusere sykefraværet.

Dette medlem viser til at det gjennomsnittlig i 2012 er registrert 210 238 mennesker med nedsatt arbeidsevne. Dette medlem registrerer at det i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2013 legges opp til 500 flere tiltaksplasser for mennesker med nedsatt arbeidsevne enn i 2012, altså 54 700 tiltaksplasser.

Dette er positivt, men det er likevel behov for flere tiltaksplasser enn det regjeringen foreslår. Dessverre står flere grupper som trenger bistand utenfor arbeidslivet. Dette gjelder spesielt unge mennesker, mennesker med fremmedkulturell bakgrunn og mennesker med nedsatt arbeidsevne. Dette medlem vil påpeke viktigheten av å inkludere flere i arbeidslivet slik at mennesker kan få brukt sitt potensial. Det er derfor behov for flere tiltaksplasser. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 621 post 76 økes med 84 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til 1 000 flere tiltaksplasser for mennesker med nedsatt arbeidsevne, og kap. 605 post 1 økes med 78 mill. kroner for å administrere 1 000 nye tiltaksplasser ut over regjeringens forslag, samt en omprioritering fra 4 000 ordinære plasser til 4 000 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne. Dette medlem viser også til Navs viktige arbeid vedrørende arbeidsevnevurdering og -formidling som er helt avgjørende for å kunne gjennomføre

Stortingets mål på arbeids- og sosialfeltet, og viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 605 post. 1 økes med tanke på dette formålet.

Pr. 30. juni 2012 var det 310 400 personer med uførepensjon, og sammenlignet med uførebekholdningen på samme tidspunkt i fjor er antallet økt med 7 700 personer, en økning på 2,5 pst. Det viser at selv om arbeidsledighetsstatistikken er lav, øker uførestatistikken. Dette medlem vil understreke at velferdsordningene skal sikre verdighet og rimelige levevilkår for personer som ikke har mulighet til å sikre dette selv gjennom deltakelse i arbeidslivet. Samtidig skal det legges til rette for at alle som har muligheter til det, deltar i arbeidslivet. Tidlig innsats vil her være avgjørende. Det er helt nødvendig med en aktiv offentlig innsats i samarbeid med arbeidslivets parter for å forhindre at personer utstøtes fra arbeidslivet. Velferdsordningene må være innrettet slik at også de stimulerer til arbeidsinnsats, samtidig som de skal forhindre fattigdom. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil sikre verdige, men samtidig bærekraftige velferdsordninger i årene fremover.

Dette medlem støtter de tiltakene som ble gjennomført av regjeringen Bondevik II i perioden 2001–2005 for å bekjempe fattigdom i Norge, og støtter også i all hovedsak de tiltak som er gjennomført av regjeringen Stoltenberg II i årene 2005–2010. Det viktigste spørsmålet nå er ikke hvem som har gjort minst eller mest, men om tiltakene så langt er tilstrekkelige for at Stortinget skal nå de mål om fattigdomsbekjempelse som det er bred enighet om. Dette medlem må dessverre fastslå at svaret på det er nei, og at det fortsatt er betydelige utfordringer i arbeidet for avskaffelse av fattigdom.

Dette medlem viser til Representantforslag 20 S (2009–2010) fra Kristelig Folkepartis stortingsrepresentanter Kjell Ingolf Ropstad, Laila Dāvøy, Rigmor Andersen Eide og Knut Arild Hareide, der Kristelig Folkeparti inviterte til en nasjonal dugnad mot fattigdom med en rekke forslag til målrettede tiltak, jf. Innst. 178 S (2009–2010). Disse tiltakene er fulgt opp i våre prioriteringer i alternativt statsbudsjett de siste årene.

Dette medlem viser til at et arbeidsliv som inkluderer alle er det beste virkemiddelet mot fattigdom. Gode velferdsordninger og et sosialt ansvarlig skattesystem bidrar til relativt begrensede inntektsforskjeller i Norge, sammenlignet med mange andre land. Dette alene løser ikke fattigdomsutfordringen. Det er behov for bedre og sterkere målretting av den offentlige innsatsen for å bedre livssituasjonen til enkeltpersoner med dårlige økonomiske forutsetninger. Tiltak for inntektssikring og arbeidsretting, tiltak for bedre levekår og tiltak for sosial inkludering av barn og unge er viktige innsatsområder.

Dette medlem viser til at mange mennesker blir definert som å leve i fattigdom, men ikke nødvendigvis alltid gjør det. Relativ fattigdom gir ikke et treffsikkert bilde av hvem som trenger hjelp. Med en tydeligere definisjon av fattigdom og mer kunnskap om hvem som er fattige, kunne man ha hjulpet flere.

Dette medlem vil påpeke viktigheten av arbeidstrening, aktivisering og sosial trening i regi frivillige organisasjoner for mennesker som har behov for ekstra bistand. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 621 post 70 økes med 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til dette formål.

Arbeid blant unge mennesker i større byer, samt tiltak for bostedsløse og personer med gjeldsproblemer, er svært viktig for å sikre trygge rammer for disse gruppene. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 621 post 63 økes med

10 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Selvstendig næringsdrivende er en svært viktig ressurs som bidrar med innovasjon og arbeidsplasser. For å stimulere til at flere kan starte for seg selv, og på den måten bidra med verdiskaping for samfunnet, er det viktig at denne gruppen har gode ordninger som sikrer dem stabilitet og forutsigbarhet. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 2650 post 71 økes med 15 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag for å gi selvstendige næringsdrivende rett til sykepenger ved graviditet og fødsel. Det vises også til kap. 2650 post 72 der bevilgningen økes med 18,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, for å gi selvstendig næringsdrivende rett til omsorgspenger, pleie- og opplæringspenger ved graviditet og fødsel, i tillegg til indeksering av pleiepenger i henhold til G-regulering i folketrygden ved tildeling av pleiepenger i mer enn 12 måneder.

2.6 Oppsummering av fraksjonenes primærstandpunkt under rammeområde 7

Tabellen viser budsjettforslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet innenfor vedtatt ramme, jf. Innst.2 S (2012–2013) og primærbudsjettene til Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti slik de fremkommer i finansinnstillingen. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
Utgifter rammeområde 7 (i hele tusen kroner)							
600		Arbeidsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	177 830	177 830 (0)	162 830 (-15 000)	172 830 (-5 000)	177 830 (0)
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.					
	21	Spesielle driftsutgifter	60 770	60 770 (0)	56 770 (-4 000)	60 770 (0)	60 770 (0)
	22	Tiltak mot ufrivillig deltid	26 620	26 620 (0)	26 620 (0)	0 (-26 620)	26 620 (0)
	50	Norges forskningsråd	125 720	125 720 (0)	120 720 (-5 000)	125 720 (0)	119 720 (-6 000)
	70	Tilskudd	24 990	24 990 (0)	25 290 (+300)	24 990 (0)	24 990 (0)
605		Arbeids- og velferdsetaten					
	1	Driftsutgifter	10 482 400	10 482 400 (0)	10 562 400 (+80 000)	10 457 400 (-25 000)	10 540 100 (+57 700)
	21	Spesielle driftsutgifter	28 800	28 800 (0)	28 800 (0)	183 800 (+155 000)	28 800 (0)
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte	201 735	201 735 (0)	276 735 (+75 000)	201 735 (0)	248 235 (+46 500)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
	71	Styrking av Navs muligheter til tilrettelegging og oppfølging	0	0 (0)	65 000 (+65 000)	0 (0)	0 (0)
	72	Jobbstrategi	0	0 (0)	590 000 (+590 000)	0 (0)	0 (0)
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse					
	1	Driftsutgifter	8 579 000	8 579 000 (0)	8 579 000 (0)	8 579 000 (0)	8 557 100 (-21 900)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering					
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	163 330	163 330 (0)	173 330 (+10 000)	188 330 (+25 000)	173 330 (+10 000)
	70	Frivillig arbeid	56 190	56 190 (0)	156 190 (+100 000)	61 190 (+5 000)	64 190 (+8 000)
634		Arbeidsmarkeditiltak					
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv.	89 600	88 600 (-1 000)	92 600 (+3 000)	159 600 (+70 000)	103 600 (+14 000)
	76	Tiltak for arbeidssøkere	6 244 470	6 244 470 (0)	6 689 670 (+445 200)	6 344 470 (+100 000)	6 368 470 (+124 000)
	77	Varig tilrettelagt arbeid	1 053 530	1 053 530 (0)	1 282 860 (+229 330)	1 053 530 (0)	1 053 530 (0)
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	63 000	63 000 (0)	75 600 (+12 600)	63 000 (0)	63 000 (0)
640		Arbeidstilsynet					
	1	Driftsutgifter	490 400	490 400 (0)	500 400 (+10 000)	500 400 (+10 000)	510 400 (+20 000)
642		Petroleumstilsynet					
	1	Driftsutgifter	212 100	212 100 (0)	242 100 (+30 000)	212 100 (0)	212 100 (0)
666		Avtalefestet pensjon (AFP)					
	70	Tilskudd	1 880 000	1 880 000 (0)	1 880 000 (0)	1 880 000 (0)	1 875 600 (-4 400)
667		Supplerende stønad til personer over 67 år					
	70	Tilskudd	410 000	410 000 (0)	0 (-410 000)	410 000 (0)	410 000 (0)
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne					
	50	Forskning	0	0 (0)	0 (0)	6 000 (+6 000)	6 000 (+6 000)
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	171 894	171 894 (0)	176 894 (+5 000)	171 894 (0)	171 894 (0)
2541		Dagpenger					
	70	Dagpenger	11 300 000	11 300 000 (0)	10 800 000 (-500 000)	11 300 000 (0)	11 300 000 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.					
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	705 000	705 000 (0)	642 000 (-63 000)	625 000 (-80 000)	625 000 (-80 000)
2620		Stønad til enslig mor eller far					
	70	Overgangsstønad	2 428 000	2 428 000 (0)	1 883 000 (-545 000)	1 883 000 (-545 000)	2 428 000 (0)
	73	Utdanningsstønad	55 000	55 000 (0)	25 000 (-30 000)	55 000 (0)	55 000 (0)
2650		Sykepenges					
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv.	33 280 000	33 280 000 (0)	31 780 000 (-1 500 000)	32 780 800 (-499 200)	33 180 000 (-100 000)
	71	Sykepenges for selvstendige	1 720 000	1 720 000 (0)	1 600 000 (-120 000)	1 694 200 (-25 800)	1 735 000 (+15 000)
	72	Omsorgs- og pleiepenges ved barns sykdom m.m.	550 000	550 000 (0)	570 000 (+20 000)	551 300 (+1 300)	568 500 (+18 500)
	73	Tilskudd til tilretteleggings-tiltak mv.	300 208	300 208 (0)	330 208 (+30 000)	300 208 (0)	300 208 (0)
2651		Arbeidsavklaringspenges					
	70	Arbeidsavklaringspenges	36 164 800	36 164 800 (0)	36 474 600 (+309 800)	36 164 800 (0)	36 164 800 (0)
2655		Uførhet					
	70	Grunnpensjon	23 110 000	23 110 000 (0)	20 742 250 (-2 367 750)	23 110 000 (0)	23 110 000 (0)
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.					
	70	Grunnstønad	1 770 000	1 770 000 (0)	1 794 000 (+24 000)	1 770 000 (0)	1 770 000 (0)
	71	Hjelpestønad	1 740 000	1 740 000 (0)	1 764 000 (+24 000)	1 740 000 (0)	1 740 000 (0)
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	145 000	145 000 (0)	195 000 (+50 000)	180 000 (+35 000)	146 000 (+1 000)
	74	Tilskudd til biler	740 000	740 000 (0)	790 000 (+50 000)	740 000 (0)	751 700 (+11 700)
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 731 600	2 731 600 (0)	2 795 600 (+64 000)	2 781 600 (+50 000)	2 745 600 (+14 000)
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	245 000	245 000 (0)	275 000 (+30 000)	250 000 (+5 000)	245 000 (0)
	78	Høreapparater	500 000	500 000 (0)	523 000 (+23 000)	500 000 (0)	500 000 (0)
2670		Alderdom					
	70	Grunnpensjon	55 295 000	55 295 000 (0)	56 051 000 (+756 000)	55 295 000 (0)	55 295 000 (0)
Sum utgifter rammeområde 7			360 128 635	360 127 635 (-1 000)	357 605 115 (-2 523 520)	359 384 315 (-744 320)	360 262 735 (+134 100)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
Inntekter rammeområde 7 (i hele tusen kroner)							
3640		Arbeidstilsynet					
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	10 300	10 300 (0)	0 (-10 300)	10 300 (0)	10 300 (0)
3642		Petroleumstilsynet					
	3	Gebyr tilsyn	46 850	46 850 (0)	26 850 (-20 000)	46 850 (0)	46 850 (0)
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse					
	80	Renter	1 145 000	1 145 000 (0)	1 445 000 (+300 000)	1 145 000 (0)	1 145 000 (0)
		Sum inntekter rammeområde 7	3 763 132	3 763 132 (0)	4 032 832 (+269 700)	3 763 132 (0)	3 763 132 (0)
		Sum netto rammeområde 7	356 365 503	356 364 503 (-1 000)	353 572 283 (-2 793 220)	355 621 183 (-744 320)	356 499 603 (+134 100)

3. Merknader til de enkelte kapitler rammeområde 7

3.1 Kap. 600 Arbeidsdepartementet

Det foreslås bevilget 177,83 mill. kroner for 2013, mot 172,34 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det har vært sterk vekst i offentlig administrasjon de senere år, og en vekst i antall ansatte både i departementer og i den øvrige del av statsforvaltningen. Disse medlemmer mener det er behov for å anvende skattebetalernes penger på en mest mulig effektiv og forsvarlig måte, og mener derfor det er behov for effektivisering og modernisering i offentlig sektor, og at dette også må omfatte departementene.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor kap. 600 post 1 er redusert med 15 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det har vært sterk vekst i offentlig administrasjon de senere år, og en sterk vekst i antall ansatte i både departementer og underliggende etater. En rekke rapporter presentert i perioden 2001 til 2012 viser et betydelig effektiviseringspotensial i offentlig

sektor. Disse medlemmer mener det er behov for å anvende skattebetalernes penger på en mest mulig effektiv måte, og foreslår derfor å redusere den ordinære bevilgningen til Arbeidsdepartementet med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er av avgjørende viktighet å bekjempe misbruk av trygdeordninger. Misbruk undergraver tilliten som er fundamentet i velferdssamfunnet, og kan på sikt true legitimiteten til sjenerøse velferdsordninger. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke arbeidet mot trygdemisbruk med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, hvor kap. 600 post 1 er redusert med 5 mill. kroner.

3.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Det foreslås bevilget 250,19 mill. kroner for 2013, mot 235,89 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgning under denne posten og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at denne posten finansierer departementets egne anskaffelser av forskning og utredningsvirksomhet, herunder også diverse internasjonale prosjekter.

Disse medlemmer viser videre til at fokus vil variere over tid, avhengig av særlige kunnskapsbehov innenfor de enkelte politikkområdene. Med tanke på at store reformer som pensjonsreformen, ny uføretrygd og ny IA-avtale nå er avsluttet eller er i slutfasen, mener disse medlemmer det er behov for en kritisk gjennomgang av de prosjekter som finansieres over denne posten, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der kap. 601 post 21 reduseres med 4 mill. kroner.

Post 22 Tiltak mot ufrivillig deltid

Komiteen understreker viktigheten av et godt fungerende trepartssamarbeid for å redusere ufrivillig deltid både i offentlig og privat sektor.

Komiteen peker videre på den kommende etterspørsel etter arbeidskraft, spesielt i helse- og omsorgssektoren, med en stadig voksende eldre befolkning. Redusert arbeidsledighet og undersysselsetting er viktige forutsetninger for å få dekket fremtidens omsorgsbehov, og komiteen ser arbeidet mot ufrivillig deltid som en nødvendighet også i denne sammenheng.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at denne posten er en viktig del av regjeringens arbeid for å redusere ufrivillig deltid, og støtter forslaget til bevilgning.

Komiteen peker på at redusert ufrivillig deltid øker livskvaliteten for den enkelte, den reelle likestillingen i arbeidslivet og samfunnet som helhet, samt tilgangen på arbeidskraft.

Komiteen viser videre til Stortingets behandling av Meld. St. 29 (2010–2011) Felles ansvar for eit godt og anstendig arbeidsliv, jf. Innst. 333 S (2011–2012), der komiteen i merknadene støttet at regjeringen skulle sende på høring nye viktige tiltak mot ufrivillig deltid som nå skal følges opp, herunder viktige lovendringer som vil bidra til å redusere ufrivillig deltid og styrke den enkeltes reelle muligheter for heltid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ser disse foreslåtte tiltak i sammenheng med innsatsen gjennom post 22, og peker på at regjeringen ved disse grep har tatt og tar et krafttak mot ufrivillig deltid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Meld. St. 29 (2010–2011) Felles ansvar for eit godt og anstendig arbeidsliv, side 21, der departementet understreker at, sitat:

«Det er stor gjennomstrømming i gruppa av undersysselsette, og det er forholdsvis få som blir verande undersysselsette over lengre tid. Den forventa tidslengda som undersysselsett er om lag to kvartal.»

Disse medlemmer mener at undersysselsetting og ufrivillig deltid først og fremst er et problem for de som opplever deltiden som vedvarende problematisk. For det store flertallet er situasjonen forbigående og svært kortvarig. Disse medlemmer vil videre peke på at årsakene til ufrivillig deltid er kjente, og at det i betydelig grad er knyttet til arbeidsplasser med krav om døgnkontinuerlig bemanning hele uken.

Disse medlemmer viser til at den største gruppen deltidsarbeidende finnes i pleie- og omsorgssektoren. Forsøk med alternative turnusordninger har vist at slike turnusordninger kan redusere deltidspromblematikken, redusere sykefraværet og øke trivselen blant ansatte og brukere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det mest effektive tiltaket mot ufrivillig deltid ville vært en liberalisering av regelverket som ville kunne gjort slike turnusordninger lettere tilgjengelig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke viktigheten av at man legger til rette for at flere ulike prosjekter kan omfattes av ordningen og være berettiget til midler fra denne posten. Det er helt avgjørende at man får prøvd ut flere ulike metoder for å få ned ufrivillig deltid, slik at erfaringsgrunnlaget, når man skal evaluere forsøket, blir best mulig.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012, hvor bevilgningen over kap. 601 post 22 bortfaller i sin helhet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at økt bemanning kan gi lavere sykefravær og redusere behovet for deltid, og dermed den ufrivillige deltiden i de kvinne-dominerte yrkene.

Post 50 Norges forskningsråd

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker en gjennomgående effektivisering av offentlig sektor og vil også at det foretas en gjennomgang og effektivisering av Norges forsk-

ningsråd. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 hvor man reduserer kap. 601 post 50 med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2013 hvor 6 mill. kroner omdisponeres fra kap. 601 post 50 til kap. 847 post 50 sammenlignet med regjeringens forslag for å sikre midler til IT Funk, slik at prosjektet kan opprettholdes.

Post 70 Tilskudd

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Magasinet Velferd er Norges eneste uavhengige fagblad på feltet arbeid, trygd og sosiale tjenester. Arbeids- og sosialkomiteens tilrådninger førte til at magasinet kom på statsbudsjettet med egen post fra 2008.

Disse medlemmer viser til komiteens budsjettføring, hvor det fremkom at situasjonen for Magasinet Velferd er meget kritisk.

Disse medlemmer har fulgt de faglige diskusjonene i bladet med interesse, og mener det er behov for et uavhengig magasin som kan bidra til en fri, kritisk og opplyst diskusjon om velferdspolitikken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ber på den bakgrunn regjeringen om å følge utviklingen nøye, og om nødvendig komme tilbake med ekstra bevilgninger til bladet i forbindelse med revurdert nasjonalbudsjett for 2013.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at med tanke på at bevilgningen har stått nærmest stille siden 2008, er det naturlig og nødvendig å foreta en oppjustering av tilskuddet allerede fra 1. januar 2013, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der kap. 601 post 70 økes med 300 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sin merknad under kap. 621 post 70.

Post 72 Tilskudd til Senter for seniorpolitikk med mer

Komiteen viser til den kompetansen seniorer besitter og verdien i at eldre gis muligheter til og stimuleres til å stå lenger i arbeid. Dette er viktig for den enkelte og for samfunnet som helhet.

Komiteen peker på holdningsskapende arbeid overfor arbeidsgivere og samfunnet for øvrig som et viktig virkemiddel for realisering av pensjonsreformens intensjoner. Dette omhandler at flere skal stå lenger i arbeid og at IA-avtalens delmål 3 om å heve

den reelle pensjonsalderen ytterligere, skal innfris. Komiteen berømmer den viktige jobben organisasjonene gjør i så måte.

Komiteen mener eldre er en viktig ressurs som besitter verdifull erfaring, og det er derfor viktig at det legges til rette for at arbeidstakere som selv ønsker det, skal få mulighet til å jobbe lenger.

Komiteen vil også påpeke at så lenge det er forventet at flest mulig skal ønske å jobbe lenger, og når det også er lagt opp til at pensjonspoeng kan opp tjenes til man er 75 år, bør det føres en seniorpolitikk som gjør det enklere for eldre å fortsette i den jobben de har.

Komiteen kan ikke se at alder i seg selv skal være oppsigelsesgrunn så lenge arbeidstakeren fungerer godt i jobben og selv ønsker å fortsette. Holdningen til eldre arbeidstakere er i ferd med å endre seg.

Komiteen mener at eldre i tiden som kommer vil utgjøre en viktig del av arbeidsstokken, og mener at fakta om eldre arbeidstakere som pålitelig og verdifull arbeidskraft bør formidles bredere.

3.3 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen

Det foreslås bevilget 743,04 mill. kroner for 2013, mot 227,568 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til målene for arbeids- og velferdspolitikken og de vurderinger som er gjort i proposisjonen av måloppnåelse og utfordringer. Det er gjort flere endringer for å understøtte målet om flere i arbeid, og komiteen er positiv til at det nå satses spesielt på ungdom med større utfordringer knyttet til det å delta i arbeidslivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med den utvikling av selvbetjeningsløsninger som Nav har iverksatt. Det vil frigjøre bedre tid til oppfølging av brukere og hjelp til de som ikke mestrer selvbetjeningsløsningene. Flertallet mener det er viktig at Nav bruker tid på å forberede innføring av digitale løsninger. Det har vært sterk kritikk for at det er innført ordninger som IKT-systemene ikke kunne håndtere. Flertallet er glad for at trenden nå er snudd, og at man bruker tid på utvikling av gode og brukervennlige løsninger som ivaretar kravene til sikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at dagens utrangerte IKT-verktøy hos Nav er en klar begrensende faktor på

hvilke politiske grep som kan gjennomføres. Et av eksemplene er ny modell for arbeidsgiverbetaling i sykelønnsordningen. Endringer som alle parter var enige om, men som ikke kunne gjennomføres grunnet begrensninger i IKT-verktøyet.

Disse medlemmer mener regjeringens forslag til bevilgning er helt avgjørende for at Nav skal kunne bidra til en mer forenklet, brukervennlig effektiv sektor.

Disse medlemmer viser til IKT Norge sine uttalelser i budsjett høringen, hvor det ble tatt til orde for at Nav vil være helt avhengig av løsninger fra andre statlige og kommunale aktører for å få til en sammenheng mellom forvaltningsnivåene, og at dette vil være avgjørende for om etaten skal lykkes i digitaliseringsarbeidet.

Disse medlemmer viser videre til at IKT Norge peker på at det er tre grunnleggende løsninger som er avgjørende for om brukerne i Nav skal kunne betjene seg selv og få god service fra systemet:

- At alle har en elektronisk ID på høyt sikkerhetsnivå.
- At statlige og kommunale tjenester samles i en «min side» for innbyggerne.
- At alle innbyggerne får en digital postkasse for sending, og mottak og oppbevaring av kommunikasjon med det offentlige.

Disse medlemmer mener de ovennevnte hensyn må ivaretas i det pågående arbeidet med å fornye og modernisere IKT-verktøyet hos Nav, samt at nye IKT-løsninger utformes på en så fleksibel måte som mulig, slik at det i fremtiden er mulig å foreta politiske endringer knyttet til de ulike ytelsene som forvaltes av Nav.

3.4 Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten

Det foreslås bevilget 10 923,565 mill. kroner for 2013, mot 10 516,469 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 44,365 mill. kroner under kap. 3605 for 2013, mot 43,651 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen er kjent med de store utfordringene som har vært knyttet til å håndtere IKT-utfordringene i tråd med de reformer og endringer i regelverk som Stortinget har fattet, og som har vært et resultat av gamle datasystemer. Nå skal Nav sitt IKT-system utvikles for å kunne håndtere nye og fremtidige oppgaver. Det er bra at man legger opp til å styrke IKT-satsingene i tråd med den gjennomføringsplan som foreligger. Komiteen viser til at dette på sikt vil bidra til effektivitets- og kvalitetsgevinst for brukerne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at Nav har styrket kvalitetsarbeidet, og dette arbeidet må fortsette å utvikles. Noen som oppsøker Nav opplever maktforholdet mellom bruker og ansatt som vanskelig. En vesentlig del av kritikken mot Nav har dreid seg om saksbehandlingstid, publikumsbehandling, informasjonsutforming og manglende eller mangelfulle svar på henvendelser fra publikum og brukere. Tidligere har Arbeids- og velferdsetaten mottatt og håndtert serviceklager lokalt ved det enkelte Nav-kontor, forvaltnings- eller spesialenhet. Nav tar mål av seg til å være en lærende organisasjon og har styrket arbeidet med å håndtere klager på en bedre måte.

Arbeids- og velferdsetaten har nå gjort det vesentlig enklere å fremme serviceklager på nav.no, og har opprettet en felles mottaks- og koordineringsfunksjon. Ordningen sikrer en bedre oppfølging av den enkelte klage (selve klagen vil fortsatt behandles lokalt), og gir etaten oversikt over omfang og typer av serviceklager, samt hvor i organisasjonen det er svikt. Dermed får etaten et bedre grunnlag for å sette inn relevante forbedringstiltak. Som et tiltak for å bedre service og rettssikkerhet til sosialhjelpsmottakere, vil regjeringen etablere et toårig forsøk med styrking av fylkesmannsembetenes rådgivnings- og veiledningsfunksjon. Forsøket skal gjennomføres ved fylkesmannsembetene i Oslo og Akershus, Rogaland og Østfold med oppstart tidlig i 2013. Formålet vil være å gi kvalifisert og realistisk informasjon om hvilke tjenester som tilbys og hvordan søknader og klager fremmes og behandles. Brukerne skal tilbys veiledning i fylkesmannens lokaler. Forsøket vil kun rette seg mot brukere av de kommunale sosialtjenestene, men det er samtidig en gruppe som omfatter mange av dem med størst behov for råd og veiledning. Det vil være viktig å legge opp forsøket slik at veiledning ikke påvirker tilliten til fylkesmannens uavhengighet og habilitet ved en eventuell senere klagebehandling av samme sak. Å bidra til økt brukermedvirkning i Nav er et annet viktig bidrag til å oppnå høyere kvalitet i møtet mellom brukeren og ansatte.

Flertallet mener det er viktig å følge opp erfaringene med dette. Flertallet vil også peke på det økte fokus etaten har på avdekking av misbruk og de nylig vedtatte endringer i folketrygdloven om oppfølging av restanser i Nav, jf. Prop 118 L (2011–2012) Endringer i folketrygdloven og arbeidsmiljøloven og Innst. 396 L (2011–2012).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil peke på at Nav-reformens overordnede

målsetting var flere i arbeid – færre på trygd. Det skulle bli enklere for brukerne, og organiseringen skulle tilpasses brukernes behov, samt at man skulle forme en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning. Dette er målsettinger som fortsatt ligger fast.

Disse medlemmer mener de siste årene har vist at Nav har stått overfor en rekke utfordringer, og at målsettingene langt fra er innfridd. Det er imidlertid gledelig å spore forbedringer i det siste året når det gjelder bedre kontroll og kortere saksbehandlingstider, men disse medlemmer vil samtidig understreke at det fortsatt er utfordringer med hensyn til kvalitet, utføre og familieytelser.

Disse medlemmer viser til Riksrevisjonens rapport, jf. Dokument 1 (2012–2013) om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2011, hvor det nok en gang er blitt avdekket store feilutbetalinger i velferdsytelser. For arbeidsavklaringspenger var 13 pst. av de kontrollerte sakene feil, slik at brukerne fikk enten for mye eller for lite utbetalt, og for sykepenger var 11 pst. av de kontrollerte sakene feil. I tillegg til disse feilene viser Riksrevisjonens kontroll at Nav har store utfordringer med å beregne riktig pensjon.

Disse medlemmer vil understreke at de mange feilutbetalingene fører til at et betydelig antall brukere ikke får utbetalt korrekt ytelse, noe som også påvirker størrelsen på ytelsen til livsopphold for en sårbar gruppe.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener mye av skylden for de utfordringer og problemer Nav har stått overfor er feilorganisering, manglende politiske styringssignaler fra ulike arbeidsministere, manglende kompetansebygging internt i Nav, samt mangelfull kontroll og oppfølging fra regjeringens side.

Disse medlemmer har også merket seg at det pågår interne prosesser i Nav, hva gjelder ny organisering, hvor det blant annet tas til orde for å samle pensjon, forvaltning og tilhørende klagebehandling i en og samme styringslinje under direktoratet.

Disse medlemmer ser en åpenbar fare for at brukere med behov for flere ytelser og hjelpetiltak kan risikere å få behandlet dette rundt om i hele landet ved at man legger forvaltningsenhetene inn under en sentral styringslinje. Dette kan fort medføre at saker blir løftet enda lenger bort fra den enkelte bruker.

Komiteen viser til Stortingets behandling av St.prp. nr. 46 (2004–2005) Ny arbeids- og velferdsforvaltning, hvor stortingsflertallet påpekte viktigheten av at de lokale Nav-kontorene skulle fremstå som «myndige» lokalkontor med stor veiledningskompetanse slik at brukerne skulle kunne få en raskere, mer

effektiv, og koordinert oppfølging og hjelp, jf. Innst. S. nr. 198 (2004–2005). Komiteen viser videre til de respektive partiers merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. nr. 51 (2008–2009) Redegjørelse om situasjonen i arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. Innst. s. nr. 190 (2008–2009). Endringer og forbedringer av måten Nav skal organiseres på må, etter komiteens mening, ta utgangspunkt i dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener derfor det er viktig at man blant annet sørger for:

- Tilbakeføring av kompetanse og brukernære oppgaver til førstelinjen/Nav-kontorene, slik at man sikrer god nok bistand og oppfølging av brukerne.
- Tett kontakt med arbeidslivet og økt samarbeid med næringslivet slik at det blir mulig for flere å delta i arbeidslivet.
- Kompetanseløft som sikrer en bedre helhetlig opplæring.
- Tydeligere oppgavedeling og grensesnitt. Det er helt avgjørende at man har et klart grensesnitt slik at de ulike nivå vet hva de skal gjøre innenfor de ulike ytelsene. Videre vil det være nødvendig å flytte mer vedtaksmyndighet fra forvaltningsenhetene og ned til Nav-kontorene lokalt. Grensesnittet må hindre dobbeltarbeid.
- Å innføre én styringslinje fremfor to. Dagens partnerskap med kommunene har vist seg å være et krevende og utfordrende partnerskap.

Disse medlemmer mener at det i helt spesielle tilfeller bør bli enklere for brukerne å kunne skifte Nav-kontor.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre en ordning som gjør det mulig i helt spesielle tilfeller for brukerne å kunne skifte Nav-kontor.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at i spesielle situasjoner kan forholdet mellom bruker og saksbehandler/veileder bli så anstrengt at det blir vanskelig å få til et konstruktivt samarbeid. Det er derfor nødvendig å sikre at brukerne i slike tilfeller kan få muligheten til å få oppnevnt en ny saksbehandler/veileder. Det er viktig at muligheten til å bytte saksbehandler/veileder ikke overlates til skjønnsmessig behandling hos den enkelte saksbehandler/veilederen eller det lokale Nav-kontor.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om hvordan brukere kan få mulighet til å bytte veileder i arbeids- og velferdsetaten.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er behov for et Nav-ombud etter modell fra pasient- og brukerombudet, og for å legge til rette for dialog mellom Nav og brukerne, og sikre at ikke mangelfull oppfølging og bistand skal føre til et for dårlig tilbud til brukerne.

Disse medlemmer viser til at regjeringen ved flere anledninger siden 2009 har uttalt at man vil vurdere innføringen av Nav-ombud, og at man vil komme tilbake til Stortinget med egen sak om dette, men at dette ikke er blitt gjort.

Disse medlemmer mener tiden er overmoden for å innføre Nav-ombud, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen juni 2013 fremme en egen sak for Stortinget om innføring av Nav-ombud etter modell fra pasient- og brukerombudet».

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, der bevilgningen under kap. 605 post 1 økes med 80 mill. kroner, hvorav 40 mill. kroner bevilges til å styrke arbeidet med å avdekke trygdesvindler, samt at det avsettes midler til oppfølging av flere tiltaksplasser.

Disse medlemmer ønsker en mer målrettet og helhetlig innsats for å forebygge, avdekke og følge opp trygdesvindler. For å sikre dette må det, etter disse medlemmers mening, legges til rette for et tettere samarbeid mellom Nav, politi og skatteetaten.

Disse medlemmer mener det også er et sterkt behov for forenkling og effektivisering i offentlig sektor. Nav er i så måte ikke et unntak. Det vises i den sammenheng til offentlige etater som Statens lånekasse for utdanning hvor en med enkle virkemidler kunne spare 20 mill. kroner over et års driftsbudsjett.

Disse medlemmer ønsker å ta i bruk disse virkemidlene, samt frigjøre midler fra Nav sine egne forsøksprosjekt som ikke er klart definert, slik at etaten frigjør midler og at flere kan følges opp med tanke på å få nødvendig hjelp for å kunne komme inn/tilbake i arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det har vært sterk vekst i offentlig administrasjon de senere år, og en sterk vekst i antall ansatte i både departementer og underliggende etater. En rekke rapporter presentert i perioden 2001 til 2012 viser et betydelig effektiviseringspotensial i offentlig sektor. Disse medlemmer mener det er behov for å anvende skattebetalernes penger på en mest mulig effektiv måte, og viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, hvor kap. 605 post 1 er redusert med 25 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett for 2013 foreslår å styrke driftsbevilgningen til Nav med 78 mill. kroner for å kunne administrere 1 000 flere tiltaksplasser for mennesker med nedsatt arbeidsevne sammenlignet med regjeringens forslag, samt omdisponering av 4 000 ordinære tiltaksplasser til tiltaksplasser for mennesker med nedsatt arbeidsevne. I tillegg øker Kristelig Folkeparti Navs kapasitet i arbeidsevnevurdering og formidling med 10,5 mill. kroner i sitt alternative budsjett.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, hvor kap. 605 post 21 styrkes med til sammen 155 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener ingen unge som ikke har sterkt redusert helse skal kunne gå på passive offentlige overføringer. Disse medlemmer ønsker i første omgang å prioritere innsatsen rettet mot unge sosialklienter som senere kan ende på uføretrygd, og foreslår derfor en «snu-i-døra»-praksis på alle Nav-kontor i hele Norge. Forslaget, som er nærmere beskrevet i Dokument 8:119 S (2011–2012), jf. Innst. 54 S (2012–2013), innebærer blant annet et krav om aktivitetsplikt, forsterket oppfølging og sanksjoner i form av reduserte ytelser ved manglende innfrielse av aktivitetsplikten. Disse medlemmer ønsker å legge til rette for å iverksette lavterskels aktivitetstilbud i et større antall forsøkskommuner over hele landet. Det vises i denne sammenheng til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det settes av 100 mill. kroner for å utvikle slike tiltak.

Disse medlemmer er bekymret over det sterkt økende antallet unge uføre. Det er en dyp tragedie for den enkelte å bli plassert permanent utenfor arbeidslivet i ung alder, og samfunnet bør derfor sette av ekstra ressurser for å følge opp de som står i fare for å falle utenfor. Det vises i denne sammenheng til Høyres merknader under blant annet kap. 634, postene 21 og 76. Disse medlemmer ønsker i tillegg en sterkere oppfølging av unge som har fått innvilget

uføretrygd. Disse medlemmer viser til at en økende andel uføretrygdede faller ut av arbeidslivet på grunn av psykiske lidelser, og vil påpeke at det at man har en psykisk lidelse i en alder av 25 ikke nødvendigvis innebærer at man fortsatt ikke vil være i stand til å arbeide i en alder av 30 eller 35. Likevel slutter oppfølgingen fra Nav når man får innvilget uføretrygd, og for de fleste innebærer dette et liv utenfor det gode fellesskapet flertallet av nordmenn opplever på arbeidsplassen. Det vises videre til at den nye uføreordningen som trer i kraft fra og med 1. januar 2015 i mye større grad legger opp til et system der man kan kombinere trygd og arbeid uten å risikere å miste trygden. Disse medlemmer ønsker derfor å iverksette et forsøksprosjekt der unge som har fått innvilget uføretrygd følges opp etter 3 eller 5 år for å kartlegge om det er mulig å hjelpe dem helt eller delvis tilbake i arbeidslivet eller inn i utdanning. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det foreslås bevilget 50 mill. kroner til et slikt forsøksprosjekt.

Disse medlemmer viser til det viktige velferdsarbeidet som utføres hver dag av private, sosiale entreprenører. Disse medlemmer mener det er viktig at staten bidrar til å utløse den skaperkraften og energien som ligger hos enkeltmennenes over hele landet, og at dette er et viktig komplementært arbeid som utfyller de statlige velferdsordningene. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det foreslås bevilget 5 mill. kroner til en pott som sosiale entreprenører kan søke fra.

Post 70 Tilskudd «Raskere tilbake»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti anser at tiltaket «Raskere tilbake» har bidratt til å redusere folketrygdens utgifter til blant annet sykepenger og andre utgifter til medisiner og behandling og redusert sykeperioden til fordel for brukerne, som kan komme raskere tilbake til yrkesaktiv tilværelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 605 post 70 økes med 75 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag, til kjøp av 500 flere behandlingsplasser fra 1. juli 2013 og styrking av «Raskere tilbake» for å få flere tilbake i arbeid og redusere sykefraværet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Representantforslag 34 S (2010–2011) fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Torbjørn Røe Isaksen, Sylvi Graham, Gunnar Gundersen, Sonja

Irene Sjøli og Bent Høie om å redusere sykefraværet gjennom en bedre utnyttelse av «Raskere tilbake»-ordningen, jf. Innst. 208 S (2010–2011). Disse medlemmer mener en bedre organisering, blant annet gjennom en overføring av ansvaret for ordningen til helseforetakene, kunne bidratt til å øke effekten av ordningen og redusere sykefraværet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti påpeker viktigheten av nær tilknytning mellom arbeidsgiver og arbeidstaker når arbeidstaker er sykmeldt, for å sikre at arbeidstaker blir ivarettatt på best mulig måte. «Raskere tilbake» er et godt tilbud som gir arbeidsrettede tiltak til sykmeldte for å hindre unødig langvarig sykefravær. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 605 post 70 økes med 46,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, til kjøp av 250 flere behandlingsplasser fra 1. januar 2013 og styrke tiltaket «Raskere tilbake» for å få flere tilbake i arbeid og redusere sykefraværet.

Post 71 (Ny) Styrking av tettere oppfølging av uføre

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) nylig la frem en rapport om «samfunnsøkonomisk analyse om økt sysselsetning av personer med nedsatt funksjonsevne». Hovedkonklusjonen fra rapporten er:

«Med moderate forutsetninger om omfanget av arbeidsdeltakelse vil en 5 prosent økning gi en samfunnsøkonomisk gevinst på om lag 13 mrd. kroner over en tiårsperiode. Hver enkelt ny arbeidstaker vil i tiårsperioden bidra med en samfunnsøkonomisk gevinst nær 900.000 kroner. Dersom arbeidsdeltakelsen øker med 10 prosent istedenfor 5 pst doubles gevinsten gitt samme forutsetninger.»

og videre:

«Neste steg i analysen var å se på virkningene for offentlige budsjetter – som er noe annet enn samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Da kommer besparelsen knyttet til reduserte stønader og økte inntekter fra skatter og arbeidsgiveravgifter inn på plussiden. Gitt samme forutsetninger vil det offentlige spare om lag 10 mrd. kroner i løpet av en 10 års-periode.»

Disse medlemmer ønsker å styrke innsatsen for å kunne hjelpe flere brukere av uføreytelser til å utnytte sin arbeidsevne. Disse medlemmer oppretter derfor en ny post 71 der det bevilges 65 mill. kroner, i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, til styrking av Navs muligheter for tilrettelegging og oppfølging av uføretrygdede som ønsker å prøve seg i arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader under kap. 605 post 21, der en liknende satsing på unge uføre er beskrevet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og merknader under kap. 634 post 76, hvor Kristelig Folkepartis satsing på inkludering av mennesker med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet fremkommer.

Post 72 (Ny) Jobbstrategi

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2013 foreslår en rekke tiltak som vil bidra til at flere personer med nedsatt funksjonsevne og kronisk syke kommer i arbeid. Det foreslås derfor i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 at det opprettes en ny post 72, under kap. 605 Arbeids- og Velferdsetaten, hvor det bevilges 590 mill. kroner til dette formålet.

For nærmere omtale av Fremskrittspartiets jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne vises det til disse medlemmers generelle merknader i denne innstilling.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine generelle merknader og til rapporten «Fra godt nok til best mulig» fra 2010, som beskriver Høyres satsing på funksjonshemmede i arbeidslivet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og merknader under kap. 634 post 76 hvor Kristelig Folkepartis satsing på inkludering av mennesker med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet fremkommer.

3.5 Kap. 606 Trygderetten

Det foreslås bevilget 65,278 mill. kroner for 2012, mot 63,96 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen merker seg at sakstilgangen ble halvert i perioden 2004–2009. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i 2011 var på 3,8 måneder som tilsier en økning på 0,1 måneder. Komiteen legger vekt på at målsettingen om en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 4 måneder er innfridd. Komiteen ser videre at det også i 2011 har vært en økning i kjennelser med full grunngivning. Komiteen ser at det forventes en sakstilgang til trygderetten på om lag samme nivå som de siste par år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er kjent med at mange får problemer i påvente av at klagen skal behandles. Disse

medlemmer mener derfor det er viktig at saksbehandlingstiden reduseres ytterligere.

3.6 Kap. 611 Pensjon av statskassen

Det foreslås bevilget 18,80 mill. kroner for 2013, mot 19,10 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen ba i Innst. 367 S (2010–2011) om en vurdering av en alternativ pensjonsløsning for lokalt ansatte i utenriktjenesten. Regjeringen har i Prop. 136 S (2011–2012) gitt en slik vurdering.

Komiteen har bedt om at det opprettes en «annen pensjonsløsning» for lokalt ansatte i utenriktjenesten. Regjeringen har i Prop. 136 S (2011–2012) ikke fulgt opp dette, men gitt uttrykk for at det ikke er påkrevet med endringer i dagens system.

Komiteen viser til at pensjoner av statskassen er en særordning som ytes med hjemmel i Grunnloven § 75 bokstav i. Ordningen omfatter grupper som ikke har tjent opp pensjonsrettigheter i Statens pensjonskasse, men som allikevel får utbetalt pensjoner basert på sitt arbeidsforhold og arbeidsinnsats for den norske stat.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Innst. 45 S (2012–2013) til Prop. 136 S (2011–2012) Pensjonar frå statskassa, Innst. 367 S (2010–2011) og Innst. 15 S (2011–2012) der disse medlemmer støtter at lokalt ansatte i utenriktjenesten skal ha rett til forholdsmessige pensjonsytelser. Disse medlemmer er imidlertid opptatt av at de lokalt ansatte bør ha samme rett til å vite hva de kan oppnå i pensjon som arbeidstakere i Norge, og har fremmet forslag om at regjeringen skal legge frem forslag for Stortinget om å regelfeste en slik ordning.

3.7 Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 8 674,000 mill. kroner for 2013, mot 9 606,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er problematisk at dagens ordning for AFP i offentlig sektor forhindrer at offentlig ansatte fritt kan kombinere pensjon og arbeid på en tilsvarende måte som ansatte i privat sektor. Disse

medlemmer viser til at dette strider mot intensjonen i pensjonsforliket. Disse medlemmer har merket seg at staten som arbeidsgiverpart har sagt seg villig til å møte arbeidstakerorganisasjonene om de skulle ha ønske om å fremforhandle en ny avtale. Disse medlemmer respekterer fremforhandlede avtaler, men mener staten som arbeidsgiver bør ta initiativ til å forhandle frem en ny avtale så snart som mulig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Innst. 15 S (2011–2012) og sine merknader sammen med Høyres medlemmer i samme innstilling. Disse medlemmer mener det er uholdbart at det fremdeles ikke er mulig for ansatte i offentlig sektor å oppnå samme mulighet som ansatte i private bedrifter til å fortsette i sin jobb etter at pensjon er tatt ut. Det er, etter disse medlemmers mening, uakseptabelt at offentlige pensjoner samordnes med fiktive ytelser og på den måten bidrar til store tap for pensjonister i offentlige tjenestepensjonsordninger.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti konstaterer at altfor mange forsvinner ut av arbeidslivet etter fylte 62 år. Regjeringen har gjort for lite for å stimulere disse aldersgruppene til å stå lenger i arbeid. Dette medlem viser til at dette ofte er høykompetent, erfaren arbeidskraft som bedriftene trenger, og mener det er nødvendig med stimulerings tiltak for å få disse til å stå i jobb. Dette medlem mener at direkte skattefradrag vil være virkningsfullt, og understreker at et slikt fradrag vil forutsette at man ikke samtidig mottar pensjon eller trygd i tillegg til lønnsinntekten.

Dette medlem viser til Innst. 4 L (2012–2013) Skatter og avgifter – lovendringer der Kristelig Folkeparti foreslår å innføre et skattefradrag på 3 000 kroner for personer i alderen 62–67 år som står i full jobb.

Dette medlem anslår nøkternt at dette vil gi 250 færre AFP-pensjonister i 2013, noe som vil gi en innsparing på til sammen 26,3 mill. kroner, fordelt på kap. 612 post 1 (21,9 mill. kroner) og kap. 666 post 70 (4,4 mill. kroner).

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 612 post 1 reduseres med 21,9 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

3.8 Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden

Det foreslås bevilget 988 mill. kroner for 2013, mot 834 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.9 Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 21 066,000 mill. kroner for 2013, mot 15 254,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 9 045,000 mill. kroner under kap. 3614 for 2013 mot 7 235,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at bevilgningen på kap. 614 gjelder forventet brutto utlån til boliglån, herunder kostnader til Statens pensjonskasse for å administrere ordningen og tapsavsetninger. Kostnadene til administrasjon av ordningen finansieres i hovedsak av gebyrinntekter fra lånekunder over kap. 3614. Kap. 3614 gjelder for øvrig forventet innbetaling av avdrag og innfrielse av boliglån.

Komiteen viser videre til at ordningen inngår i hovedtariffavtalen i staten og at det kan ytes lån med inntil 1,7 mill. kroner etter regler fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. Lån kan gis til pensjonister og yrkesaktive medlemmer av Statens pensjonskasse.

Komiteen viser til for øvrig til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at ordningen med spesielt gunstige lån til offentlig ansatte ikke er rettferdig eller nødvendig. Offentlig ansatte har, stort sett, de samme betingelser som ansatte i privat sektor og bør ikke forskjellsbehandles ved hjelp av gunstigere finansiering av lån enn det andre kan oppnå i det vanlige markedet. Disse medlemmer anser at tiden er inne for en gjennomgang og vurdering av ordningen med sikte på å forhandle frem andre løsninger i forhold til hovedtariffavtalen.

3.10 Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskadeforsikring

Det foreslås bevilget 81 mill. kroner for 2013, mot 79 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 154 mill. kroner under kap. 3615 for 2013 mot 151 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

Komiteen viser til sine respektive partiers merknader i forbindelse med Stortingets behandlingen av Meld. 2 (2011–2012) Revidert nasjonalbudsjett 2012, jf. Innst. 375 S (2011–2012).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2012 foreslo omfattende endrin-

ger i gjeldende ordning for erstatning til arbeidstakere som er rammet av ulykke eller sykdom i arbeid.

Disse medlemmer støttet forslaget om å slå sammen to lovregulerte erstatningsordninger til en samlet rettighetslov, og mener dette vil gi en positiv effekt, samt at et felles regelverk vil kunne gi sammenfallende vurderinger av skadelidtes erstatnings-sak, og således bidrar til forenkling og økt likebehandling.

Disse medlemmer støttet videre regjeringens forslag om at den nye yrkesskadeordningen skal være forsikringsbasert, og at det derfor er forsikringsselskapene som skal være risikobærere og således foreta risikovurderinger av bedriftene som grunnlag for fastsettelse av forsikringspremien.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslo endringer når det gjelder hvilke sykdommer som skal omfattes av ordningen, og at det skal legges opp til en dynamikk hvor det skal være et forsikringsbasert grunnlag for fremtidige sykdomslistor.

Disse medlemmer vil derfor be om at regjeringen kommer tilbake med en bredere gjennomgang av dette spørsmålet i forbindelse med at Stortinget får seg forelagt lovproposisjonen, slik at Stortinget kan foreta en grundig behandling av hvilke sykdommer en sykdomsliste skal omfatte.

Når det gjelder spørsmålet om yrkesskadeordningens omfang og rekkevidde, mener disse medlemmer at dette må drøftes nærmere mellom myndighetene og arbeidslivets parter, og ber regjeringen legge opp til dette før det endelige forslaget legges frem våren 2013. Arbeidslivet har endret seg mye siden dagens sykdomsliste ble utarbeidet, og disse medlemmer mener derfor det er et klart behov for å foreta en ny og grundig gjennomgang av dette.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen også foreslo en helt ny yrkesskadeordning hvor det etableres en stor, statlig enhet som skal stå for saksbehandlingen av de forsikrings-/erstatningskravene som fremmes på grunn av skader og sykdom i arbeid.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen begrunnet dette med at det vil gi forenkling og økt likebehandling for den skadelidte.

Disse medlemmer mener den foreslåtte modellen ikke vil gi en forenkling eller annen positiv effekt for skadelidte arbeidstakere.

Disse medlemmer har videre merket seg at forslaget om ny organisering ikke er ønsket verken av sentrale aktører som representerer de skadelidte eller av forsikringsnæringen som skal operere ny arbeidsskadeforsikringsordning i markedet.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet gikk imot den foreslåtte organiseringen, og at man må få en grundigere behandling av dette i for-

bindelse med den kommende lovproposisjonen som er varslet fremmet våren 2013.

Disse medlemmer viser videre til NOU 2000:23 Forsikringsselskapers innhenting, bruk og lagring av helseopplysninger (Røsæg-utvalget), og mener regjeringen bør vurdere nærmere å opprette en nøytral instans/nemnd som skal vurdere om den skadelidtes skade og sykdomsbilde skal utløse erstatning/utbetaling.

3.11 Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivsforsikring

Det foreslås bevilget 182 mill. kroner for 2013, mot 157 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 87 mill. kroner under kap. 3616 for 2013 som er det samme som saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.12 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Det foreslås bevilget 290,67 mill. kroner for 2013, mot 287,378 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen mener at godt utbygde offentlige velferdsordninger bidrar til økonomisk og sosial trygghet. Særlig viktig er det å forebygge fattigdom blant nye generasjoner, og iverksette tiltak som kan bidra til å redusere fattigdom og bedre livssituasjonen for de som er rammet.

Komiteen understreker viktigheten av et bredt forebyggende perspektiv på fattigdom, ikke minst i arbeidet for å bekjempe fattigdom blant barn. Forebyggende innsats gjennom oppvekstmiljø og utdanningssystem er sentralt.

Komiteen viser til at en sterk offentlig sektor har vært og er en forutsetning for utjevning og likeverdige vilkår for alle. Offentlige tjenester som enten er gratis eller med lav egenandel er særlig viktig for de med lave inntekter.

Komiteen viser til at frivillig sektor spiller en viktig rolle i velferdssamfunnet, og peker på viktigheten av at regjeringen vil videreutvikle samarbeidet med ideelle organisasjoner, verdien av likemannsarbeid også når det gjelder økonomisk vanskeligstilte, og sikre reell brukermedvirkning for mennesker i fattigdom og sosiale problemer.

Komiteen mener at for å bekjempe fattigdom og utjevne sosiale og økonomiske forskjeller, kreves det både en langsiktig og kortsiktig innsats.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-

parti og Senterpartiet, viser til at regjeringen viderefører den særlige satsingen på tiltak mot fattigdom. Tiltakene bidrar til bedring i inntekter og levekår for mange. Innsatsen mot fattigdom er knyttet særlig til de tre delmålene i handlingsplanen:

- Alle skal gis muligheter til å komme i arbeid.
- Alle barn og unge skal kunne delta og utvikle seg.
- Bedre levekår for de mest vanskeligstilte.

Komiteen viser til at tilskuddsordningen til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn er viktig for mange barn i familier med lav inntekt. I denne ordningen gis det tilskudd til deltakelse i ferie- og fritidsaktiviteter og til kvalifisering og inkludering for barn, unge og familier berørt av fattigdomsproblemer. Det gis også tilskudd til mer langsiktige og samordnende tiltak som bidrar til å motvirke marginalisering av utsatte barn og unge. Tiltakene skal bidra til å skape åpne og inkluderende sosiale arenaer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener velferdsstaten særlig måles på om den klarer å løfte de svakeste i samfunnet. Selv om de viktigste tiltakene mot fattigdom over tid vil være en god skole som utjevner sosiale forskjeller, og et åpent arbeidsmarked med en lav terskel inn, vil det alltid være noen som i kortere eller lengre perioder faller utenfor, og at det derfor er nødvendig å styrke det sosiale sikkerhetsnettet.

Disse medlemmer viser til at offentlig finansierte velferdstjenester, samarbeid mellom ulike forvaltningsnivåer og etater, og samarbeid med frivillige organisasjoner, er nødvendig for å gi et mangfoldig og godt tilbud til vanskeligstilte.

Disse medlemmer har merket seg at antallet fattige barn har fortsatt å stige de siste årene. Fattige barn og unge har ikke ansvar for den situasjonen de er i, og det er av særlig betydning å bedre levekårene til denne gruppen. Disse medlemmer mener derfor det er nødvendig å styrke innsatsen rettet mot utsatte barn og unge ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre ønsker at det skal legges sterk vekt på å gi barn og unge fra vanskeligstilte familier best mulig anledning til å delta i hverdagsaktiviteter. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke tiltak som rettes mot unge fattige, for å forhindre at fattigdom går i arv og for å forhindre for at barn og unge fra vanskelige kår rekrutteres til miljøer preget av rusavhengighet og kriminalitet. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, hvor det foreslås bevilget 25 mill. kroner til lokale fattigdomstiltak for barn og unge.

Komiteen viser til sine merknader under kap. 2620.

Post 62 Kvalifiseringsprogrammet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at fattiges muligheter til kvalifisering er avgjørende for at flere får en ny mulighet til å delta i arbeidslivet og bli selvhjulpne. Kvalifiseringsprogrammet har gode resultater og bidrar til at langtidsmottakere av sosialhjelp får en skikkelig mulighet til kvalifisering. Flertallet understreker viktigheten av programmet og at de som fyller lovens vilkår faktisk får tilbud om et individuelt tilpasset arbeidsrettet program. Flertallet ber regjeringen følge nøye med på programmets utvikling for å vurdere om kommunene trenger ytterligere ressurser for å hjelpe flere til arbeid eller kvalifisering til arbeid. Det er avgjørende at kommunene engasjerer seg i og prioriterer programmet når det har gått inn i rammeoverføringen til kommunene. Flertallet er særlig bekymret for mange bykommuner som over tid har mistet mange tradisjonelle industriarbeidsplasser og som sliter med betydelige levekårsutfordringer, sosiale utfordringer og lav skatteinngang. Det er viktig at sosialpolitikken sørger for at hjelpen når frem der hvor behovet er størst. Flertallet mener regjeringen må vurdere behovet for å endre innretningen på kvalifiseringsprogrammet dersom antallet deltakere fortsetter å falle betydelig, og særlig hvis utviklingsbildet viser at behovet er uendret.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at formålet med Kvalifiseringsprogrammet er å bidra til at flere langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp får en oppfølging som igjen bidrar til aktivitet og arbeid. Å lykkes i dette arbeidet er viktig både for dem det gjelder, og for samfunnet.

Disse medlemmer er opptatt av at arbeidsmarkedstiltakene skal sikre at flere deltakere kommer ut i arbeidslivet, og blir selvforsørgende. Disse medlemmer mener derfor at en god målrettet og individuell oppfølging gjennom hele tiltaksperioden er nødvendig for at deltakerne skal komme over i det ordinære arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer forventer at en høyere andel av deltakerne i kvalifiseringsprogrammene kommer ut i ordinært arbeid, og er spesielt bekymret over den høye andelen deltakere som går over på arbeidsavklaringspenger.

Disse medlemmer mener at muligheten til kvalifiseringsplass ikke bør være avhengig av om kommunen har økonomi til å opprette tiltak, men at enhver som hovedsakelig lever av økonomisk sosial-

hjelp bør være forpliktet til aktiv jobbrelatert deltakelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at bevilgningen til dekning av kvalifiseringsprogrammet fra 2011 ble overflyttet til kommunene, og innlemmet i rammetilskuddet til kommunene, jf. kap. 571 Rammetilskudd til kommunene, post 60 Innbyggertilskudd.

Disse medlemmer mener finansieringen og oppfølging av kvalifiseringsprogrammet bør tilbakesendes til Nav, og innlemmes i den statlige delen av Navs lokalkontor.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen overføre finansiering og oppfølging av kvalifiseringsprogrammet til Nav, og innlemmes i den statlige delen av Nav.»

Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til viktigheten av tiltak for barn og unge i bysamfunn for å bidra til å bekjempe fattigdom. I tillegg er det viktig med gode tiltak for mennesker som ikke har et hjem og som er bostedsløse, samt gode ordninger for personer med gjeldsproblemer.

Disse medlemmer viser til initiativ, både fra stiftelsen Fattig-Norge og fra Forbrukerrådet, når det gjelder etablering av lavterskel gjeldsrådgivningstjenester som supplement til den tjenesten kommunene er pålagt å utføre.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 621 post 63 økes med 10 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til sine merknader under kap. 621.

Post 70 Frivillige organisasjoner

Komiteen viser til at offentlig finansierte velferdstjenester, samarbeid mellom ulike forvaltningsnivåer og etater og samarbeid med frivillige organisasjoner, er nødvendig for å gi et mangfoldig og godt tilbud til vanskeligstilte. Komiteen viser til at de frivillige organisasjonene stiller opp der hvor det offentlige ikke strekker til. Disse organisasjonene ivaretar i mange sammenhenger det offentliges oppgaver med viktig kompetanse og innsikt, der det offentlige ikke har strukket til, overfor mennesker i en vanskelig situasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser videre til det viktige arbeidet som blant annet «WayBack» og Retretten bidrar med for å gjøre veien til et rusfritt og lovlig liv lettere for de som ønsker å bryte den onde sirkelen. Disse og flere andre frivillige organisasjoner som drives av folk med brukererfaring bør, etter disse medlemmers mening, styrkes, slik at de i enda større utstrekning får mulighet til å bidra med sin kompetanse.

Disse medlemmer er kjent med Maritastiftelsens botilbud «Marita Bo», som er et tilbud for ungdom mellom 18 og 23 år, og som trenger oppfølging. Målgruppen for tilbudet er blant annet ungdom i faresonen når det gjelder rus eller annen negativ påvirkning, og de som trenger ettervern etter endt opphold i institusjon eller fosterfamilie.

Disse medlemmer mener dette er et eksempel på hvilken rolle de frivillige kan spille for å lykkes med en bedre boligosial strategi i et lavterskeltilbud for vanskeligstilte, og ønsker gjennom den økte bevilgningen å stimulere til flere slike gode og målrettede tiltak.

Disse medlemmer viser også til at frivillige organisasjoner som Kirkens Bymisjon og Røde Kors tilbyr arrangementer og økonomisk hjelp til blant annet feriearrangement for barn og unge. Med tanke på at antall barn som vokser opp i fattige familier har økt under den rød-grønne regjeringen, har også pågangen til disse arrangementene økt i de siste årene. Resultatet er at man har blitt nødt til å si nei til en stor del av søkerne. Målgruppen for tilbudet er barn som kommer fra barnevernet, via Nav-kontoret, og gjennom helsetjenesten på skolen.

Disse medlemmer viser videre til at mange barn som vokser opp i familier som lever med lavinntekt og som er definert som fattige, ikke automatisk har de samme mulighetene til å delta på fritidsaktiviteter som andre barn. Disse medlemmer mener derfor det i større grad bør legges til rette for et tettere samarbeid med de frivillige lag og organisasjoner slik at flere barn kan sikres deltakelse i fritidsaktiviteter.

Disse medlemmer vil også trekke frem den frivillige innsats fra blant annet Kirkens Bymisjon og Norske Kvinners Sanitetsforening, som ytes for å forhindre ensomhet og fremme aktivitet til blant annet utviklingshemmede og eldre. Denne innsatsen er av stor betydning for å forhindre at ensomheten utvikler seg til psykiske plager som blant annet depresjon.

Disse medlemmer mener dette er gode eksempler på bidrag som ytes fra de frivillige ideelle organisasjonene på en rekke områder.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgnin-

gen under kap. 621 post 70 økes med 100 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre ønsker å ta alle gode krefter i bruk når det gjelder å løse de utfordringene vi står overfor som samfunn, og at det er viktig å legge til rette for organisasjoner som bidrar til dette. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der bevilgningene under kap. 621 post 70 styrkes med til sammen 5 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at tidligere straffedømte har et særlig behov for oppfølging og hjelp etter endt soning. Stiftelsen Retretten gjør et svært viktig arbeid i sin støtte og oppfølging av tidligere rusmiddelmissbrukere, straffedømte og deres pårørende. Disse medlemmer ønsker å støtte opp under dette arbeidet. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det foreslås å støtte Stiftelsen Retretten med 1 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at Norge har hatt en svært høy innvandring fra EØS-området siden 2004, og at denne gruppen har et stort informasjonsbehov om hvordan norsk arbeidsliv og samfunnsliv fungerer. Disse medlemmer vil anerkjenne den viktige jobben som Caritas Norge gjør i denne sammenheng. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det foreslås å støtte Caritas Norge med 2,5 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er behov for kvalitativ god og uavhengig journalistikk også på arbeids- og velferdsfeltet. Det vises til at Magasinet Velferd, som pr. i dag er det eneste uavhengige fagblad på feltet, i sin høringsuttalelse bemerker at de er i en kritisk økonomisk situasjon. Disse medlemmer vil stimulere til uavhengig journalistikk også i arbeids- og velferdssektoren. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det opprettes en pott på 1,5 mill. kroner som tidsskrift eller andre aktører som kan bidra til uavhengig journalistikk på feltet, kan søke på.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil påpeke viktigheten av gode tiltak for å inkludere løslatte fanger i samfunnet etter endt soning. For å sikre rehabilitering og hindre tilbakefall til kriminalitet. Dette medlem vil påpeke at for å lykkes i dette arbeidet, er det viktig at det foreligger et godt samarbeid mellom det offentlige og frivillig organisasjoner. Vardeteateret har siden 2005 drevet tiltaket «Hjelp, jeg er fri...! – fra innsatt til utsatt til verdsatt». Dette tiltaket er rettet spesielt mot innsatte og løslatte i norske fengsler. Målet med tiltaket er at deltakerne ikke skal falle tilbake til kriminalitet eller rus, men komme seg videre i livet ved å ta utdanning eller komme i jobb, og har siden 2005 klart å ha en rehabiliteringsprosent på 88 pst. Dette

viser tydelig at det er et svært virkningsfullt tiltak som bør prioriteres. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative statsbudsjett for 2013 foreslår å øke bevilgningen til frivillige organisasjoner som utfører arbeid blant vanskeligstilte med 3 mill. kroner for å styrke Vardeteateret slik at de kan opprettholde tiltaket «Hjelp, jeg er fri...! – fra innsatt til utsatt til verdsatt».

Dette medlem viser til den viktige jobben mange frivillige organisasjoner driver med tanke på arbeidstrening, aktivisering og sosial trening for mennesker som trenger litt ekstra hjelp. Organisasjonen Retretten gjør en viktig jobb for mennesker med rusproblemer. Dette medlem registrerer at organisasjonen i det siste har mistet midler, noe som gjør driften vanskelig, og viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor Retretten er et av tiltakene som blir tilgodesett.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 621 post 70 økes med 8 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

3.13 Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak

Det foreslås bevilget 7 450,600 mill. kroner for 2013, mot 7 390,316 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Dette inkluderer 90-posten som blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet, jf. Innst. 5 S (2012–2013) fra finanskomiteen. Likeledes foreslås det 200 mill. kroner under kap. 3634 for 2013 mot 1 000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at hensikten med arbeidsmarkedstiltakene er å bedre arbeidssøkernes mulighet til å komme i arbeid. Deltakelse i arbeidslivet er viktig for den enkeltes inntekt, og for muligheten til å utnytte evner og ressurser. Det er i tillegg viktig for velferdssamfunnets bærekraft på lang sikt at andelen yrkesaktive i befolkningen er høy. Komiteen vil understreke at i en situasjon der flere hundre tusen mennesker i yrkesaktiv alder står utenfor arbeidslivet, så må arbeidsmarkedstiltakene utnyttes på en slik måte at flest mulig i yrkesaktiv alder forblir eller kommer i arbeid fremfor å motta stønader.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, peker på at de om lag 600 000 som mottar helserelaterte ytelser, er en mangfoldig gruppe mennesker med ulike livssituasjoner, som har ulike typer helserelaterte ytelser. Flertallet vil derfor understreke viktigheten av ikke å fremstille det som at alle de om lag 600 000 står permanent utenfor arbeidslivet, men burde og kunne deltatt. Statistikken omfatter både de som har

gått helt ut av arbeidslivet og som utelukkende eller i hovedsak forsørgeres av en varig offentlig stønad, slik som uførepensjonister, men understreker at veldig mange av de som telles inn i statistikken har en formell tilknytning til arbeidslivet og mottar en midlertidig ytelse, og derfor vil komme tilbake til arbeidslivet igjen.

Komiteen viser til at arbeidsledigheten er lav og har ligget ganske stabilt siste år. Sammenlignet med flere andre land har Norge lav arbeidsledighet og høy sysselsetting. De fleste som blir ledige, kommer relativt raskt tilbake i arbeid. Noen blir imidlertid langtidsledige, noe som gir økt risiko for å falle permanent ut av arbeidsstyrken. Komiteen mener det er bekymringsfullt at ungdom og innvandrere er overrepresentert i den gruppen som står utenfor arbeidslivet. Komiteen mener det derfor er viktig å prioritere ungdom som ikke er under utdanning, innvandrere og langtidsledige i arbeidsmarkedspolitikken.

Komiteen vil understreke viktigheten av at den arbeidsrettede bistanden skal vurderes og tilpasses den enkelte arbeidssøkers behov. Komiteen vil understreke behovet for at det jobbes systematisk med arbeidsevnevurdering og oppfølging av den enkelte med konkrete aktivitetsplaner. Komiteen er videre opptatt av at arbeidet som er igangsatt videreføres, og at flere får tilbud om skreddersydde og gode arbeidsmarkedstiltak med oppfølgingsplaner.

Komiteen mener det er viktig at tiltaksstyringen er fleksibel, slik at lokale muligheter kan utløses, og at det føres en systematisk kontroll og forskning på virkningen som arbeidsmarkedstiltakene gir for å styrke arbeidssøkeres sjanse i arbeidslivet.

Komiteen vil påpeke at mens den registrerte arbeidsledigheten blant arbeidsføre nordmenn er forholdsvis lav, er antallet personer med nedsatt arbeidsevne høyt. Det er et stort behov for arbeidsrettet bistand for denne gruppen.

Komiteen viser til IA-avtalens delmål 2 om å øke inkluderingen i arbeidslivet for dem med nedsatt funksjonsevne som særlig viktig. Personer med nedsatt funksjonsevne har betydelig lavere yrkesdeltakelse enn den øvrige befolkningen. Komiteen er spesielt bekymret over utviklingen det siste året, som viser en fortsatt nedgang i andelen sysselsatte med funksjonsnedsettelse til tross for at trenden har snudd i befolkningen forøvrig. Mange funksjonshemmede som er utenfor arbeidslivet ønsker å komme i jobb, men møter utfordringer og hindringer i møte med arbeidslivet.

Komiteen vil påpeke at det er et stort behov for å skaffe til veie systematisk og kvalitetssikret kunnskap om hvilke typer tiltak som fungerer mest hensiktsmessig, slik at man i så stor grad som mulig

lykkes i arbeidet med å hjelpe trygdede inn i arbeidslivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er bekymret for at ungdomsledigheten er høyere enn ledigheten ellers. Flertallet peker derfor på viktigheten av at regjeringen foreslår å styrke oppfølgingen av Ungdomsgarantien med 30 mill. kroner i 2013. Flertallet vil også påpeke viktigheten av å se denne satsingen sammen med satsingen på Ny Giv gjennom Kunnskapsdepartementet.

Flertallet viser også til at regjeringen har satt av nye 30 mill. kroner til å innføre Jobbsjansen på Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementets budsjett. Dette er et målrettet tiltak for å øke sysselsettingene blant innvandrere som står langt fra arbeidsmarkedet og ikke fanges opp av andre ordninger. I tillegg kommer 32 mill. kroner til tilskudd kommunene kan søke på for å bedre kvaliteten og resultatene på introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Flertallet viser til NOU 2012:6 Brofoss-utvalget: Utredning om Arbeidsrettede tiltak, der det foreslås ulike modeller for anskaffelse og samarbeid når det gjelder tiltak for arbeidssøkere som trenger arbeidsrettede tiltak. Flertallet mener det er behov for en politisk gjennomgang og behandling av disse forslagene. Flertallet ser at det kan være behov for rydde i det store antallet typer tiltak og at det arbeides med å forenkle tiltaksstrukturen.

Flertallet viser også til at ventetider mellom tiltak er en belastning for den enkelte. Dette kan komme i tillegg til den ventetid vedkommende har gått gjennom før tiltak. En vet fra sykefraværsarbeidet at lang ventetid og passivitet ikke fremmer helse og arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke viktigheten av å hjelpe de som står utenfor arbeidslivet og som trenger arbeidsrettet bistand, enten i form av tiltak på ordinær arbeidsplass eller tiltaksplass. Det er svært viktig at hjelpen er tilpasset den enkeltes behov. Disse medlemmer vil samtidig påpeke at under høringen på Prop. 1 S (2012–2013) ble komiteen gjort oppmerksom på at det foreligger svært mange ulike tiltak, noe som medfører at arbeidet med å få mennesker inn på riktig tiltak blir svært krevende. Det låter til at Nav mangler oversikt over alle tilbud og tiltak, noe som medfører at den enkelte ikke får den hjelpen de trenger. Disse medlemmer mener derfor at antall tiltak bør kuttes, og vil derfor be regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag

om å forenkle tiltaksstrukturen slik at man sikrer at den enkelte får det tilbudet den har krav på.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen juni 2013 fremme en egen sak for Stortinget om oversikt over arbeidsmarkedstiltak og forslag om forenkling av tilbudene, for personer med nedsatt arbeidsevne.»

Disse medlemmer merker seg at Brofoss-utvalget i NOU 2012:6: Utredning om Arbeidsrettede tiltak, ikke gir entydige svar om fremtidens organisering av og innhold i arbeidsrettede tiltak. Disse medlemmer mener det nå trengs en tydeligere retning for hvordan disse tiltakene skal ha størst mulig effekt. Samhandling og innkjøpsmetoder mellom tiltaksarrangører og Nav, faglige metoder i tiltakene og resultatkrav er sentrale spørsmål som bør behandles i en egen avgrenset stortingsmelding.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen utgangen av juni 2013, legge frem en egen Stortingsmelding om fremtidens organisering og innhold i arbeidsmarkedspolitikken. Samhandling og innkjøpsmetoder mellom tiltaksarrangører og Nav, faglige metoder i tiltakene og resultatkrav må være sentrale spørsmål som bør behandles i en slik Stortingsmelding.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om fremtidig organisering av og innhold i arbeidsrettede tiltak, med utgangspunkt i NOU 2012:6 Brofoss-utvalget: Utredning om Arbeidsrettede tiltak.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at regjeringen skriver følgende i budsjettproposisjonen:

«Foreliggende statistikk gir ikke tilstrekkelig informasjon om ventetider for å komme inn i et arbeidsrettet tiltak. Denne statistikken er under utvikling. Det er imidlertid klare indikasjoner på at ventetiden fra det er fattet et oppfølgingsvedtak om arbeidsrettet bistand til det foreligger en godkjent plan har økt i 1. tertial 2012 sammenlignet med 1. tertial 2011.»

Disse medlemmer mener det nå haster med å fremskaffe oversikt over ventetider før og mellom

arbeidsmarkedstiltak. All erfaring tilsier at slik ventetid gjør det vanskeligere å komme tilbake i jobb. Disse medlemmer ser med bekymring på at det i budsjettproposisjonen fremgår at det ikke finnes tilstrekkelig oversikt over ventetider, og at det er indikasjoner på at ventetidene har økt det siste året.

Disse medlemmer viser videre til at det er svært stor variasjon mellom fylkene når det gjelder i hvor stor grad man lykkes å få deltakere på arbeidsmarkedstiltak over i ordinært arbeid, noe som blant annet ble dokumentert i en artikkel i Aftenposten 20. april 2012. Tall fra NHO Attføringsbedriftene viste at formidlingstallene til ordinært arbeid varierte fra 15 pst. i Sogn og Fjordane til nesten 70 pst. i Telemark. Disse medlemmer mener et slikt spenn viser at det er stort forbedringspotensial i bransjen, og at departementet må arbeide mer aktivt for å forbedre resultatene.

Disse medlemmer mener det innenfor en kostnadsnøytral ramme bør iverksettes forsøk i tre fylker i Nav hvor man ser tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne som en helhet. Det er gjennomført forsøk på dette i Vestfold hvor brukerne slipper å bli flyttet rundt fra ett tiltak til det neste, og dermed slipper unødvendig ventetid mellom tiltak. Forutsatt tydelige bestillinger og tett kontakt og oppfølging mellom Nav og tiltaksarrangører tyder erfaringer på at dette fører til kortere tiltaksperioder og at flere kommer raskere i jobb.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at det i statsbudsjettet foreslås å iverksette en rekke forsøk som harmonerer med modell 2 i NOU 2012:6 Brofoss-utvalget: Utredning om Arbeidsrettede tiltak. For å få et bredere beslutningsgrunnlag om fremtidens arbeidsmarkedspolitikken bør det, etter disse medlemmers mening, på samme måte iverksettes forsøk med oppheving av tiltaksgrenser og tiltaksforenkling, som er grunnlaget bak modell 1 i den samme innstillingen og som har bred oppslutning blant høringsinstansene.

Post 21 Forsøk, utviklingstiltak mv.

Komiteen viser til viktigheten av at Arbeids- og velferdsetaten har midler til mindre utredninger, analyser og informasjon som ledd i en løpende forbedring av tjenestene.

Det er viktig at det settes av midler til forsknings- og utredningsvirksomhet som kan bidra til politikk og kunnskapsutvikling på arbeids- og velferdsområdet. Komiteen etterlyser mer forskningsresultater på effekten av ulike typer arbeidsmarkedstiltak som er igangsatt.

Komiteen mener det er viktig at det settes av midler for å sikre god iverksetting og oppfølging av

jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne.

Komiteen viser til at servicehunder kan bidra til å gi eierne bedre livskvalitet og økt selvstendighet. Komiteen viser til erfaringer som brukerne har meddelt arbeids- og sosialkomiteen om at flere av dem har kommet tilbake til arbeidslivet eller økt sine stillingsprosenter, og at dette ikke hadde vært mulig uten servicehunden. Andre har blitt mer selvstendige og fått redusert sitt bistandsbehov.

Komiteen har merket seg at den landsomfattende forsøksordningen med tilretteleggingstilskudd som ble iverksatt i 2012, videreføres på samme nivå i 2013. Gjennom ordningen med tilretteleggingstilskudd vil arbeidsgiver kunne få dekket eventuelle kostnader forbundet med ulike tilpasninger i arbeidssituasjonen ved ansettelse av en arbeidstaker med funksjonsnedsettelse.

Komiteen viser til at ordningen med funksjonsassistent skal sikre funksjonshemmede praktisk bistand i arbeidssituasjonen for å kunne stå i jobb. Komiteen vil understreke at ordningen ikke innebærer at den enkelte funksjonshemmede skal ha hjelp eller bistand til å utføre arbeidet sitt, men til nødvendig gjøremål for å kunne være i arbeid. Komiteen viser til at Econ har evaluert ordningen, og at evalueringen viser at funksjonsassistentordningen bidrar til at personer med sterke funksjonsnedsettelser kommer i jobb og blir værende i jobb. Brukerne var svært fornøyd med ordningen, og ga uttrykk for at den betyr mye for at de kan delta i arbeidslivet.

Komiteen vil fremheve at mange, også de med nedsatt funksjonsevne, ønsker å starte egen virksomhet.

Komiteen ber regjeringen vurdere virkemidler som kan fremme gründervirksomhet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Innst. 2. S (2012–2013) og reduserer kap. 634 post 21 «Forsøk, utviklingstiltak mv.» med 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til servicehund-prosjektet, og kan ikke se at det påbegynte prosjektet med noen få utvalgte brukere med servicehund skal gi et endelig svar på spørsmål som er av avgjørende betydning for om ordningen skal gjøres permanent. Enhver evaluering vil sannsynligvis påpeke ting som kan forbedres, men erfaringene fra andre land viser i hovedsak at servicehunder er et godt egnet hjelpemiddel for mange, og behovet kan antas å være på samme nivå som førerhunder for blinde.

Disse medlemmer viser til at det for 2013 ikke er avsatt noen midler til kjøp av nye servicehun-

der, på tross av at det forventes at 5–6 hunder må ut av tjeneste i løpet av året, og mener det er avgjørende at dagens brukere av servicehunder sikres erstattingshund når hunden må tre ut av tjeneste på grunn av alder eller sykdom.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 634 post 21 økes med 3 mill. kroner til nye servicehunder til dagens brukere.

Disse medlemmer mener det er på høy tid å gjøre forsøksordningen med servicehunder om til en permanent ordning, slik at usikkerheten for brukerne kan erstattes med forutsigbarhet og trygghet for at de kan få beholde den verdifulle hjelpen en servicehund representerer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til Representantforslag 128 L (2010–2011) fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Vigdis Giltun, Laila Marie Reiertsen og Kari Kjønås Kjos om endringer i folketrygdloven (en likestilt finansieringsordning av førerhund og servicehund), jf. Innst 368 L (2010–2011). Disse medlemmer mener det er på tide at usikkerheten for brukerne elimineres og tryggheten for at den verdifulle hjelpen en servicehund representerer kan bli et grunnleggende element, og et godt hjelpemiddel for flere.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme en egen sak for Stortinget om å gjøre forsøksordningen med servicehunder om til en permanent ordning og likestilt med dagens ordning med førerhunder for blinde og svaksynte.»

Komiteens medlemmer fra Høyre mener tilretteleggingstilskuddsordningen må bli mindre byråkratisk og mer forutsigbar, og ønsker å innføre et forhåndstilsagn om tilskudd – et såkalt «Grønt kort» – som funksjonshemmede kan ha med seg i møte med potensielle arbeidsgivere. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der ordningen med tilretteleggingstilskudd styrkes med 20 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til sine merknader om funksjonsassistentordningen under kap. 2661 post 73.

Disse medlemmer ønsker å ta alle gode krefter i bruk for å hjelpe marginale grupper ut i arbeidslivet, og mener sivilsamfunnet og private bedrifter kan spille en større rolle enn det de i dag gjør. Disse medlemmer ønsker derfor å iverksette en forsøksordning som skal stimulere frivillige organisasjoner og bedrifter til å gi folk en sjanse i arbeidslivet. Ordningen skal fungere ved at alle aktører,

både private og offentlige, kan formidle Nav-brukere med nedsatt arbeidsevne inn i arbeidslivet. Når vedkommende formidles inn i arbeidslivet får formidler og arbeidsplass utbetalt en bonus. Det kommer en ny bonus dersom vedkommende er i arbeid etter henholdsvis tre og fem år. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der det bevilges 50 mill. kroner til en slik forsøksordning.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 634 post 21 samlet økes med 14 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, hvorav 10 mill. kroner skal gå til å styrke ordningen vedrørende funksjonsassistent og 4 mill. kroner skal gå til å styrke servicehundordningen.

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere

Komiteen viser til at regjeringens forslag innebærer et gjennomsnittlig tiltaksnivå på om lag 70 700 plasser i 2013, inkludert plasser i tiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA). Komiteen har merket seg at VTA er skilt ut som en egen post 77. Komiteen ser positivt på dette og viser til sine merknader under post 77.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at antall tiltaksplasser har gått ned i de siste tre årene under den rød-grønne regjering.

Disse medlemmer er skuffet over at regjeringen ikke har sett muligheten til å investere i flere arbeidsrettede tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne, og utarbeide en flerårig opptrappingsplan i samsvar med faglige råd fra arbeids- og velferdsetaten som har tilkjennegitt at det er dobbelt så mange som har behov for tilbud, enn hva det er som får det.

Disse medlemmer mener det er et klart behov for flere tiltaksplasser for å hjelpe mennesker med nedsatt arbeidsevne tilbake til arbeidslivet, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 634 post 76 økes med 445,2 mill. kroner, noe som innebærer en økning på 5 300 tiltaksplasser.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener det ikke er tilfredsstillende resultater i sektoren sett under ett i dag. Disse medlemmer vil påpeke at formidlingstallene varierer svært mye fra tiltak til tiltak og fra bedrift til bedrift. I det store og hele brukes store deler av midlene på tiltak basert på såkalt «train and place»-tankegang, hvor bruker først skal rustes opp og så plasseres i arbeidslivet. Det er mye som taler for at en såkalt integrert tilnærming, hvor deltakeren først

plasseres i arbeidslivet og så får svært tett oppfølging og arbeidstrening, bør tas i bruk i større grad enn i dag. Disse medlemmer vil videre peke på at ulike lønnstilskuddsordninger – både midlertidige og tidsubestemte – kan fungere som en bro inn i arbeidslivet for arbeidstakere med midlertidig eller permanent nedsatt arbeidsevne.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er sterkt behov for å vri satsingen innenfor arbeidsmarkedstiltakene over på tiltaksplasser for mennesker med nedsatt arbeidsevne (yrkeshemmede). Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013 hvor satsingen på tiltaksplasser for arbeidssøkende med nedsatt arbeidsevne økes med 2 000 plasser i gjennomsnitt. Dette realiseres gjennom en reduksjon av tiltaksplasser for mennesker med moderat bistandsbehov, innenfor rammen av post 76.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der 100 mill. kroner omprioriteres innenfor rammen til arbeidstrening i arbeidslivet, og der 100 mill. kroner bevilges ut over regjeringens forslag til lønnstilskuddsordninger.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Prop. 1 S (2012–2013) hvor regjeringen omdisponerer 40 mill. kroner fra kap. 634 post 76 til kap. 605 post 1 for å styrke arbeids- og velferdsetaten for i større grad å gjennomføre avklarings- og oppfølgingstjenester i egen regi, som alternativ til å kjøpe slike tjenester i form av tiltak fra andre leverandører. Dette medlem vil påpeke at det er positivt at Nav får bygge slik kompetanse, samtidig er det viktig å påpeke at attføringsbedriftene besitter god kompetanse på området som bør benyttes.

Dette medlem viser til behovet for flere tiltaksplasser for mennesker med nedsatt arbeidsevne, for å inkludere flere i arbeidslivet. Kristelig Folkeparti har i sitt alternative budsjett foreslått å øke tiltaket med 1 000 flere tiltaksplasser for mennesker med nedsatt arbeidsevne.

Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 634 post 76 samlet økes med 124 mill. kroner, hvorav 84 mill. kroner skal gå til opprettelse av 1 000 nye tiltaksplasser og 40 mill. kroner skal kompensere for regjeringens omdisponering av midler.

Post 77 Varig tilrettelagt arbeid

Komiteen viser til at Varig tilrettelagt arbeid (VTA), både i skjermet sektor og i ordinært arbeidsliv, er viktige virkemidler for å realisere arbeid til alle, og at det gjennom disse tiltakene produseres man-

ge varer og tjenester som er samfunnsnyttige og nødvendige. Komiteen viser også til at VTA-plasser frem til inneværende år har blitt finansiert over arbeidsmarkedstiltakene i post 76, sammen med alle andre typer tiltak som er mer konjunkturavhengige. Komiteen er tilfreds med at disse tiltakene nå skilles ut på en egen post i statsbudsjettet, og at dette vil bidra til å sikre tilstrekkelig antall av og stabilitet i VTA.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at midlene som er budsjettet på post 77 (ny post) skal brukes til VTA og PV. Det forutsettes at Nav oppfyller måltallene. Måltallene er et minimumstall og Nav kan opprette nye plasser i løpet av året innenfor bevilgingsramma.

Dersom Nav i løpet av neste høst ser at de har levert i henhold til måltallene, men ikke har mulighet til å benytte hele budsjetttrammen innen årsskiftet, kan det søkes departementet om å omdisponere ubrukte midler til post 76 dersom det er mangel på tiltaksmidler til andre prioriterte grupper på årets budsjett. Hvis en slik situasjon skulle oppstå, ville disse pengene uten en slik omdisponeringsfullmakt, som vi altså har her, måtte sendes tilbake og forbli ubrukt. Flertallet påpeker at det ville være dårlig bruk av knappe midler. Det er derfor ikke grunn til uro over at noen skal kunne bruke omdisponeringsfullmaktene til å trekke ned volumet i VTA.

Flertallet er tilfreds med at antall VTA-plasser har økt betydelig siden regjeringsskiftet i 2005 og at budsjettet for 2013 gir rom for ytterligere 200 VTA-plasser.

Flertallet viser til Arbeidsforskningsinstituttets rapport om «Behovet for varig tilrettelagt arbeid», der resultatene tyder på at det er et udekket behov for nye VTA-plasser. Flertallet ber regjeringen følge opp denne rapporten i åra som kommer, og ser frem til den bebudete stortingsmeldingen om utviklingshemmedes levekår.

Flertallet viser til at det er viktig å kartlegge behovet for VTA-plasser bedre, herunder også det arbeidsrettede tilbudet for utviklingshemmede. Flertallet vil understreke at det skal være behovet hos den enkelte som må være avgjørende for om VTA-plassen skal være i ordinært arbeidsliv eller i skjermet virksomhet. Flertallet understreker at det er behov for tett og faglig oppfølging av de som tildeles plass.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er et dokumentert behov for flere tiltaksplasser for personer som har behov for en

varig tilrettelagt arbeidsplass. Dette gjelder også egne arbeidsplasser til utviklingshemmede, som i dag i liten grad får mulighet til å bidra med sin arbeidsevne. Jobbstrategien som regjeringen la frem høsten 2011 retter seg, slik disse medlemmer ser det, i liten grad mot gruppen med behov for VTA-plasser. Disse medlemmer viser til Representantforslag 129 S (2011–2012) om en opptrappingsplan for tilpasset utdanning og arbeid for personer med utviklingshemning. Representantforslaget behandles for tiden i arbeids- og sosialkomiteen. Personer med ønske, vilje og ubrukt arbeidsevne bør få mulighet til å realisere sitt potensial på samme måte som andre borgere, og disse medlemmer mener derfor at det må skje en gradvis opptrapping av VTA-plasser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke sin bekymring over at regjeringen åpner for å omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen fra kap. 634 post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634, post 76 Tiltak for arbeidsøkere. Dette kan bety at antall VTA-plasser reelt sett går ned. Derfor ber disse medlemmer om at en slik omdisponeringsfullmakt ikke gjennomføres.

Disse medlemmer er kjent med at det arbeides med en endring av fremtidig organisering av skjermet sektor, og ber om at eventuelle endringer ikke gjennomføres før regjeringen har lagt frem en stortingsmelding, slik at man sikrer en helhetlig politikk på området.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 634 post 77 økes med 229 330 mill. kroner til en styrking på 2 000 VTA-plasser.

Post 78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser

Komiteen har merket seg at regjeringen foreslår å avslutte forsøksordningen med arbeids- og utdanningsreiser, og at den omgjøres til en permanent landsdekkende ordning i 2013. Komiteen støtter dette forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at man gjennom flere år har fremmet forslag om at forsøksordningen Arbeids- og utdanningsreiser må etableres som en varig ordning, men at regjeringspartiene inntil nå har stemt ned disse forslagene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er derfor tilfredse og betrakter det som en halv seier at regjeringen nå foreslår å omgjøre ordningen fra en forsøksordning til en varig ordning.

Disse medlemmer vil påpeke at den nye ordningen finansieres av de som var omfattet av særfradragsordningen for store sykdomsutgifter, noe som innebærer at det er andre grupper av funksjonshemmede som i realiteten betaler kostnaden ved ordningen.

Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag til bevilgning ikke tar høyde for å øke antall deltakere i ordningen, noe som kan oppfattes som uforståelig all den tid regjeringen fremhever viktigheten av å få flere funksjonshemmede inn i det ordinære arbeidslivet.

Disse medlemmer viser også til at Fremskrittspartiet i sin tid gikk imot å fjerne særfradragsordningen for store sykdomsutgifter.

Disse medlemmer ønsker å utvide ordningen slik at 90 nye personer sikres tilgang til ordningen med arbeids- og utdanningsreiser. Dette tilsvarer en økning på 20 pst. i forhold til regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 634 post 78 økes med 12,6 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der skattefradraget for store sykdomsutgifter videreføres på 2012-nivå.

3.14 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn

Det foreslås bevilget 125 mill. kroner for 2013, mot 133 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 46,5 mill. kroner under kap. 3635 for 2013 mot 41,509 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen har merket seg at det har vært en betydelig nedgang i antall mottakere av ventelønn de seinere åra. Pr. august 2012 var det om lag 630 personer som har ventelønnsrettigheter. Av disse mottok 550 løpende utbetaling av ventelønn. Ytelsen var da stanset for 80 mottakere som følge av midlertidig arbeid eller sykdom. 92 pst. av ventelønns-mottakerne var over 60 år. Ingen under 50 år mottar ventelønn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at personer med rett til ventelønn skal ha krav på samme oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten som andre som er falt ut av arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer vil avvikle ordningen med ventelønn for nye tilfeller fra 1. januar 2013, og viser til at Fremskrittspartiet fremmet følgende forslag i finanskomiteens budsjettinnstilling for 2013:

«Stortinget ber regjeringen legge frem egen sak hvor man fjerner ordningen ventelønn for nye tilfeller fra 1. januar 2013.»

3.15 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet

Det foreslås bevilget 505 mill. kroner for 2013, mot 479,85 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 38,642 mill. kroner under kap. 3640 for 2013 mot 37,373 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgning og inntekt under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteen viser til at det foreslås å styrke Arbeidstilsynet. Komiteen merker seg at Arbeidstilsynet har følgende hovedstrategi for perioden 2013–2016:

- Satsinger i utsatte sektorer
- Styrke samarbeidet med partene
- Spre kunnskap til de som er nye i arbeidslivet; Unge arbeidssøkere og nyetablerte virksomheter
- Aktiv oppfølging av tips og meldinger
- Gjennomføre tilsynsaktiviteter basert på årlige prioriteringer

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil fremheve Arbeidstilsynets sentrale rolle i å avdekke og påtale tilfeller av sosial dumping, og viser til at Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti flere ganger i både inneværende og forrige periode har foreslått å styrke Arbeidstilsynets bevilgninger ut over regjeringens forslag. Forslagene om økte bevilgninger til Arbeidstilsynet er konsekvent blitt nedstemt av regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil understreke at det er flere utfordringer knyttet til å gi Arbeidstilsynet hjemmel til å utstede overtredelsesgebyr ved brudd på blant annet arbeidsmiljøloven. Det vises i denne sammenheng til Arbeidsdepartementets høringsnotat om overtredelsesgebyrer datert 21. desember 2011, der det fremgår at departementet vil gi Arbeidstilsynet hjemmel til å ilegge bøter på opptil 15 ganger grunnbeløpet i folketrygden. På høringstidspunktet tilsvarte det nesten 1,2 mill. kroner. Disse medlemmer vil peke på næringslivets behov for forutsigbarhet og rettssikkerhet, og at administrative gebyrer i en slik størrelsesorden vil kunne representere et stort risikomoment for små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer merker seg at Justisdepartementet etter snart ti års saksbehandlingstid ikke har klart å fremme en sak for Stortinget der de følger

opp NOU 2003:15 Fra bot til bedring med en helhetlig gjennomgang av området administrative sanksjoner. Stortinget avviste i 2001 et ønske om innføring av administrative sanksjoner med begrunnelse i at forholdet til Grunnloven § 96 ikke var avklart.

Disse medlemmer er av den oppfatning at når Justisdepartementet ikke har klart å konkludere i saken i løpet av nær ti års saksbehandling, er dette et uryddig og uklart farvann å bevege seg inn i. Disse medlemmer mener derfor at en beslutning om å gi Arbeidstilsynet kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr, bør utsettes til Justisdepartementet har konkludert og de prinsipielle sidene ved saken er debattert og vedtatt av Stortinget.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avvente innføring av administrative sanksjoner for overtredelse av meldepikt til etter at Stortinget har diskutert de overordnede problemstillinger knyttet til dette som virkemiddel.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er nødvendig å styrke tilsynskompetansen for å få en robust og sterk tilsynsenhet. Disse medlemmer påpeker at tilsynsansvaret er en offentlig oppgave. Disse medlemmer viser også til at Fremskrittspartiet ikke ønsker å redusere arbeidstakers rettigheter ved sykdom og fravær, men er opptatt av å finne frem til tiltak som kan begrense sykefraværet og stimulere både arbeidsgivere og -takere til å unngå unødvendig fravær. Et godt arbeidsmiljø, god oppfølging fra arbeidsgiver og Nav, og medvirkning fra arbeidstakere er viktige ledd i å redusere fraværet og hindre utstøting fra arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, der bevilgningen under kap. 640 post 1 økes med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013 der kap. 640 post 1 styrkes med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 640 post 1 økes med 20 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag for å styrke Arbeidstilsynets oppgaver med å følge opp IA-avtalen og sykemeldingspraksis, samt bekjempelse av sosial dumping.

3.16 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumsstilsynet

Det foreslås bevilget 236,830 mill. kroner for 2013, mot 213,8 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 47,7 mill. kroner under kap. 3642 for 2013 mot 87,809 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det er behov for å endre finansieringssystemet for Petroleumsstilsynet. Endringen vil ivareta prinsippet om at næringen skal betale for tilsynet og utgifter ellers til oppfølging overfor næringen. Det nye finansieringssystemet vil være en kombinert gebyr- og sektoravgiftsordning hvor det kreves gebyr for utgifter knyttet til tilsyn i tradisjonell betydning og en sektoravgift for andre oppgaver Petroleumsstilsynet utfører i sitt oppfølgingsarbeid overfor næringen.

Komiteen vil vise til at det er nødvendig med en sterk og synlig tilsynsmyndighet som kan ivareta et høyt sikkerhetsnivå på norsk sokkel. Komiteen viser videre til at det er et svært høyt aktivitetsnivå innenfor petroleumsnæringen i Norge, med blant annet historisk høye petroleumsinvesteringer. De siste årene har det også vært endringer i aktørbildet når det gjelder antall, størrelse og organisasjonsformer. Flere alvorlige hendelser og nestenulykker, nasjonalt og internasjonalt, viser det store risikopotensialet som er knyttet til denne næringen.

Komiteen vil her blant annet vise til at Petroleumsstilsynet nylig har orientert om at det er risiko for at Yme-plattformen kan kollapse. Komiteen vil understreke viktigheten av å ha en tilsynsmyndighet som er i forkant av utviklingen for å kunne forebygge økt risiko og ulykker.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgning og inntekt under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det er viktig med et faglig sterkt petroleumsstilsyn.

Disse medlemmer viser til at allerede i dag samarbeides det i over 20 pst. av sakene mellom Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet. Disse medlemmer er imot innføringen av ny forskrift for gebyr og sektoravgift for tilsyn med helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten som regjeringen har foreslått skal tre i kraft 1. januar 2013. Disse medlemmer mener at disse utgiftene ikke skal bæres av næringen.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 642 post 1 økes med 30 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Høyre viser til regjeringens forslag om å endre finansieringssystemet for Petroleumstilsynets oppfølging av næringen gjennom et nytt gebyr- og sektoravgiftssystem. Det nye finansieringssystemet vil innebære at flere av Petroleumstilsynets oppgaver knyttet til tilsyn og annen oppfølging vil bli krevd dekket av næringen gjennom gebyrer og ny sektoravgift.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er uklart hva bransjen skal betale for og at den foreslåtte avgiften derfor åpner for uforutsigbarhet i sektoren. Disse medlemmer mener derfor ordningen bør gjennomgås med sikte på forbedring.

3.17 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)

Det foreslås bevilget 104,85 mill. kroner for 2013, mot 101,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er det nasjonale forskningsinstituttet for arbeidsmiljø og -helse. NOA er en avdeling ved STAMI som systematiserer og bearbeider data og dokumentasjon om arbeidsmiljø og arbeidsrelaterte helseskader. Den langsiktige arbeidsretts-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsforskningen ivaretas i tillegg gjennom programmer og satsinger i regi av Norges forskningsråd, se også omtale under kap. 601 post 50.

Komiteen viser til at STAMI i 2011 ble evaluert av internasjonale fagekspert i regi av Forskningsrådet, med svært gode tilbakemeldinger. Instituttet ble i flere sammenhenger omtalt som internasjonalt ledende.

Komiteen støtter STAMIs strategi for perioden 2006–2015, der prioriteringene er kunnskap om kjemiske og biologiske arbeidsmiljøforhold, ergonomiske, psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøforhold, herunder arbeidsrelaterte muskel/skjelettlidelser, videreutvikling av Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse (NOA), formidling av samfunnsnyttig kunnskap fra de ulike forskningsaktivitetene og videreutvikle samarbeid og kunnskapsdeling med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet. Andre viktige målgrupper for samarbeid er arbeidslivets parter, myndigheter, helsevesenet og forskningsmiljøer.

3.18 Kap. 645 Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen

Det er ikke bevilget noe på dette kapitlet for 2013.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til viktigheten av at ordningene med regionale verneombud i overnattings- og servicevirksomhetene og renholdsbransjen nå er igangsatt. Den er en svært viktig del av handlingsplan 2 mot sosial dumping som ble presentert i statsbudsjettet for 2009. Flertallet viser til at ordningen skal finansieres ved en avgift som tas inn fra virksomhetene i de to bransjene og at stiftelsen administreres av et fondsstyre. De regionale verneombudene skal ha sitt ansettelsesforhold i Arbeidstilsynet, men skal faglig sett være underlagt fondsstyrets instruksjonsmyndighet. Flertallet påpeker viktigheten av å følge ulike bransjer tett for å sikre ryddige og lovlige lønns- og arbeidsforhold. Særlig vil dette være nødvendig i bransjer der organisasjonsgraden er lav og der innslaget av vikarer, innleie og underentrepriser er stort og økende.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at prosessen som har ledet frem mot ordningen med regionale verneombud har vært uryddig. Disse medlemmer er glad for at regjeringen nå har innrømmet at den originale løsningen ikke var god nok. Det vises til at bedriftene i hotell- og restaurantbransjen likevel ikke vil bli pålagt å finansiere ansatte i fagforeningene, men at de regionale verneombudene i stedet plasseres i Arbeidstilsynet. Disse medlemmer vil understreke behovet for omforente løsninger forankret hos alle arbeidslivets parter i arbeidet mot sosial dumping.

3.19 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen

Det foreslås bevilget 3,15 mill. kroner for 2013, mot 3,05 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.20 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.

Det foreslås bevilget 22,213 mill. kroner for 2013, mot 20,837 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.21 Kap. 649 Treparts bransjeprogrammer

Det foreslås bevilget 10,6 mill. kroner for 2013, mot 10,3 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener det er flere bransjer som har helt spesielle utfordringer når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår og HMS-standard. Flere bransjer preget av lav organisasjonsgrad er også særskilt utsatt for sosial dumping.

Komiteen ser frem til resultater av bransjesamarbeidet og muligheter for å bruke denne tilnærmingen til å bedre forholdene i flere bransjer som har særskilt behov for helhetlig oppfølging fra myndigheter og partene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen har varslet en tredje handlingsplan mot useriøsitet og sosial dumping. Flertallet mener at det er grunnlag for en videre satsing på bransjeprogram for særlig utsatte bransjer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er imot grov utnyttelse av arbeidskraft. Misbruk av denne art i arbeidslivet kan ikke aksepteres. Utnyttelse av arbeidskraft kan ikke godtas og innsatsen mot slikt misbruk i arbeidslivet må være klar.

Disse medlemmer mener det er viktigere å styrke bransjerettet trepartssamarbeid for å motvirke useriøsitet og uryddige forhold, enn å påføre hele arbeidslivet stadig nye regler og reguleringer.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen har signalisert at det planlegges flere bransjeprogram i 2013, og disse medlemmer mener dette må følges opp gjennom konkrete initiativ overfor de arbeidslivsorganisasjoner som har interesser i utelivsbransjen.

Disse medlemmer vil derfor foreslå at det opprettes et treparts bransjeprogram for å styrke den seriøse utelivsbransjen og motvirke den useriøse delen av bransjen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette et treparts bransjeprogram for å styrke den seriøse utelivsbransjen og motvirke den useriøse delen av bransjen.»

Disse medlemmer viser til sine merknader under kap. 640 Arbeidstilsynet.

3.22 Kap. 660 Krigspensjon

Det foreslås bevilget 513 mill. kroner for 2013, mot 580 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Forsvaret de siste 11 årene har deltatt med militære styrkebidrag i ISAF-operasjonen i Afghanistan. Operasjonene er intensive og innebærer høy risiko for den enkelte soldat.

Disse medlemmer er kjent med at mange av dem som etter flere kontrakter og utsendelser til utenlandsoperasjoner avslutter sin militære karriere, har liten eller ingen tilknytning til et sivil yrkesliv. Spesielt gjelder dette dem som etter avtjent førstegangstjeneste har signert vervingskontrakter med Forsvaret. For disse er det ikke et alternativ å basere seg på en karriere i Forsvaret etter fylte 35 år, gitt gjeldende regelverk for avdelingsbefal og vervete. Dette er en yrkesgruppe som på et tidspunkt bør over i sivil jobb.

Disse medlemmer viser til at dagens erstatningsordninger er innrettet slik at yngre soldater kan, ifølge Veteranforbundet SIOPS, oppfattes å bidra til inaktivitet og uførhet.

Disse medlemmer mener det er på tide med en gjennomgang av de rettslige rammene for hvordan oppfølging av denne gruppen utøves. En slik gjennomgang må sikre at skadde soldater i større grad medvirker til en yrkestilknytning og aktivitet, i stedet for inaktivitet og uførhet.

Disse medlemmer mener videre det vil være viktig at denne gruppen blir tatt med i utformingen av strategien for unge uføre.

Disse medlemmer vil videre påpeke viktigheten av at det gjennomføres en utredning med henblikk på å opprette gode og adekvate rehabiliterings-tilbud for skadd militært personell, og at man utreder ordninger som kan gi denne gruppen skadde økonomisk forutsigbarhet som kan fungere som forankring og tilknytning til et sivil arbeid. Dette i form av å opprette en krigspensjon.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå rehabiliteringsordningene for skadd militært personell i

utenlandsoperasjoner, og komme tilbake til Stortinget med egen sak for denne gruppen som også inkluderer en krigspensjonsordning.»

3.23 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Det foreslås bevilget 212,586 mill. kroner for 2013, mot 311,672 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen merker seg at utgiftene til pensjonstrygden for sjømenn synker år for år. I 2013 vil bevilgningene komme ned i 212,6 mill. kroner, nær 100 mill. kroner lavere enn i saldert budsjett 2012.

Komiteen viser til at årets inntekter i prinsippet skal dekke årets utgifter i Pensjonstrygden for sjømenn. Trygden har imidlertid gått med underskudd siden 1994. I henhold til gjeldende lovverk kan overskuddet i trygdens reguleringsfond benyttes til å dekke underskudd. Fondet ble oppbrukt i 2003. Siden har staten dekket underskuddene med et garantitilskudd til ordningen.

Komiteen viser videre til at trygden antas å være i økonomisk balanse fra 2014 og seinere gå med stadig økende overskudd.

Komiteen har også merket seg at Pensjonstrygden for sjømenn er i ferd med å gjennomføre et IKT-prosjekt som skal være ferdig i løpet av 2013. De nye systemløsningene vil effektivisere og modernisere virksomheten. De viktigste tiltakene i prosjektet er utviklingen av internetbaserte selvbetjeningsløsninger for kunder og medlemmer, og nye støtte-systemer for både premie og pensjon.

3.24 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)

Det foreslås bevilget 1 880,000 mill. kroner for 2013, mot 1 940,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, understreker at AFP-ordningen er et resultat av trepartssamarbeidet i norsk arbeidsliv. AFP i privat sektor var opprinnelig en tidligpensjonsordning frem til fylte 67 år. Ved innføringen av pensjonsreformen med fleksibelt uttak av alderspensjon fra fylte 62 år, ble AFP i privat sektor gjort om til et livsvarig påslag til alderspensjon. Flertallet konstaterer at AFP etter både gammel og ny ordning har virket etter sin hensikt og bidratt til at arbeidstakere i privat og offentlig sektor har kunnet forlate arbeidslivet med anstendige pensjonsvilkår.

Flertallet viser til at 46 pst. av dem som har mulighet til å ta ut AFP i privat sektor, tar ut pensjon det året de fyller 62 år. I 2011 har 84 pst. av 66-årin-

gene som tilfredsstiller kravene til AFP, tatt ut pensjon.

Flertallet peker på at flere og flere nå kombinerer arbeid og pensjon. Det gjelder de som etter gammel AFP-ordning har tatt ut gradert pensjon. Av dem som i 2011 tok ut ny AFP, var hele 79 pst. i arbeid. Muligheten til å kombinere arbeid og pensjon uten avkortning gjør at mange som ellers ikke ville tatt ut pensjon, nå tar ut alderspensjon og ny AFP ved siden av arbeid. Flertallet merker seg også at de aller fleste av dem som kombinerer arbeid og pensjon, har tilnærmet full arbeidsuke.

Komiteen erfarer at mange fortsatt er usikre på det nye pensjonssystemet. Derfor er det så viktig at den enkelte får god og forståelig informasjon om både muligheter og konsekvenser av de valg som skal gjøres.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at ny Avtalefestet pensjon (AFP), fra 1. januar 2011, gjelder for de arbeidstakere i privat sektor som har rett til avtalefestet pensjon og som fyller regelverkets krav til opptjeningstid, alder og opptjeningsgrunnlag. Arbeidstakeren må være i inntektsgivende arbeid på pensjoneringstidspunktet. Pensjonering forutsetter at inntektsgivende arbeid opphører eller reduseres. Om lag 700 000 arbeidstakere i privat sektor har ikke rett til å ta ut AFP. Disse medlemmer viser til at AFP gir dem som oppfyller kravene rett til å gå av med pensjon før fylte 67 år, og tidligst fra fylte 62 år. Disse medlemmer peker på at staten dekker 1/3 av kostnadene ved ordningen som likevel ikke gjelder alle arbeidstakere i privat sektor.

Disse medlemmer viser til regjeringens forslag til bevilgning under disse kapitler og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener den nye fremforhandlede AFP-ordningen bryter med de opprinnelige intensjoner, og mener videre at det er dypt urettferdig at om lag 700 000 personer ikke har adgang til AFP. Blant disse er det flest kvinner og ansatte i små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer mener at ordningen har gått fra å være en tidligpensjonsordning for «sliterne» til å bli en del av det ordinære pensjonssystemet der de som har AFP-avtale vil få et tillegg til alderspensjonen, der staten finansierer 1/3 av kostnadene.

Disse medlemmer har merket seg at flere fagforeninger og næringsorganisasjoner, som Akademikerne, YS, NHO og Hovedorganisasjonen Virke,

har uttalt at AFP bør gjelde for alle og at den nye ordningen kan virke urettferdig og udemokratisk.

Når en ser at store grupper faller utenfor, mener disse medlemmer at det er dypt urettferdig at ikke flere får tilgang til den ekstra opptjeningen så lenge alle bidrar til å betale regningen over skatteseddelen.

Disse medlemmer tar avstand fra en politikk hvor staten skal subsidiere pensjonen til noen utvalgte, slik at disse skal få en «gullkantet» tidligpensjonsordning.

Disse medlemmer vil også påpeke at AFP er skjevt fordelt i samfunnet. Høyt utdannede kvinner i små og mellomstore bedrifter vil være blant taperne.

Disse medlemmer mener at statens oppgave skal være å sørge for gode generelle velferdsordninger, og disse både skal og må vedtas av Stortinget, og ikke i lønnsoppgjør. Derfor mener disse medlemmer at det er rett og rimelig at staten yter det samme økonomiske bidraget til alle pensjonistene.

Disse medlemmer viser før øvrig til sine merknader i forbindelse med behandlingen av Prop. 17 L (2009–2010) om lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskottsloven), jf. Innst. 129 L (2009–2010).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 666 post 70 reduseres med 4,4 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

3.25 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år

Det foreslås bevilget 410 mill. kroner for 2013, mot 398 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at stønaden reguleres av lov 29. april 2005 om supplerende stønad til personer med kort botid i Norge og ikke er en folketrygdytelse. Formålet med ordningen er, ifølge Prop. 1 S (2012–2013), å sikre eldre innvandrere og andre med liten eller ingen alderspensjon fra folketrygden en inntekt på nivå med minste pensjonsnivå som ytes til personer som har bodd hele sitt liv i Norge. Ordningen ble innført av stortingsflertallet, alle unntatt Fremskrittspartiet, i 2006. Antallet stønadsmottakere har økt fra 2 400 ved utgangen av 2006 til 3 013 ved utgangen av 2011 ifølge Prop. 1 S (2012–2013). Ved utgangen av 2011 var 65,3 pst. av mottakerne kvinner.

Komiteen viser til at det ifølge Prop 1 S (2011–2012) var igangsatt en evaluering av ordningen. Ifølge Prop. 1 S (2012–2013) er det fremdeles «igangsatt» en evaluering av ordningen. Komiteen mener at siden evalueringen har pågått i mer enn

ett år kan man forvente at resultatet legges frem for Stortinget til behandling om kort tid.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at det ikke er tatt hensyn til neste års regulering i pensjonene i anslaget for 2013, og at utgiftene vil bli høyere enn budsjettert etter 1. mai 2013. Frem til 1. mai 2013 vil gjennomsnittlig ytelse, ifølge Prop. 1 S (2012–2013), være på 126 500 kroner og middelbeholdningen på 3 257 personer.

Flertallet viser til regjeringens forslag til bevilgning under disse kapitler og slutter seg til forslaget.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil påpeke at supplerende stønad gis til mennesker som ikke kan være i arbeid på grunn av alder. Derfor vil en fjerning av denne ordningen kunne medføre at antallet personer som vil være på sosialhjelp resten av livet vil øke med anslagsvis 3 257 personer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Innst. 15 S (2011–2012) og overfører på tilsvarende måte bevilgningsforslaget for 2013 på dette kapittel til Kommunaldepartementets budsjett.

Disse medlemmer vil peke på at «supplerende stønad» er en form for økonomisk sosialhjelp som er overført til statsbudsjettet. Stønaden er ikke en folketrygdytelse. Disse medlemmer mener at den gruppen som har rett til supplerende stønad ikke har opptjente rettigheter i Norge og bør ikke skilles ut fra andre med samme bakgrunn kun basert på det faktum at de har passert 67 år. Supplerende stønad fremstår, slik disse medlemmer ser det, som en «invitasjon» til betalt opphold i Norge for personer uten grunnlag til livsopphold.

Disse medlemmer viser til en merknad fra komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, i Innst. 15 S (2011–2012) der det står:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil påpeke at supplerende stønad gis til mennesker som ikke kan være i arbeid på grunn av alder. Derfor vil en fjerning av denne ordningen, slik Fremskrittspartiet går inn for, medføre at antallet personer som vil være permanent på langtids sosialhjelp resten av livet øke med ca. 3 000 personer.»

Slik disse medlemmer ser det er en «pensjon», som ikke er basert på hverken oppholdstid i Norge eller opptjente rettigheter, en urett overfor de mange minstepensjonister som har bodd i landet hele

sitt liv og de som har arbeidet og gjort en innsats, men allikevel ikke oppnår en ytelse som er større enn supplerende stønad. På denne bakgrunn mener disse medlemmer at en ytelse til personer som kommer til Norge, og som er over 67 år, er å betrakte som en sosial stønad i likhet med økonomisk sosialhjelp og derfor bør utbetales på samme måte.

Disse medlemmer viser til pensjonsreformen, der det gis muligheter til å tjene opp pensjonsrettigheter frem til 75 års alder. Reformen har, så vidt disse medlemmer har forstått, til hensikt å få flere til å stå lenger i arbeid enn tidligere. Disse medlemmer finner det derfor underlig at regjeringspartiene stadig definerer personer fra 67 års alder som «mennesker som ikke kan være i arbeid på grunn av alder» og som derfor skal ha rett til en spesiell «pensjonsordning» – supplerende stønad. Disse medlemmer mener en slik generalisering er uheldig og ikke i tråd med intensjonen i arbeidslinja.

3.26 Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne

Det foreslås bevilget 221,638 mill. kroner for 2013, mot 218,31 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at regjeringen har foreslått å ratifisere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, jf. Prop. 106 S (2011–2012). Dette er noe komiteen har etterlyst i tidligere budsjett, og er glad for at regjeringen nå har forelagt konvensjonen for ratifisering for Stortinget. Komiteen er nå i sluttfasen av behandlingen av Prop. 106 S (2011–2012). Ratifikasjon av konvensjonen er viktig for å gi mennesker med nedsatt funksjonsevne like muligheter til å realisere sine menneskerettigheter, samt å bygge ned hindre som vanskeliggjør dette.

Post 50 Forskning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Prosjektet IT Funk i regi av Norges forskningsråd og til styrkingen av arbeidet med økt tilgjengelighet til IKT i regi av Deltasenteret. Flertallet viser til den positive evalueringen av IT Funk. Flertallet ber regjeringen følge dette arbeidet tett etter omorganiseringene, og sikre at satsingen på disse områdene ikke svekkes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at i regjeringens forslag til statsbudsjett er denne posten tatt ut på grunn av at prosjektet IT Funk, i regi av Norges forskningsråd, blir avsluttet i den formen det nå har ved årsskiftet. IT

Funk har bidratt til at mennesker med nedsatt funksjonsevne har fått bedre tilgang til informasjons- og kommunikasjonsteknologi og derigjennom til samfunnet. I tillegg har de forsket på om IKT-baserte produkter og tjenester som utvikles for det allmenne markedet skal kunne brukes av alle, med minst mulig ekstra bryderi og utgifter. Dette er svært viktig for å klare å følge opp handlingsplanen for universelt utformet og økt tilgjengelighet (2009–2013) sin målsetting om et universelt Norge for mennesker med nedsatt funksjonsevne innen 2025.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil derfor opprettholde denne posten og viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2013 hvor det foreslås å opprettholde bevilgningen til kap. 847 post 50 med 6 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 70 Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner

Komiteen viser til at tilskuddet til funksjonshemmedes organisasjoner blant annet skal gå til å styrke interessepolitisk arbeid og service til medlemmene i organisasjonene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke betydningen av likemannsarbeidet i regi av de funksjonshemmedes organisasjoner, og legger til grunn at dette kan videreføres ubeskåret innenfor den rammen som regjeringen har foreslått.

Komiteen viser til at likemannsarbeid og ferie- og fritidsaktiviteter er viktige for alle, men har en særlig funksjon for unge som skal lære seg å leve med en diagnose eller funksjonsnedsettelse. Det kan være et selvstendig poeng at ungdom får slik støtte og opplæring fra annen ungdom i tilsvarende situasjon og i samme livsfase. Komiteen er orientert om at selvstendige barne- og ungdomsorganisasjoner fremdeles ikke mottar støtte til likemannsarbeid og ferie- og fritidstiltak på selvstendig grunnlag, selv om dette har blitt påpekt i tidligere innstillinger, jf. Innst. 15 S (2011–2012). Komiteen er kjent med at Bufdir har fått i oppdrag å legge frem forslag til nytt regelverk for ordningen, og forutsetter i den forbindelse at denne omfatter hensynet til ungdom slik at en kan styrke selvhjelpsarbeid og velferds-, og ferie- og fritidstiltak uavhengig av alderssammensetningen i medlemsmassen i organisasjonen som søker.

Komiteen forutsetter at nytt regelverk vil gi alle demokratisk oppbygde organisasjoner som jobber for funksjonshemmede lik tilgang til tilskuddsordningen for funksjonshemmedes organisasjoner,

uavhengig av alderssammensetning i medlemsmassen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at organisasjonene til personer med nedsatt funksjonsevne er viktige støttepillere for sine medlemmer, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 hvor det foreslås å øke bevilgningen under kap. 847 post 70 med 5 mill. kroner til deres arbeid.

Post 71 Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming

Komiteen viser til at diskriminerings- og tilgjengelighetsloven ble gjort gjeldende fra 1. januar 2009, og at det også er lagt frem en egen handlingsplan for utforming og økt tilgjengelighet for perioden 2009–2013 som skal støtte implementeringen av loven. Handlingsplanen inneholder blant annet konkrete tidsfrister for tiltak som må gjennomføres. Komiteen støtter de tiltak som er satt opp i denne planen. Samtidig vil komiteen påpeke at det så langt ikke er fastsatt forskrifter med tidsfrister for universell utforming av eksisterende kategorier av bygg, jf. også forskriftsadgangen til dette i plan- og bygningsloven.

Komiteen mener at det er viktig at universell utforming prioriteres for ytterligere å fremme et samfunn med lik adgang og muligheter for alle. Komiteen viser til at departementet har lovet å komme med en evaluering våren 2013 av sentrale tiltaksområder i handlingsplanen, som vil danne grunnlag for hvordan handlingsplanen videre skal følges opp for å nå målet om et universelt utformet Norge i 2025.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om en fremdriftsplan for å nå den vedtatte visjonen om et universelt utformet samfunn frem mot 2025.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil ha mer fokus på fremdriften av et universelt utformet samfunn med tilgjengelighet for alle og ber regjeringen legge frem en fremdrifts- og økonomiplan, for å nå de vedtatte målene frem mot 2025.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, på bakgrunn av den bebudede evalueringen våren 2013, legge frem forslag om en fremdrifts- og finansieringsplan for å nå de vedtatte målene for et universelt utformet samfunn frem mot 2025.»

3.27 Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 45,587 mill. kroner for 2013, mot 81,188 mill. kroner i saldert budsjett for 2012. Likeledes foreslås det 18,07 mill. kroner under kap. 5470 for 2013 mot 18,069 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen vil peke på den store nedgangen i forslaget til bevilgning fra 2012 til 2013, som ifølge Prop. 1 (2012–2013) skyldes betydelig økt inntekt fra administrasjon av ulike pensjonsordninger på underpost 24.1. Driftsutgiftene på underpost 24.2 har imidlertid økt fra 417,027 mill. kroner i saldert budsjett 2012 til forslaget til bevilgning i Prop. 1 S (2012–2013) på 432,330 mill. kroner. Økningen skyldes, ifølge Prop. 1 S (2012–2013), hovedsakelig økt lønns- og prisvekst samt økt volum.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.28 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn

Det foreslås bevilget 65 mill. kroner for 2013, mot 43,8 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.29 Kap. 2541 Dagpenger

Det foreslås bevilget 11 300,000 mill. kroner for 2013, mot 11 540,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at antall dagpengemottakere har sunket gradvis siden 2010. 1. halvår 2012 var det i gjennomsnitt 56 969 dagpengemottakere her til lands. Det er 7 707 færre enn 1. halvår 2011. Også antall permitteringer har gått kraftig ned det siste året.

Komiteen har merket seg den kraftige nedgangen i antall permitteringer det siste året og ser den i sammenheng med situasjonen på arbeidsmarkedet.

Veksten i klagesaker i 2012 er stor og komiteen er tilfreds med at arbeids- og velferdsetaten nå gjennomgår disse klagesakene på nytt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil peke på betydningen av at regelverket tolkes rett og at praksis ikke skjerpes. Uforutsette svingninger i bedriftenes ordretilgang skal fortsatt aksepteres som permitteringsgrunn. Flertallet er samtidig opptatt av at lovlig

permittering skal kunne foretas også der hvor det ikke innebærer rett til dagpenger.

Komiteen ber dessuten departementet sørge for bedre kommunikasjon mellom Nav og aktuelle bedrifter når permittering varsles, for å unngå at arbeidstakere taper retten til dagpenger som følge av uklarheter omkring tolkning og praktisering av gjeldende regelverk.

Komiteen har videre merket seg at 3 400 personer midlertidig mistet retten til dagpenger fordi de nektet å møte til konferanse hos Nav i 2011. 1 600 personer mistet dagpengene fordi de nektet å delta på tilbudt tiltak, og ytterligere 100 personer mistet dagpengene fordi de takket nei til tilbudt arbeid.

Komiteen viser videre til regjeringens forslag om å redusere maksimal dagpengeperiode for permitteringer i fiskeindustrien fra 104 til 52 uker. Ellers er permitteringsperioden maksimalt 30 uker. Årsaken til særreglene i fiskeindustrien er at råstofftilgangen er mindre forutsigbar enn i andre bransjer, hvilket gjør det vanskeligere å opprettholde stabil produksjon og stabil bemanning. Når regjeringen likevel strammer inn, er det fordi permitterte arbeidstakere erfaringsmessig er vanskelig å formidle til annet arbeid, og derfor kan gå uvirksomme unødig lenge sammenlignet med øvrige ledige personer. Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteen peker på at særreglene for eldre dagpengemottakere ble avvirket 1. januar 2011. Personer som pr. 1. januar 2011 mottok dagpenger og som hadde fylt 63 år, kunne likevel motta dagpenger etter særreglene i en overgangsperiode frem til 1. juli 2012. Komiteen viser til at langtidsledighetsgarantien ble utvidet fra 1. januar 2012, slik at personer i overgangsordningen som hadde vært delvis ledige de siste 6 månedene, også ble omfattet av garantien. Komiteen er opptatt av at personer som har vært med i overgangsordningen, og som nå faller utenfor langtidsledighetsgarantien, fortsatt skal få tilbud om tiltak eller arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil peke på at det ikke er grunnlag for en mer restriktiv tolkning av regelverket og at uforutsette svingninger i bedriftenes ordretilgang fortsatt skal aksepteres som permitteringsgrunn.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ikke støttet forslaget om å endre særreglene for dagpengemottakere over 64 år fra 1. januar 2012.

Disse medlemmer er klar over at antall arbeidsledige avhenger av konjunktursvingninger i arbeidsmarkedet. Ytre økonomiske påvirkninger er med på å øke arbeidsledigheten i bransjer der man er avhengige av å få eksportert varer og tjenester til utlandet, samt i næringer der Norge er avhengig av

vekst. Disse medlemmer viser også til at dersom man styrker arbeidsmarkedstiltakene og innfører rutiner for bedre oppfølging av arbeidsledige og bedre arbeidsformidling, så vil antall arbeidsledige gå ned, og flere vil komme ut i arbeid, og ikke over på andre ytelser fra folketrygden.

Disse medlemmer påpeker at det ikke kuttes i ytelsen til dagpenger, men at nedgangen i antall ledige vil vises som en konsekvens av den skatte-, avgifts- og næringspolitikken Fremskrittspartiet fører. Det vises til beregninger foretatt for Fremskrittspartiet fra SSB, der konsekvensene av Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett ble belyst.

Disse medlemmer registrerer med tilfredshet at konklusjonen fra SSB viser at Fremskrittspartiets økonomiske politikk vil føre til lavere ledighet og økt sysselsetning.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 2541 post 70 reduseres med 500 mill. kroner.

3.30 Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 705 mill. kroner for 2013, mot 584 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at i budsjettforslaget for 2013 er det anslått en fortsatt nedbygging av restanser av Nav Lønnsgaranti. Komiteen vil likevel understreke at tallet på nye konkurser er usikkert og vil blant annet følge konjunkturutviklingen. Komiteen viser til at lønnsgarantiordningen er foreslått utvidet til også å gjelde dekning av lønnskrav som har forfalt siste 12 måneder før fristdagen i en konkurs, fra siste fire måneder før fristdagen. Komiteen støtter denne utvidelsen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgning og inntekt under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Flertallet påpeker at innstramminger i lønnsgarantiordningen slik Høyre foreslår vil medføre at langt færre ville fått dekket sine lønnskrav ved konkurs og dermed lide økonomisk tap. Flertallet mener det er viktig å skjerme dem som rammes av konkurs, at ordningen innrettes etter hva som anses riktig i forhold til dem som rammes og at ressurser til forvaltningen av oppgavene innrettes etter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Bondevik II for 2006 foreslo to innstramminger og en utvidelse i

lønnsgarantiordningen, som ville gi redusert administrasjon, men dekke lønnskrav. Kun utvidelsen ble vedtatt, til en helårskostnad på 115 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2013, hvor det foreslås å gjennomføre alle de foreslåtte endringene i budsjettet for det kommende budsjettåret. I tillegg ville disse forandringene gi klare forenklingsgevinster og medføre raskere behandling av lønnsgaranti-kravene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative forslag til statsbudsjett for 2013 der Kap. 2542 post 70 reduseres med 63 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2013 der kap. 2542 post 70 reduseres med 80 mill. kroner.

3.31 Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 1 145,000 mill. kroner for 2013, mot 1 609,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 614 i denne innstilling, og forutsetter at det innføres markedsrente på løpende lån.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 hvor det foreslås å øke inntekten i kap. 5607 med 300 mill. kroner.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en vurdering og gjennomgang av ordningen med boliglån til medlemmer av Statens pensjonskasse med sikte på å forhandle frem andre løsninger i forhold til hovedavtalen.»

3.32 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far

Det foreslås bevilget 3 638,300 mill. kroner for 2013, mot 3 802,200 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Post 70 Overgangsstonad

Komiteen vil understreke at det viktigste tiltaket for å bekjempe fattigdom er at flest mulig som har anledning til det, skal være i jobb. Komiteen ser med bekymring på tall som viser at det er vanskelig å komme tilbake igjen i ordinært arbeid for dem som lenge har vært utenfor arbeidslivet. Det er etter komiteens vurdering viktig å ha et velferdssystem som belønner dem som er i aktivitet, samtidig som man har et solid sikkerhetsnett for utsatte grupper.

Komiteen har merket seg at regjeringen foreslår at enslige forsørgere som tidligere har mottatt en full periode med overgangsstonad får begrenset varigheten på nye stonadsperioder, samt at det stilles krav om uforskyldt ledighet for rett til overgangsstonad når enslig mor eller far har hatt arbeid umiddelbart før han eller hun ble aleneforsørger. Komiteen viser til at ved tidligere omlegginger av overgangsstonaden har flere kommet ut i arbeid og aktivitet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det er meget viktig for å forebygge og hindre barnefattigdom at foreldrene får bistand og kvalifisering til å komme i arbeid. Dette er særlig viktig for personer med aleneomsorg for barn. Erfaring viser også at det kan være vanskelig å komme tilbake i arbeid for personer som har vært utenfor arbeidslivet i lengre tid, og at det for mange vil kreve kvalifisering over lengre tid. Samtidig viser tallene at enslige forsørgere som bruker perioden med overgangsstonad til kvalifisering, i stor grad lykkes med å komme i arbeid og få en lønnsinntekt som sikrer mot fattigdom. Derfor er det viktig for enslige forsørgere å komme raskere i gang med yrkesrettet aktivitet gjennom arbeid, utdanning eller bistand fra Nav i den tiden overgangsstonaden kan benyttes til inntekt mens kvalifiseringen pågår. God barnehagedekning har bidratt til at dette nå vil være mye enklere. Både Fremskrittspartiet og Høyre vil kutte overgangsstonaden fra dagens tre til ett år. I tillegg vil Fremskrittspartiet fjerne utdanningsstonaden og økningen i bidragsforskottet.

Flertallet har merket seg at Høyre reduserer posten med 545 mill. kroner og Fremskrittspartiet med 575 mill. kroner på dette kapittelet. Dette tilsvarer 2 års mulig direkte inntektssikring til enslige forsørgere som ikke har arbeid, men som er i aktivitet, opplæring eller arbeidstrening, slik kravene for å få stonaden er nå. Dette er bare halvårsvirkning og i realiteten er dette over 1 mrd. kroner som rammer noen av de mest utsatte barnefamiliene. Dette vil øke barnefattigdommen og fjerne muligheten de i dag har til å ha trygg inntekt mens de kvalifiserer seg til arbeid. Flertallet viser derfor til at satsingen mot barne-

fattigdom fra disse partiene i realiteten er store kutt i inntektene til noen av de mest vanskeligstilte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det er et viktig bidrag for å forhindre fattigdom at flest mulig deltar i arbeidslivet. Overgangsstonaden ble innført i en tid da det var lav barnehagedekning, og mange småbarnsforeldre var hjemmeværende. I dag er det, ifølge regjeringen, full barnehagedekning, og de aller fleste småbarnsforeldre er tilbake i arbeidslivet etter ett år i permisjon. En ordning med passiv stønad som bidrar til at unge arbeidsføre mennesker er ute av arbeidslivet i flere år kan ha store følger, og mange som mottar overgangsstonad bruker lang tid på å bli selvforsørgende. Mange som av ulike årsaker er ute av arbeidslivet i flere år har store problemer med å komme tilbake igjen, noe som også gjelder enslige forsørgere.

Disse medlemmer har merket seg at erfaringene som ble gjort ved den forrige omleggingen av overgangsstonaden var overveiende positive. Ifølge en rapport fra Rikstrygdeverket resulterte omleggingen mellom 1998 og 2001 til at flere mennesker kom ut i arbeid og dermed også ut av fattigdom.

Disse medlemmer vil beholde unntaksbestemmelsene i loven slik de er i dag. Unntaksbestemmelsene innebærer at det fortsatt vil være mulig å motta stønad i en lengre periode enn hovedregelen tilsier dersom 1) man er i nødvendig utdanning; 2) man blir aleneforsørger før fylte 18 år; eller 3) barnet er særlig tilsynskrevende på grunn av funksjonshemming, sykdom eller store sosiale problemer. Denne gruppen vil i tillegg beholde retten til ekstra stønad til barnetilsyn i forbindelse med arbeid og utdanning.

Disse medlemmer vil påpeke at Nav vil spare inn betydelige administrative ressurser på omlegging av ordningen. Disse medlemmer forutsetter at disse ressursene brukes til oppfølging og coaching av gruppen som tidligere mottok overgangsstonad for å hjelpe dem ut i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser på denne bakgrunn til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2013, der det foreslås å redusere perioden med overgangsstonad til ett år, fra 1. juli 2012, og som en konsekvens reduseres bevilgningen under kap. 2620 post 70 med 545 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til den passive tilværelsen regjeringens politikk fører mange enslige forsørgere inn i gjennom langt fravær fra arbeidslivet med overgangsstonad som eneste inntekt. For disse medlemmer er det åpenbart at denne politikken vil bidra til mer fattigdom blant barn av enslige forsørgere.

Disse medlemmer mener at enslige forsørgere skaper de beste økonomiske muligheter for sine barns oppvekst ved å gjenoppta, eller starte, sin aktive innsats som yrkesaktiv etter å ha vært hjemme til barnet får rett til barnehageplass. Fremskrittspartiets økonomiske politikk, med lavere skatter og avgifter, et mer fleksibelt arbeidsmarked og valgmuligheter i forhold til barnepass vil, etter disse medlemmers mening, bidra til at også enslige forsørgere vil kunne styrke sin forsørgerевne og dermed barnas situasjon.

Post 73 Utdanningsstonad

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgninger under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til ordinære utdanningsstonader og stipendordninger, og mener det ikke er behov for en egen støtteordning til enslige forsørgere. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 2620 post 73 reduseres med 30 mill. kroner som følge av at ordningen blir foreslått avviklet fra 1. august 2013.

Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgninger under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, understreker betydningen av at fra 1. mai 2011 ble grensen for høyeste forskottssats hevet betydelig, og inntektsprøvingen ble gjort fullt ut gjeldende også for barn uten oppgitt far mv. Dette betyr at flere barnefamilier med lave inntekter får økt sin inntekt.

3.33 Kap. 2650 Sykepenger

Det foreslås bevilget 37 660,208 mill. kroner for 2013, mot 37 515,618 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at det for budsjettåret 2013 legges til grunn en økning i sykefraværet på 1 pst. sammenlignet med 2012. Komiteen merker seg at det er en økning i sysselsettingen og i sykepengegrunnlaget. Komiteen merker seg at begge disse faktorene bidrar til økte sykepengeutbetalinger, men at veksten i sykepenger vil være lavere enn det veksten i sysselsettingen og sykepengegrunnlaget tilsier.

Justert for lønnsvekst forventes sykepengeutgiftene i 2013 å gå ned med 1 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2012, selv om det gjennomsnittlige fraværet er forventet å øke noe i 2013. Dette skyldes at sykepengeutgiftene i saldert budsjett 2012 ble satt for høyt i forhold til hva sykefraværet nå anslås til i 2012.

Komiteen viser til at det har vært en nominell nedgang i sykepengeutgiftene i første halvår 2012 på 2,6 pst. Komiteen mener at den omforente innsatsen på IA-avtalen har bidratt positivt til nedgangen i sykefraværet. Det er viktig at denne innsatsen videreføres og prioriteres av partene i arbeidslivet. Komiteen legger vekt på at tidlig innsats og fokus på nærvær er viktig for å forhindre at mennesker må forlate arbeidslivet på grunn av helseproblemer. En tettere oppfølging av den sykmeldte, arbeidsgiveren og sykemelderens gir samlet sett det resultatet at det legges til rette raskere og bedre i hvert enkelt tilfelle. Komiteen merker seg at den nye IA-avtalen er mer målrettet og stiller tydeligere krav til aktivitet og rapportering. Komiteen slutter seg til at dette arbeidet videreføres og prioriteres av partene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det legemeldte sykefraværet gikk ned med 7,6 pst. fra 2. kvartal 2011 til 2. kvartal 2012. Den største nedgangen har kommet i privat sektor hvor sykefraværet nå er på 4,8 pst. Sykefraværet i statlig og kommunal sektor var på henholdsvis 5,0 pst. og 7,0 pst.

Disse medlemmer synes det er svært gledelig at sykefraværet har gått ned, men vil samtidig understreke at fokuset må rettes spesielt henimot kommunal sektor.

Disse medlemmer har videre merket seg at det legemeldte sykefraværet grunnet lettere psykiske lidelser har økt med 145 pst. på landsbasis de siste 10 årene. Diagnosen depressiv lidelse er den største enkeltdiagnosen i statistikken fra Nav, og folk med denne lidelsen står for over 30 pst. av de tapte dagsverkene.

Disse medlemmer har også merket seg uttalelser, jf. oppslag i Adresseavisen 10. oktober 2012, hvor det fremgår at Folkehelseinstituttet ikke har funnet noen holdepunkter for å si at flere sliter psykisk i dag enn for ti år siden, og at man ser samme tendens i andre europeiske land.

Disse medlemmer mener økte sykepengeutbetalinger på grunn av psykiske lidelser bør vekke bekymring, og at dette er et spørsmål man bør se bredere på, samt at fastleger og andre som har rett til å sykmelde må bli bedre på å bruke gradert sykemelding, også ved lettere psykiske lidelser.

Disse medlemmer registrerer at beregninger fra Finansdepartementet viser at om sykefraværet i kommunal sektor hadde vært på samme nivå som, privat sektor, ville staten kunne ha spart sykepengeutbetalinger på om lag 2 200 mill. kroner (helårs virkning).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at selv om sykefraværet i Norge har vist en gledelig nedgang så er det fortsatt høyt i internasjonal sammenheng. Det er derfor viktig å sikre at leger og pasienter har en forutsigbar og kvalitetssikret sykemeldingsordning. Disse medlemmer viser til at det er dokumentert systematiske fylkesvise forskjeller i varigheten av sykefravær innenfor samme diagnoser. Dette er forskjeller som i liten grad kan forklares ut fra demografiske kriterier som kjønns- og alderssammensetning, næringsstruktur eller individuelle variasjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 hvor det foreslås å styrke «Raskere tilbake»-ordningen med 65 mill. kroner. Hensikten med tiltaket er å gi rask oppfølging og tilrettelagt behandling enten gjennom kjøp av helsetjenester eller arbeidsrettet rehabilitering, slik at sykmeldte kan komme seg raskt tilbake i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets bevilgninger under rammeområde 15 Helse- og omsorgsdepartementets budsjettområde, hvor man foreslår å øke kapasiteten, som igjen vil føre til redusert ventetid og raskere behandling.

Disse medlemmer vil ha en god sykelønnsordning hvor hovedregelen er at den enkelte sikres 100 pst. av sin lønn ved sykdom i inntil 52 uker, begrenset oppad til et øvre tak, som i dag er seks ganger folketrygdens grunnbeløp (6 G).

Disse medlemmer er kjent med at for mange pasienter med alvorlige diagnoser, som krever et langvarig behandlingsløp, kan den lovfestede sykepengeperioden bli for kort. Derfor bør dagens sykelønnsordning utvides for dem med alvorlige sykdommer. Disse medlemmer vil også ha utredet muligheten for å innføre en tidskontoordning hvor varighet av sykepenger avhenger av sykemeldingsandel, men samtidig innenfor en maksimalperiode på inntil 2 år.

Disse medlemmer viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Per Arne Olsen og Laila Marie Reiertsen om utvidet sykelønnsordning for kreftpasienter, samt adgang til en fleksibel sykelønnsordning.

Disse medlemmer registrerer med forbauselse den holdning stortingsflertallet hadde da man avviste dette forslaget.

Disse medlemmer viser til at de økonomiske konsekvensene av å gjennomføre en utvidet sykelønnsordning for kreftsyke ville vært marginale. Beregninger fra Finansdepartementet, jf. svar på spørsmål 581 fra Fremskrittspartiet, viser at dersom kreftpasienter tar ut 100 pst. sykepenger i hele den nye maksimalperioden, kan merutgiftene anslås til om lag 40 mill. kroner med virkningstidspunkt fra 1. januar 2013.

Disse medlemmer vil understreke at Fremskrittspartiets budsjettkutt på denne posten ikke skyldes at sykelønnsordningen blir svekket, men at man iverksetter flere gode og målrettede tiltak for at flere blir sykmeldt kortere, og kommer raskere tilbake til jobb.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at Nav gjøres i stand til å innrette arbeidet slik at flere får arbeidsrettet tiltak tidligere.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en ordning med tidskonto for sykepenger for kreftpasienter og andre alvorlig syke, og legge saken frem for Stortinget i løpet av 2013.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det innarbeides en sorgrubrikk i sykefraværsskjemaene.»

Disse medlemmer viser til at i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 anslås det innsparinger på 1 500 mill. kroner under kap. 2650 post 70 på bakgrunn av disse forslagene.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår at det innføres veiledende normer for lengden på sykemeldingsperiodene. Konkret foreslås følgende:

1. Retningslinjene for bruk av sykmelding skal utarbeides på grunnlag av kunnskap om sykdomsforløp blant pasienter med et normalt forløp av den aktuelle diagnosen, og skal benyttes som veiledning i situasjoner der sykmelding er aktuelt. Normeringene skal utarbeides av en ekspertgruppe, og vil i første omgang utarbeide retningslinjer for de vanligste medisinske diagnosene der det er systematiske forskjeller i lengden på sykemeldingsperiodene.
2. Legene skal fortsatt vurdere den enkelte pasient individuelt ut fra den enkeltes situasjon. Har pasienten for eksempel tungt fysisk arbeid, kan det

anbefales lengre sykmelding enn for en pasient med samme diagnose og lett fysisk arbeid, har pasienten flere diagnoser eller et mer komplisert sykdomsbilde enn «normalforløpet» er det rom for å gi sykmelding utover anbefalt lengde, etc.

3. Dersom en lege vurderer det slik at en pasient har behov for en sykmelding ut over den normerte tiden, må dette begrunnes skriftlig. Nav skal ikke kunne overprøve legens skjønn dersom legen mener pasienten trenger sykmelding utover den normerte perioden.

Disse medlemmer understreker at hensikten med slike retningslinjer er ikke å overprøve legens skjønn, men å utarbeide en bedre og mer kvalitetssikret sykmeldingsprosess, med økt forutsigbarhet og bedre rettssikkerhet både for pasienter og helsepersonell. Disse medlemmer viser til sine merknader, sammen med medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, der de skrev følgende:

«Disse medlemmer mener forslagene kan være nyttige for å etablere en klar kultur for oppfølging av sykmeldte fra både arbeidsgivers og sykmelders side, samtidig som klare 'stopp-punkter' også bidrar til å ansvarliggjøre og bevisstgjøre arbeidstaker. Samtidig er det avgjørende at man hele tiden holder et våkent øye på farene for overadministrasjon.»

Disse medlemmer mener faren for overadministrasjon fortsatt er til stede, og at det er behov for et vedvarende fokus for å unngå det.

Disse medlemmer vil svært forsiktig anslå at et slikt tiltak kan redusere utgiftene til sykepenger til arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende med 1,5 pst. i statsbudsjettet for 2013. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der bevilgningen under kap. 2650 reduseres med 525 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor man har økt innsatsen av rehabiliteringsprogrammet «Raskere tilbake» med 250 plasser, samt økt ressursene til Arbeidstilsynets oppfølging av IA-avtalen og sykemeldingspraksis, noe som vil gi en reduksjon i utgiftene til sykefraværet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor kap. 2650 post 70 reduseres med 100 mill. kroner sammenlignet, regjeringens forslag.

Post 71 Sykepenger for selvstendige

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under post 70 og reduserer post 71 med 120 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett for 2013.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil påpeke behovet for å sidestille næringsdrivendes trygderettigheter i forbindelse med graviditet og fødsel med arbeidstakernes rettigheter. Dette vil være et fremskritt for en aktiv næringspolitikk, og et viktig likestillingstiltak.

Dette medlem viser til behandlingen av Innst. 4 L (2012–2013) om skatter og avgifter – lovendringer, hvor Kristelig Folkeparti fremmet lovforslag om at selvstendig næringsdrivende skal ha rett til 100 pst. dekning av sykepenger under svangerskap (inntil 6 G).

Dette medlem viser på dette grunnlag til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 2650 post 71 økes med 15 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.

Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti anerkjenner det store omsorgsansvaret som foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne har, og mener at samfunnet skal gjøre det som er mulig for å tilrettelegge for at foreldre over tid kan bære dette ansvaret. I dag opplever foreldre som er avhengig av omsorgspenger at denne ytelsen står nominelt uforandret over lang tid, også når andre trygdeytelser reguleres.

Disse medlemmer mener at personer som har mottatt denne ytelsen i mer enn tolv måneder bør ha rett til at ytelsen indekseres i henhold til den årlige prosentvise vekst i folketrygdens grunnbeløp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Representantforslag 136 S (2011–2012) fra Robert Eriksson, Laila Marie Reiertsen og Vigdis Giltun om å sikre bedre rettigheter til pleiepenger til pårørende med alvorlig syke barn.

Disse medlemmer viser videre til at representantforslaget ligger til behandling i arbeids- og sosialkomiteen, og ikke vil bli ferdigbehandlet i Stortinget før våren 2013.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 2650 post 72 økes med 20 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at selvstendig næringsdrivende foreldre i dag ikke har rett til omsorgspenger. Ordinære arbeidstakere med funksjonshemmede og kronisk syke barn har, utover retten til ordinære omsorgspenger, rett til ekstra omsorgspenger i inntil 10 dager pr. kalenderår. Disse medlemmer mener det er spesielt uheldig

at selvstendig næringsdrivende med funksjonshemmede eller kronisk syke barn ikke har mulighet til å være hjemme med syke barn uten at det i verste fall kan gå svært hardt utover familien privatøkonomi. Disse medlemmer foreslår derfor å utvide retten til omsorgspenger fra folketrygden for selvstendig næringsdrivende foreldre med kronisk syke eller funksjonshemmede barn, slik at folketrygden dekker utgifter til omsorgslønn fra og med 11. fraværsdag og i inntil 10 dager. Disse medlemmer viser til sitt alternative reviderte budsjett, der kap. 2650 post 72 styrkes med 1,3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti anerkjenner det store omsorgsansvaret som foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne har, og mener at samfunnet skal gjøre det som er mulig for å tilrettelegge for at foreldre over tid kan bære dette ansvaret. I dag opplever foreldre som er avhengig av omsorgspenger at denne ytelsen står nominelt uforandret over lang tid, også når andre trygdeytelser reguleres.

Dette medlem mener at personer som har mottatt denne ytelsen i mer enn tolv måneder bør ha rett til at ytelsen indekseres i henhold til den årlige prosentvise vekst i folketrygdens grunnbeløp.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 der bevilgningen under kap. 2650 post 72 økes med 18,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak m.m.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at regjeringens forslag til bevilgning er om lag på samme nivå som i fjor, og er for lavt. I henhold til oppfølging av ny IA-avtale må det, slik disse medlemmer ser det, forventes et langt større antall gradert sykmeldte, og en større innsats når det gjelder tilrettelegging på arbeidsplassen.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 der kap. 2650 post 73 økes med 30 mill. kroner.

3.34 Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Det foreslås bevilget 36 979,800 mill. kroner for 2013, mot 38 710,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Post 70 Arbeidsavklaringspenger

Komiteen viser til at ordningen med arbeidsavklaringspenger erstattet rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad fra og med 1. mars 2010. Arbeidsavklaringspenger gis til

personer som har fått sin arbeidsevne redusert med minst halvparten.

Komiteen viser til at det i 2011 i gjennomsnitt var 174 373 personer som mottok arbeidsavklaringspenger, og at departementet for 2013 har lagt til grunn at et gjennomsnittlig antall mottakere blir 171 000, med en gjennomsnittlig utbetaling på 211 560 kroner. Komiteen viser til at reduksjonen i antallet mottakere først og fremst skyldes økt avgang, særlig til uførepensjon.

Komiteen vektlegger betydningen av gode arbeidsevnevurderinger for å kartlegge den enkeltes muligheter for å skaffe seg eller beholde arbeid. En helt avgjørende del av arbeidsavklaringsreformen var at alle brukere skulle få en individuell arbeidsevnevurdering og en aktivitetsplan.

Komiteen mener aktivitetsplaner er et avgjørende bidrag for å få flere tilbake til arbeidslivet, og mener det er viktig at flest mulig får tilbud om egnet tiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ser positivt på utviklingen med at stadig flere har fått aktivitetsplan. Flertallet legger til grunn at Nav forsterker denne innsatsen i 2013. Flertallet viser til reduksjonen i antall mottakere, særlig blant de unge. Flertallet mener det er riktig å prioritere gruppen under 30 år i forsøket som blir igangsatt med å bruke arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd. Det er viktig å understøtte utviklingen hvor flere mottakere går over i arbeid. Samtidig er det viktig å understreke betydningen av at de mottakerne som har for dårlig helse til å arbeide får dette avklart, får innvilget uføretrygd og dermed en permanent inntektssikring. Flertallet mener at ordningen med arbeidsavklaringspenger er viktig for å motkjempe fattigdom blant dem med store helseutfordringer og et uavklart forhold til arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at selv om utviklingen går i riktig retning er det fortsatt mange brukere som ikke har fått en aktivitetsplan.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at blant de som mottar arbeidsavklaringspenger er det, ifølge Nav, rundt 73 pst. som har fått en godkjent aktivitetsplan. Det har vært en vekst i antallet som får aktivitetsplan, men fortsatt er det for mange som ikke får denne hjelpen til å komme seg videre til rehabilitering, utdanning eller arbeidsliv.

Disse medlemmer vil understreke at Nav må sikre at brukerne får den oppfølging de har behov for. Samtidig er det viktig at fokus på kvantitet ikke går på bekostning av kvalitet. Individuell oppfølging og tilrettelegging var en av hovedambisjonene med Nav-reformen. Fremover må Nav ikke bare sikre at flere får oppfølging, men også sikre kvaliteten på tilbudet som blir gitt. Det er viktig at alle får en aktivitetsplan, men det avgjørende neste steg er å sikre at aktivitetsplanene som gis, og tiltakene som settes inn, faktisk får brukerne tilbake i arbeidslivet. Disse medlemmer vil særlig peke på betydningen av individuelt tilpassede arbeidsmarkedstiltak som iverksettes på riktig tidspunkt, og viser til sine merknader under kap. 634.

Komiteen merker seg at det er i underkant av 30 000 mottakere av arbeidsavklaringspenger som er under 30 år.

Komiteen viser til at Riksrevisjonen avdekket feil i 13 pst. av de kontrollerte utbetalingene av arbeidsavklaringspenger i 2011, med den konsekvens at det var feil ved utbetaling til bruker og i regnskapet. Komiteen understreker at selv små feil i utbetalingene kan være av stor betydning for mottaker, og ber regjeringen arbeide for å begrense omfanget av feilutbetalinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil peke på de positive resultatene som må forventes ved at Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 inneholder en betydelig økt satsing på rehabilitering, både helsereiser, rehabiliteringstiltak for rusmiddelmissbrukere og rehabiliteringsinstitusjoner. Disse medlemmer mener at denne satsingen vil føre til kortere rehabiliteringsløp for mange og redusert behov for arbeidsavklaringspenger.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets tiltakspakke for å få flere personer med nedsatt funksjonsevne i arbeid. Ut fra et forsiktig anslag mener disse medlemmer det er realistisk at man skal kunne nå målsettingen om å få inkludert 5–8 000 flere med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til sine merknader under kap. 2655, hvor man mener at ingen personer under 40 år skal uføretrygdes permanent med mindre det er helt åpenbart at de aldri vil kunne komme i en arbeidssituasjon. Disse medlemmer ønsker at Nav, gjennom tett oppfølging av den enkelte bruker, skal bidra til habilitering eller rehabilitering i den grad den enkeltes eventuelle arbeidsevne kan aktiveres gjennom trening, opplæring eller kvalifisering. Disse medlemmer viser til sitt forslag til alternativt statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 2651 post 70 økes med 309,8 mill. kroner.

3.35 Kap. 2655 Uførhet

Det foreslås bevilget 61 369,000 mill. kroner for 2013, mot 58 743,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at formålet med uførepensjon er inntektssikring for personer med varig nedsatt inntektsevne. Fra 1. mars 2010 ble tidsbegrenset uførestønad avviklet. Mottakere av tidsbegrenset uførepensjon gikk da over til arbeidsavklaringspenger (AAP). Denne gruppen har nå en høy overgang til uførepensjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at økningen i antall uførepensjonister i 2011 i hovedsak skyldes endringer i demografien og at tidligere mottakere som kom fra tidsbegrenset uførestønad over til AAP nå går over til uførepensjon. Andelen av befolkningen i aldersgruppen 18–66 år som er mottakere av uførepensjon er redusert fra 9,9 til 9,5 pst. i tiden fra 2000 til 2011.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil minne om at tidsbegrenset uførestønad ble avviklet fra 1. mars 2010. Statistikken over antall uføre ble dermed redusert med ca. 50 000 som inntil denne dato var registrert som uføre og mottok ytelser over kap. 2655. Den gruppen som hadde mottatt tidsbegrenset uførestønad ble overført til Arbeidsavklaringspenger, og disse medlemmer ser nå at mange allikevel ikke blir tilbakeført til arbeidslivet, men blir uføre og at det reelle uføretallet igjen vil øke.

Komiteen merker seg at gruppen under 30 år ikke har en positiv utvikling i andel uføre. I denne gruppen er det spesielt aldersgruppen 18–24 år som har en økning i andelen uføre. Aldersgruppen 25–29 år har en svak reduksjon i andelen.

Aldersgruppen under 30 år har hatt en økning i andelen uføre fra 1,1 pst. i 2002 til 1,2 pst. i 2011 som andel av befolkningen i samme aldersgruppe.

Komiteen mener at denne utviklingen må endres, det er svært krevende for den enkelte og for samfunnet når unge blir stående utenfor arbeidslivet i svært ung alder. I behandlingen av Prop. 130 L (2010–2011) endringer i folketrygdloven, ny uføretrygd og alderspensjon for uføre, ble det vedtatt endringer som gjør det enklere å kombinere arbeid og trygd. Komiteen legger vekt på at det innføres flere tiltak i perioden før uførepensjon/uføreytelse blir aktuelt for den enkelte for å begrense antallet som blir uføre.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at det blir lagt spesiell vekt på tiltak rettet mot unge, blant annet: Ny og forsterket ungdomsgaranti, «Ny giv», forsøk med AAP som lønnsstilskudd, jobbstrategien for mennesker med nedsatt funksjonsevne, arbeids- og utdanningsreiser gjøres permanent og styrkes, økt antall tiltaksplasser rettet mot dem med nedsatt arbeidsevne. IA-avtalen med mer forpliktene og målrettede tiltak. Flertallet slutter seg til regjeringens strategi med tidlig innsats for å forhindre uførehet.

Komiteen stiller seg positiv til prosjektet «Ringer i vann» i regi av NHO, som har som hovedmål å rekruttere mennesker med nedsatt arbeidsevne til ordinært arbeidsliv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti registrerer at antallet uførepensjonister fortsetter å øke. Dette er en del av en langsiktig trend. Ifølge NOU 2010:13 Arbeid for helse har for eksempel andelen kvinner på uføretrygd økt fra litt over 5 pst. i 1970 til ca. 13 pst. i dag.

Disse medlemmer mener det er særlig bekymringsverdig at tallet på uføre under 30 år har økt dramatisk de senere årene. Det vises i denne sammenheng til proposisjonens side 129, der departementet skriver at økningen i antallet uføre i denne gruppen var «spesielt høy i 2010 og 2011». Disse medlemmer viser til at en økning på 10 pst. i løpet av et år er svært foruroligende. Det vises videre til at dette er en videreføring av en langvarig trend. Som det går frem av svar på spørsmål 489 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon av 18. oktober 2012 til Finansdepartementet, har antallet uføre mellom 18 og 30 økt med ca. 70 pst. fra 1980 til i dag. Disse medlemmer mener det er dypt tragisk for de menneskene det gjelder å bli permanent satt utenfor arbeidslivet i så ung alder, og at regjeringen har vært for passive for lenge i lys av denne utviklingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til tall fra Nav hvor det fremkommer at det fra september 2011 til september 2012 var en vekst på 2,2 pst. i antall personer med uførepensjon, og at det var 309 800 personer som mottok varig uførepensjon. Tallene viser videre at de siste årene har tilgangen vært større enn avgangen.

Disse medlemmer er kjent med at antall nye mottakere av uførepensjon har økt hvert år fra 2008. I 2011 ble det 30 934 nye uførepensjonister. Dette er en økning på om lag 2 680 personer sammenliknet med 2010, tilsvarende en økning på 9,5 pst.

Disse medlemmer har videre merket seg at tallene som ble fremlagt fra Nav i september 2012, for første gang viser at andelen som er ufør på grunn av psykiske lidelser er høyere enn andelen med muskel- og skjelettsykdommer. Ny diagnosestatistikk for 2011 viser at 62,5 pst. av uførepensjonister enten har en psykisk lidelse eller muskel- og skjelettsykdommer. Andelene var henholdsvis 31,6 pst. Og 30,9 pst. sett i forhold til alle uførepensjonister.

Disse medlemmer viser også til at godt over halvparten av uførepensjonistene under 40 år har en diagnose innen psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser, mens andelen synker med stigende alder. Andelen er høyere for menn enn for kvinner. Når det gjelder muskel- og skjelettsykdommer er mønsteret motsatt. Der er en liten andel under 40 år og andelen øker med stigende alder.

Disse medlemmer mener det må settes inn tiltak for å begrense tilgangen av uførepensjonister. En helsepolitikk som bidrar til å fjerne ventetider, å få utført nødvendige inngrep og behandlingsløp uten unødvendig venting eller utsettelse, en finansieringsordning som setter helsevesenet i stand til å få dekket utgiftene ved behandlingen og utnyttelse av all tilgjengelig godkjent kompetanse ville etter disse medlemmers mening være viktige bidrag til redusert uførepensjonering. En mer aktiv oppfølging av personer som står i fare for å bli henvist til uføreytelser og en passiv tilværelse ville være et godt virkemiddel, slik disse medlemmer ser det.

Disse medlemmer mener det må settes inn en større innsats for å hjelpe flere unge til å gjenvinne arbeidsevnen, helt eller delvis, slik at de kan få realisert drømmen om et liv fylt av muligheter og arbeids glede, fremfor at de blir henvist til varig uføretrygd. Disse medlemmers utgangspunkt er derfor at ingen under 40 år skal ha varig uførestønad, med mindre det er helt åpenbart at de aldri vil kunne delta i arbeidslivet. De unge skal i stedet ha en sammenhengende støtte og tålmodig innsats i et utviklingsløp.

Disse medlemmer er opptatt av at de mens de er under tett oppfølging skal ha en forutsigbar inntektssikring, og viser i den sammenheng til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor man foreslår å øke kap. 2651 post 70 med 309,8 mill. kroner.

Disse medlemmer vil understreke at unge uføre som det derimot er helt åpenbart ikke kan delta i arbeidslivet, og som er født ufør, eller blitt minst 80 pst. ufør før fylte 26 år, skal sikres ytelsen Ung ufør.

Disse medlemmer anser at Fremskrittspartiets helse- og sosialpolitikk, dersom den blir gjennomført, ville føre til en reduksjon av utgiftene til uførepensjon.

Disse medlemmer vil understreke at den reduserte bevilgningen ikke skal føre til nedgang i ytelsen til landets uførepensjonister, men begrense tilveksten av nye tilfeller basert på en bedre oppfølging av sykmeldte og andre med helseproblemer.

Disse medlemmer vil understreke at man går inn for å opprettholde nivået på ytelsen til de uføre, men mener alle tiltak som blir iverksatt i Fremskrittspartiets jobbstrategi, og alternative statsbudsjett for 2013, med flere tiltaksplasser, kortere ventetid mellom tiltakene, tettere oppfølging og et eget oppfølgingsprogram for de under 40 år med psykiske lidelser, vil gi færre uføre og flere i arbeidsstyrken, noe som vil kunne gi betydelige summer i redusert utbetaling i stønaden varig uføretrygd.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, der kap. 2655 post 70 reduseres med 2 367,750 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er særlig bekymret for økningen i antallet unge uføre, og viser i denne sammenheng til sine merknader vedrørende unge på uføretrygd under kap. 605.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og merknader under kap. 634 post 76, hvor Kristelig Folkepartis satsing på inkludering av mennesker med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet fremkommer.

3.36 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Det foreslås bevilget 9 031,600 mill. kroner for 2013, mot 8 952,500 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen mener at kort saksbehandlingstid og raske beslutningsprosesser er viktig å tilstrebe. Forutsigbarhet og rask avklaring av arbeidsrelaterte stønader og hjelpetiltak har stor betydning både for arbeidssøker og arbeidsgiver.

Komiteen merker seg at det nå iverksettes flere ulike tiltak fra partenes og Nav sin side for å informere bedre om de ulike tiltakene som kan benyttes for å tilrettelegge på arbeidsplassen. Komiteen legger stor vekt på betydningen av holdningsskapende arbeid for å sikre at partene vurderer potensielle arbeidstagere ut fra kandidatens kompetanse.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, støtter det fremlagte forslaget til satser for 2013.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti merker seg at det er en nedgang i antallet mottakere av grunn- og hjelpestønad det siste året, noe som kan skyldes innstramninger i ordningene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det er viktig at arbeidsgivere ser bort fra menneskers funksjonshindringer og at de ikke oppfatter det som en belastning med tilrettelegging og kjøp av spesialutstyr.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å se hele arbeidsmarkedet under ett, og at ulike tiltak og tilrettelegging skal kunne benyttes, uavhengig av hvor personen jobber. Bruken av utgiftsdekning til fysisk tilrettelegging har gradvis blitt redusert, og det fremkom under komiteens budsjettføring at ordningen blir oppfattet som byråkratisk, og at mange bedrifter fremdeles ikke har nok kunnskap om den. Disse medlemmer mener det er viktig at arbeidsgivere får god informasjon om hva Nav yter av tilrettelegging, tilskudd og bistand, og at ordningene avbyråkratiseres. Dette er problemstillinger som er tatt opp tidligere, sist i forbindelse med fjorårets budsjettbehandling.

Disse medlemmer er kjent med at ventetid og uklarhet når det gjelder hjelpetiltak eller tilrettelegging har ført til at mange har mistet jobbtilbudet.

Komiteen mener det er viktig å finne gode rutiner for hvordan søknadsprosessen kan forenkles slik at man unngår ventetider og usikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader vedr. en forenklet tilretteleggingstilskuddsordning, «Grønt kort», under kap. 634 post 21.

Post 70 Grunnstønad

Komiteen viser til at grunnstønad er en rettighet regulert i folketrygdloven, og skal være kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti påpeker at grunnstønaden har vært underregulert over flere år, noe som svekker ordningen. Det er stadig flere som har rett til grunnstønad, og disse medlemmer forventer at søknadsmengden vil øke betydelig nå som skatteloven § 6-83, særfradraget for høye utgifter i forbindelse med sykdom, fases ut. Disse medlemmer er kjent med at ordningen hvor det er spesifisert hvilke ekstrautgifter som dekkes, virker ekskluderende på en del sykdomsgrupper.

Dette gjelder blant annet epileptikere som ofte har store ekstrautgifter fordi ting ødelegges under anfall.

Komiteen viser til behandlingen av Dokument 15:28 (2011–2012) hvor statsråden i sitt svarbrev til representanten Vigdis Giltun uttaler at Arbeidsdepartementet skal ha en gjennomgang av grunnstønadsordningen for å kartlegge nærmere hvilke formål som er omfattet av denne i lys av at ordningen med særfradrag for store sykdomsutgifter nå skal fases ut.

Denne gjennomgangen ble gjort våren 2012 i et samarbeid med Finansdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet etterlyser en gjennomgang av grunnstønadsordningen med tanke på utvikling i satsene, og mener at forbedringer av ordningen bør tre i kraft fra 2013.

En slik utvidelse vil også ha relativt store budsjettmessige konsekvenser, og disse medlemmer ber derfor regjeringen sørge for at denne budsjettposten tilføres nødvendige midler i revidert budsjett.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2012–2013) foreslår en økning av grunnstønaden med 1,6 pst. – noe disse medlemmer anser som lavt i forhold til kostnadsutviklingen i samfunnet for øvrig og den utvikling som kan forventes.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 2661 post 70 økes med 24 mill. kroner, slik at grunnstønaden blir økt i takt med anslått lønnsstigning på 4 pst.

Post 71 Hjelpestønad

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 2661 post 71 økes med 24 mill. kroner, slik at hjelpestønaden blir økt i takt med anslått lønnsstigning på 4 pst.

Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid eller utdanning

Komiteen er positiv til at ordningen med arbeids- og utdanningsreiser nå blir en permanent ordning. Det vil gjøre ordningen mer forutsigbar.

Komiteen flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ser det som svært positivt at budsjetttrammen er økt fra 28 mill. kroner til 63 mill. kroner, noe som gir rom for at flere kan benytte ordningen. Flertallet viser til at en gjen-

nomgang av prøveprosjektet viste til svært gode resultat for ordningen som helhet. Viser til omtale av tiltaket i kap. 634 post 78.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det fremdeles kan oppstå en situasjon hvor noen får avslag hvis ordningen ikke åpnes opp for flere brukere.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader i denne innstilling under kap. 634 post 78.

Disse medlemmer viser til at ordningen med funksjonsassistent skal sikre funksjonshemmede praktisk bistand i arbeidssituasjonen for å kunne stå i jobb.

Disse medlemmer viser til evalueringen av funksjonsassistentordningen gjennomført av Econ Pöyry på vegne av Nav. I rapporten «Med litt bistand kan flere jobbe» fra 2008 konkluderes det blant annet med at evalueringen, sitat:

«viser at funksjonsassistentordningen bidrar til at personer med sterke funksjonsnedsettelse kommer i, og blir værende i jobb».

Disse medlemmer viser videre til rapportens konklusjoner når det gjelder ordningens manglende forutsigbarhet. Sitat fra rapporten:

«Det oppleves som svært negativt at ordningen kun innvilges for ett år av gangen. Mange uttrykker at dette fører til usikkerhet og bekymring. At assistanse bare innvilges for ett år av gangen gjør det også mer komplisert å ansette assistent. Det oppfattes som urimelig at ordningen ikke er rettighetsfestet.»

Disse medlemmer har merket seg at funksjonsassistentordningen har vært en forsøksordning siden 1997, og at det nå må kunne antas at det vesentlige av erfaring og kunnskap i tilknytning til ordningen er fremkommet i løpet av denne forsøksperioden.

Disse medlemmer ber regjeringen gjøre ordningen med funksjonsassistent om til en permanent ordning.

Disse medlemmer fremmer på den bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre ordningen med funksjonsassistent permanent.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å bidra til at flere personer med nedsatt funksjonsevne får realisert drømmen om et liv fylt av arbeidsglede og muligheter, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor tiltaket med funksjonsassistent styrkes med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer ønsker videre å legge til rette for at flere kan få lese- og skrivehjelp i jobbsammenheng, og foreslår derfor i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 å styrke et slikt tiltak med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen har lagt til grunn en volumvekst på 2 pst. og en prisøkning på 3,3 pst. når det gjelder hjelpemidler under arbeid og utdanning.

Disse medlemmer ønsker en langt mer ambisiøs politikk for å lykkes med å få flere funksjonshemmede inn i arbeidslivet, og mener gode hjelpemidler og riktig tilrettelegging for flere funksjonshemmede er helt nødvendig for å oppnå dette. Fremskrittspartiet foreslår derfor i sitt alternative statsbudsjett for 2013 å styrke hjelpemidler og tilrettelegging under arbeid og utdanning med 30 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor det foreslås å øke kap. 2661 post 73 med til sammen 50 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der bevilgningen til funksjonsassistentordningen styrkes med 30 mill. kroner, som representerer en dobling sammenliknet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 634 post 21 økes med 14 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag, hvorav 10 mill. kroner går til å styrke ordningen vedrørende funksjonsassistent.

Dette medlem vil også vise til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2013 hvor bevilgningen under kap. 2661 post 73 økes med 1 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag for å få flere offentlige skrivefolkere, samt etablere en egen skrivefolkutdanning.

Post 74 Tilskudd til biler

Komiteen mener at gode transportordninger ofte er en forutsetning for at de med nedsatt funksjonsevne skal kunne leve et aktivt og mer sosialt liv.

Komiteen er positiv til den foreslåtte endringen om at tildelingskriteriene for stønad til spesialtilpasset bil (gruppe 2-bil) endres, da gruppe 1-bil med henger har vist seg å være et uaktuelt alternativ for mange. Denne endringen vil gi flere med begrenset gangfunksjon med sterk funksjonsnedsettelse rett til klasse 2-bil.

Komiteen påpeker at ordningen med stønad til bil er regelstyrt, og at alle som oppfyller vilkårene for

bilstønad vil få innvilget stønaden uavhengig av bevilgningsnivået i budsjettet. Komiteen viser til at hvis den vedtatte bevilgningen til bilstønad blir disponert før budsjettåret er omme, skal regjeringen foreslå å øke bevilgningen i løpet av året slik at brukerne får oppfylt de rettighetene de har krav på.

Komiteen viser til at omorganiseringen til fem regionale kontorer for behandling av vedtak om bilstønad i en periode har ført til utfordringer med hensyn til saksbehandlingstiden, og ser det som positivt at saksbehandlingstiden nå går ned. Lang saksbehandlingstid medfører at spesielt nye brukere får svekket sin mulighet til samfunnsdeltakelse, som følge av at de må vente for lenge på å få vedtak om bil. Komiteen mener det er viktig at etaten oppfyller målet om å tildele bilstønad til personer som oppfyller vilkårene innenfor normert saksbehandlingstid.

Komiteen ser frem til at den varslede orienteringen om utviklingen for de fem bilsentraene blir fremlagt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at bevilgningene til bilområdet fortsetter å synke. Fra 2010 til 2011 var det en nedgang på 5,8 pst. og for 2013 foreslår regjeringen en reduksjon på 43,5 mill. kroner sammenliknet med revidert budsjett for 2012.

Disse medlemmer registrerer videre at regjeringen begrunner reduksjonen med omleggingen til regionale bilsentra, og at dette har ført til redusert saksbehandlingskapasitet. Disse medlemmer forutsetter at denne situasjonen nå snus, og vil peke på historiske tall som viser en halvering av antall innkjøpte biler fra 2008 til 2010, jf. FFOs høringsuttalelse til arbeids- og sosialkomiteens budsjettføring for budsjettet 2013.

Disse medlemmer konstaterer at denne utviklingen fortsetter og understreker at nedgangen ikke skyldes reduserte behov i brukergruppene.

Disse medlemmer er svært positive til at tildelskriteriene for gruppe 2-bil foreslås endret fra 1. januar 2013, noe som innebærer at også personer over 18 år med sterkt begrenset gangfunksjon kan tildeles gruppe 2-bil.

Disse medlemmer er imidlertid kritiske til at denne utvidelsen delfinansieres ved å redusere størrelsen på tilskuddet til de som omfattes av gruppe 1-bil, fra 151 620 kroner til 147 980 kroner.

Disse medlemmer har også i tidligere års budsjetter påpekt at det er gjort betydelige innsparinger i bilstønsordningen de siste årene.

For at brukerne skal få anledning til å kjøpe en hensiktsmessig bil, går disse medlemmer blant annet inn for at maksimal stønadssats for gruppe 1-biler økes med forventet prisstigning.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor kap. 2661 post 74 økes med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti påpeker viktigheten av bil som hjelpemiddel for mange mennesker med nedsatt funksjonsevne, for å komme seg til og fra arbeid eller utdanning. I regjeringens forslag til statsbudsjett har egenandelen for gruppe 1-bil blitt redusert for å utvide ordningen for de som har behov for gruppe 2-bil. Det er fornuftig å utvide ordningen for gruppe 2-bil, men dette medlem mener at det ikke bør gå utover de som har rett på gruppe 1-bil. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 2661 post 74 økes med 11,7 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag til dette formål.

Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) hvor det ble uttrykt forventninger til en varslet gjennomgang av hjelpemiddelområdet. Utvalgets forslag ble presentert i juni 2010 med høringsfrist oktober 2010, og mandatet var å legge frem forslag til mulige langsiktige grep som kan gi effektive og langvarige kvalitetsforbedringer i systemet for forvaltning og formidling av hjelpemidler. Komiteen er kjent med at det kom inn mange høringsuttalelser som var sterkt kritiske til de fremlagte forslagene.

Komiteen viser til NOU 2010:5 Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering, og understreker at det er nødvendig å se hele hjelpemiddelområdet under ett. Komiteen mener det kan være rom for forbedringer på hjelpemiddelområdet i lys av samfunnsutviklingen, ny teknologi og kostnadsnivå, slik at man kan møte de utfordringene som kommer. Komiteen viser til innspill fra funksjonshemmedes organisasjoner, og understreker viktigheten av å ta brukerne med på råd når hjelpemiddelsortimentet skal revideres. Komiteen har de siste årene minnet om at eventuelle organiseringer må bedre kompetansen og tilretteleggingen slik at de med behov for hjelpemidler får hensiktsmessige hjelpemidler, nødvendig hjelp og opplæring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg den foreslåtte endringen hvor ansvaret for behandlingshjelpemidler overføres til regionale helseforetak (RHF), noe som innebærer at disse hjelpemidlene ikke lenger er rettighetsbasert og stønadsberettiget i folketrygden. Disse medlemmer ønsker å sikre likebehandling, og at det er den enkeltes behov for et hensiktsmessig behand-

lingshjelpemiddel som er avgjørende, og ikke helseforetakets økonomiske vurderinger. Disse medlemmer er på denne bakgrunn skeptiske til den foreslåtte endringen.

Komiteen har merket seg nedgangen i utgifter til hjelpemidler, som er begrunnet med at flere av hjelpemidlene nå blir vurdert som vanlige også for personer uten nedsatt funksjonsevne. Komiteen mener det er riktig at produkter som er vanlige forbruksvarer tas ut av hjelpemiddelområdet. Komiteen er kjent med at også spesialprodukter og hjelpemidler som ikke brukes av funksjonsfriske er tatt ut av hjelpemiddelområdet med begrunnelsen av at de er rimelige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at dette medfører at mange nå påføres ekstra utgifter som følge av sin funksjonsnedsettelse.

Komiteen mener at økningen i antallet eldre og den teknologiske utviklingen vil føre til at behovet for hjelpemidler også vil øke.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener derfor at utgiftene til dette formålet må følges opp i budsjettssammenheng.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at ordningen med stønad til innkjøp av standard datautstyr ble avviklet fra 1. juli 2010. Ordningen ble avviklet fordi prisene på datautstyr hadde gått ned og at standard datautstyr ikke lenger kan anses som et hjelpemiddel i folketrygdlovens forstand, da dette er noe de fleste husholdninger har. Flertallet er tilfreds med at det likevel kan gis stønad til ordinært datautstyr i de tilfellene brukeren på grunn av behov for spesiell programvare gjør det mest hensiktsmessig å tilstå en totalløsning, som for eksempel at installasjonen av nødvendig programvare krever en spesiell harddisk. Flertallet viser for øvrig til at det på samme måte som før gis stønad til spesielle dataprogrammer for lesing, skrivestøtte og talestyring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til det felles mål å få personer i alle aldre til å drive mer fysisk aktivitet, og hvor viktig det er for mennesker med funksjonsnedsettelser å delta i trening, stimulering og sportsaktiviteter. For foreldre flest, også de med nedsatt funksjonsevne, er det ønskelig og viktig å være aktivt sammen med sine barn i fritiden. Disse

medlemmer viser videre til at en enstemmig komité under behandlingen av statsbudsjettet for 2003 gikk inn for å heve aldersgrensen for barns og ungdoms rett til hjelpemidler for trening, stimulering og aktivisering fra 18 til 26 år, og til behandlingen av Representantforslag 160 S (2009–2010), jf. Innst. 210 S (2010–2011). Mange hjelpemidler til fysisk aktivitet og friluftsliv er kostbart spesialutstyr som krever spesialtilpasning og er svært dyrt for brukeren å anskaffe selv. Ikke alle har økonomiske forutsetninger for å kunne anskaffe slikt utstyr.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne aldersgrensen for stønad til hjelpemidler for trening, stimulering og aktivisering av personer med nedsatt funksjonsevne fra og med 1. juli 2013.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der aldersgrensen foreslås fjernet fra og med 1. juli 2013, og der kapittel 2661 post 75 er styrket med 30 mill. kroner til dette formål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at man i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013 foreslår å fjerne aldersgrensen fra 1. januar 2013, noe som tilsvarer en kostnadsøkning på 54 mill. kroner.

Disse medlemmer viser også til at regjeringen de siste årene har kuttet utgifter til hjelpemidler med begrunnelse at flere av hjelpemidlene nå blir vurdert som vanlige også for personer uten nedsatt funksjonsevne.

Disse medlemmer ser imidlertid et økende behov for hjelpemidler på grunn av økningen i antallet eldre og nye hjelpemidler som kommer på markedet. Grensen mellom hva som defineres som hjelpemiddel og hva som er vanlig forbruksvare vil endre seg over tid, men disse medlemmer mener at behovet for og tilgangen på nye hjelpemidler vil øke.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2013 foreslår å styrke bevilgningen til dette formålet med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor kap. 2661 post 75 økes med til sammen 64 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringens avvikling av ordningen med stønad til innkjøp av datautstyr i 2010 til elever med dysleksi. Egen PC er et helt nødvendig hjelpemiddel for denne gruppen. Dysleksi har en høy

arvelig komponent og dyslektikere er overrepresenter i lavinntektsfamilier. Avviklingen av ordningen kan derfor forsterke sosiale forskjeller på sikt. Avviklingen er også stikk i strid med enhver satsing på bedre basisferdigheter i lesing og skriving og målet om tidlig innsats for elever med særskilt behov for oppfølging de første årene i skolen.

Komiteens medlemmer fra Høyre foreslår derfor å gjenopprette ordningen med tilskudd til kjøp av nødvendig PC for elever med dysleksi. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013, der bevilgningen under kap. 2661 post 75, styrkes med 20 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser igjen til at regjeringen i det inneværende året har kuttet bevilgningen til hjelpemidler for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Begrunnelsen var at flere av hjelpemidlene nå blir vurdert som vanlige også for personer uten nedsatt funksjonsevne. Dette medlem ser imidlertid et økende behov for hjelpemidler på grunn av økning i antall eldre og nye hjelpemidler på markedet. Grensen mellom hva som defineres som hjelpemiddel og hva som er vanlig forbruksvare vil endres over tid, samtidig som behovet vil øke. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2013, hvor bevilgningen under kap. 2661 post 75 økes med 14 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester

Komiteen ber regjeringen vurdere om ordningen med lese- og sekretærhjelp bør ses i sammenheng med andre ordninger, som for eksempel funksjonssassistanse.

Det er viktig å sikre nødvendig ledsagelse i en arbeidssituasjon, til utdanning og ved utøvelse av til-litsverv. Komiteen ber regjeringen komme tilbake med en vurdering på egnet måte. Komiteen legger til grunn at alle funksjonshemmede og deres pårørende må sikres et likeverdig tilbud når det gjelder behov for opplæring og tilpasning til å mestre sitt arbeids- og dagligliv, herunder bevare og utvikle sitt naturlige familienettverk.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktig å legge til rette for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i samfunnet på lik linje med andre, og ønsker derfor å styrke ordningene som bidrar til dette. Det vises til Høyres alternative statsbudsjett for 2013 hvor kap. 2661 post 76 samlet styrkes med 5 mill. kroner, hvorav 2 mill.

kroner er til servicehundordningen, 1 mill. kroner til å styrke ordningen for tolkehjelp til døve, 1 mill. kroner for å styrke ordningen med lese- og sekretærhjelp, og 1 mill. kroner til å styrke skrivetolkordningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det fortsatt er et stykke igjen til målet om 100 pst. tolkedeckning er nådd. Ifølge statistikk for 2010 var den generelle dekningsgraden på 88 pst. I 2011 steg dekningsgraden til 90 pst. Tallene beskriver en situasjon der 10 pst. av brukerne ikke får dekket sitt behov.

Disse medlemmer viser til at det over flere år har pågått et omfattende arbeid for å kartlegge tolkeområdet og å belyse utfordringer i dagens system og praksis. Både i Tolkeutredningen fra 2008, og i rapporten «Fornyng av Tolketjenesten» fra 2010, er det påpekt et klart behov for en gjennomgang av frilanstolkernes rammebetingelser.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om et bedre takstsystem for frilanstolkene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013, samt at det i tillegg legges frem forslag til en ordning hvor frilanstolkene gis forhandlingsrett.»

Disse medlemmer viser videre til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2013 foreslår å øke bevilgningene til tolketjenesten med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer har også merket seg de nye retningslinjene for bruk av døvblindtolk, og vil uttrykke skuffelse over at brukerorganisasjonene ikke ble invitert til å komme med sitt syn i form av en høring før retningslinjene ble iverksatt.

Disse medlemmer viser til at retningslinjene kan oppfattes som vage og upresise, og at de ikke på en tilstrekkelig måte imøtekommer døvblindes grunnleggende behov for tolk/ledsager.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor man foreslår å styrke tilbudet til tolk og ledsaging for døvblinde med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer mener også det er viktig at antall timer til lese- og skrivetolk i dagliglivet økes slik at synshemmede får dekket sitt behov for assistanse, og foreslår i sitt alternative statsbudsjett for 2013 å styrke ordningen med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor kap. 2661 post 76 økes med til sammen 30 mill. kroner.

Post 78 Høreapparater

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2012 reduserte satsene på tilskudd til høreapparater, og at forslaget innebar at egenandelen økte mest for barn, studenter og voksne i yrkesaktiv alder.

Disse medlemmer mener det er viktig at det legges til rette for at barn og unge med hørselshemming gis muligheter til å lykkes i skolehverdagen, noe som er en forutsetning for ikke å bli stående utenfor arbeidslivet senere i livet.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2013, hvor det foreslås å øke kap. 2661 post 78 med 23 mill. kroner, slik at man kan øke satsene på tilskudd til høreapparater.

3.37 Kap. 2670 Alderdom

Det foreslås bevilget 162 208,000 mill. kroner for 2013, mot 146 027,000 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til at det fra 1. januar 2011 ble mulig å ta ut alderspensjon fleksibelt mellom fylte 62 og 67 år. Ved utgangen av 2011 mottok omtrent 36 000 personer under 67 år alderspensjon. Dette har, ifølge Prop. 1 S (2012–2013), stor betydning for utgiftene til alderspensjon. Komiteen viser imidlertid til at dette, på lengre sikt, ikke vil påvirke utgiftene på grunn av de nøytrale uttaksreglene. En stor del av dem som valgte å ta ut pensjon før 67 år, fortsetter i arbeid etter uttak av pensjon slik det påpekes i proposisjonen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket en økende mengde henvendelser fra pensjonister som er sterkt kritiske til den pensjonspolitikken som blir ført av stortingsflertallet og som de mener er en betydelig forverring av pensjonistenes økonomiske situasjon. Disse medlemmer mottar særlig mange henvendelser om den årlige underreguleringen med 0,75 pst., som i realiteten har vært henholdsvis 0,79 og 0,78 pst., og de nye skattereglene som rammer mange med relativt gode pensjoner. Fjerning av særfradraget for alder bidrar også til en, for mange, dramatisk endring. Pensjonsreformen, som ble innført fra 1. januar 2011, hadde ifølge flertallet blant annet som mål at flere skulle stå lenger i arbeid for å kompensere for reduserte pensjonsytelser. For dem som allerede er pensjonister har dette, etter disse medlemmers mening, ingen reell betydning. For denne gruppen for-

står disse medlemmer at pensjonsreformen og de nye skattereglene for pensjonister føles som et svik og løftebrudd som de ikke har hatt mulighet til å forberede seg på. Den årlige underregulering av løpende pensjoner, som vil få stadig større konsekvenser, sammen med nye skatteregler og økt trygdeavgift, vil gi pensjonister en betydelig dårligere kjøpekraftsutvikling enn lønsmottagere.

Disse medlemmer godtar ikke en slik utvikling med forskjellsbehandling av pensjonister i forhold til lønsmottakere, som vil forsterkes med de årlige reguleringer. Disse medlemmer vil derfor fremme forslag om å be regjeringen legge til rette for en lik utvikling av disse gruppenes inntekter, slik Stortinget vedtok i 2003.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre årlig regulering av løpende pensjoner i tråd med utviklingen i arbeidstakernes lønnsinntekter.»

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet fremmet følgende forslag i finanskomiteens budsjettinnstilling for 2013:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringer som fører til at avkortningen av grunnpensjonen for gifte og samboende pensjonister reduseres fra 15 pst. til 10 pst. fra 1. mai 2013.»

Disse medlemmer viser til at pensjonsreformen har ført til at avkortningen av grunnpensjonen til gifte/samboende pensjonister bare rammer minstepensjonister/garantipensjonister. For pensjonister med en ytelse som overstiger garantipensjonsnivået vil avkortningen ikke inntreffe. Disse medlemmer viser til at det i mange år vil være pensjonister som mottar ytelser etter gammelt system, med grunnpensjon og tilleggspensjon eller særtillegg. Disse vil alle få sin grunnpensjon avkortet med 15 pst. Disse medlemmer mener dette er en urettferdighet som ikke bør fortsette og at valg av sivilstand ikke bør ha noen betydning for opptjente pensjonsrettigheter.

Post 70 – Grunnpensjon

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at avkortningen av grunnpensjonen til gifte og samboende pensjonister ble redusert fra 25 pst. til 15 pst. over tre år, fra 2003 til og med 2005 som et resultat av at Fremskrittspartiet fikk til en avtale med regjeringspartiene under regjeringen Bondevik II høsten 2002. Siden 2005 har avkortningen vært 15 pst. Disse medlemmer aksepterer ikke at grunnpensjonen skal forskjellsbehandles basert på sivilstand, og fremmer derfor forslag i sitt alternative statsbudsjett for 2013 om å redusere av-

kortningen fra 15 til 10 pst. fra 1. januar 2013. Disse medlemmer ønsker å fjerne hele avkortningen og foretar i denne omgang en nedtrapping fra 15 til 10 pst.

Disse medlemmer vil peke på at avkortningen, etter innføringen av modernisert folketrygd, vil ramme kullene etter 1963 hardest, fordi disse i sin helhet blir omfattet av de nye reglene. Konsekvensen av den nye ordningen vil bli at ektepar/samboere hvor begge har inntekt over 405 000 kroner ikke vil få noen avkortning i alderspensjonen grunnet sivilstand, mens ektepar hvor begge har inntekt under 340 000 kroner vil få full avkortning i alderspensjonen. Dette er en utilsiktet konsekvens av pensjonsreformen, som ble vedtatt av alle partier i Stortinget, bortsett fra Fremskrittspartiet. Disse medlemmer mener regjeringen må sørge for at denne urettferdigheten blir rettet opp, og at dette best kan gjøres ved å fjerne avkortningen for alle.

Disse medlemmer viser til sitt alternative forslag til statsbudsjett for 2013 der kap. 2670 post 70 økes med 756 mill. kroner.

3.38 Kap. 2680 Etterlatte

Det foreslås bevilget 2 279,500 mill. kroner for 2013, mot 2 524,500 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at regjeringen har satt i gang en utredning av den langsiktige løsningen for etterlatteytelser og at dagens gjeldende ordning, med tilpasning til regelverket for pensjon, er foreløpig etter innføringen av pensjonsreformen og endringene i uføreytelser. Disse medlemmer ser frem til at ytelsene til etterlatte blir gjennomgått og modernisert i tråd med utviklingen i samfunnet, som har ført til at så godt som alle voksne personer er i yrkesaktivitet i Norge og selv tjener opp pensjonsrettigheter. Behovet for ytelser til etterlatte er, slik disse medlemmer ser det, ikke like viktig i fremtiden som det var i tidligere tider med hjemmearbeidende kvinner uten egen opptjening av pensjonsrettigheter. Disse medlemmer viser til at det er en nedgang i antall personer med etterlatteytelser fra 23 308 personer i 2007 til regjeringens anslag i Prop. 1 S (2012–2013) for 2013 på 18 380. Disse medlemmer mener imidlertid at det fremdeles, i noen år, vil være behov for etterlatteytelser til dem som blir sittende igjen alene etter at familieforsørger er falt fra.

3.39 Kap. 2686 Gravferdsstønad

Det foreslås bevilget 200 mill. kroner for 2013, mot 180 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er kjent med at kostnadene til begravelse er høy, og med dagens ordning må mange etterlatte ta opp lån for å få gravlagt sine nærmeste. Etter disse medlemmers syn er det flere forhold som taler for at det bør tas en totalgjennomgang av ordningen og en revidering av dagens gravferdsstønad.

Disse medlemmer mener at alle pårørende uansett økonomisk evne skal få muligheten til å gjennomføre en enkel, men verdig begravelse for sine nærmeste.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013 legge frem en egen sak om gravferdsstønaden, der man foretar en total gjennomgang av ordningen.»

3.40 Kap. 2690 Diverse utgifter

Det foreslås bevilget 460 mill. kroner for 2013, mot 380 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.41 Kap. 5701 Diverse inntekter

Det foreslås bevilget 1 927,655 mill. kroner for 2013, mot 1 737,800 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.42 Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 150 mill. kroner for 2013, mot 140 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning og inntekt under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.43 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger

Det foreslås bevilget 59 mill. kroner for 2013, mot 56 mill. kroner i saldert budsjett for 2012.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

4. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget innen juni 2013 med egen sak om innføring av Nav-ombud etter modell fra pasient- og brukerombudet.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget innen juni 2013 med egen sak om oversikt over arbeidsmarkedstiltak og forslag om forenkling av tilbudene, for personer med nedsatt arbeidsevne.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gjøre ordningen med funksjonsassistent permanent.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen avvente innføring av administrative sanksjoner for overtredelse av meldepikt til etter at Stortinget har diskutert de overordnede problemstillinger knyttet til dette som virkemiddel.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fjerne aldersgrensen for stønad til hjelpemidler for trening, stimulering og aktivisering av personer med nedsatt funksjonsevne fra og med 1. juli 2013.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om hvordan brukere kan få mulighet til å bytte veileder i Arbeids- og velferdsetaten.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen fremme en egen sak for Stortinget om å gjøre forsøksordningen med servicehunder om til en permanent ordning og likestilt med dagens ordning med førerhunder for blinde og svaksynte.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen, på bakgrunn av den bebudede evalueringen våren 2013, legge frem forslag om en fremdrifts- og finansieringsplan for å nå de vedtatte målene for et universelt utformet samfunn frem mot 2025.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013 legge frem en egen sak om gravferdsstønad, der man foretar en total gjennomgang av ordningen.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen innføre en ordning som gjør det mulig i helt spesielle tilfeller for brukerne å kunne skifte Nav-kontor.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen overføre finansiering og oppfølging av kvalifiseringsprogrammet til Nav, og innlemmes i den statlige delen av Nav.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget innen utgangen av juni 2013, med en egen stortingsmelding om fremtidens organisering og innhold i arbeidsmarkedspolitikken. Samhandling og innkjøpsmetoder mellom tiltaksarrangører og Nav, faglige metoder i tiltakene og resultatkrav må være sentrale spørsmål som bør behandles i en slik stortingsmelding.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen opprette et treparts bransjeprogram for å styrke den seriøse utelivsbransjen og motvirke den useriøse delen av bransjen.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen gjennomgå rehabiliteringsordningene for skadd militært personell i utenlandsoperasjoner, og komme tilbake til Stortinget med egen sak for denne gruppen som også inkluderer en krigspensjonsordning.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen foreta en vurdering og gjennomgang av ordningen med boliglån til medlemmer av Statens pensjonskasse med sikte på å forhandle frem andre løsninger i forhold til hovedavtalen.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen utrede en ordning med tidskonto for sykepengen for kreftpasienter og andre alvorlig syke, og legge saken frem for Stortinget i løpet av 2013.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det innarbeides en sorgubrikk i sykefraværsskjemaene.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om et bedre takstsystem for frilanstolkene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013, samt at det i tillegg legges frem forslag til en ordning hvor frilanstolkene gis forhandlingsrett.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen innføre årlig regulering av løpende pensjoner i tråd med utviklingen i arbeidstakernes lønnsinntekter.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:*Forslag 20*

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om fremtidig organisering av og innhold i arbeidsrettede tiltak, med utgangspunkt i NOU 2012:6 Brofoss-utvalget: Utredning om Arbeidsrettede tiltak.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding til romertall X fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A Rammeområde 7**(Arbeid og sosial)****I**

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
600		Arbeidsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	177 830 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	60 770 000	
	22	Tiltak mot ufrivillig deltid, <i>kan overføres</i> ..	26 620 000	
	50	Norges forskningsråd	125 720 000	
	70	Tilskudd	24 990 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	12 090 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	7 540 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	735 500 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	10 482 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	28 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	241 430 000	
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i>	201 735 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	65 278 000	
611		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	18 800 000	
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 579 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000	
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	977 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter	64 000 000	
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
615		Yrkesskedeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	81 000 000	
616		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	182 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	60 620 000	
63		Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	163 330 000	
70		Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	56 190 000	
74		Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	10 530 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	88 600 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 244 470 000	
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 053 530 000	
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	63 000 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	125 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	490 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	10 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 300 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	212 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	23 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 730 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd	104 850 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 150 000	
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.		
	1	Driftsutgifter	16 315 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 898 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
649		Treparts bransjeprogrammer		
	21	Spesielle driftsutgifter – Treparts bransje programmer	10 600 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	146 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	367 000 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	212 586 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	1 880 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	410 000 000	
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	15 515 000	
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	171 894 000	
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 229 000	
	72	Tilskudd	14 000 000	
2470		Statens pensjonskasse		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-573 690 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	432 330 000	
		3 Avskrivninger	117 732 000	
		4 Renter av statens kapital	21 392 000	
		5 Til investeringsformål	18 070 000	15 834 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	29 753 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	11 300 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	705 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 428 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	370 000 000	
	73	Utdanningsstønad	55 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid ..	300 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	785 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	33 280 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	550 000 000	
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	300 208 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 810 000 000	
2651		Arbeidsavklaringspenger		
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	36 164 800 000	
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	465 000 000	
	72	Legeerklæringer	350 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	23 110 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	35 830 000 000	
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 249 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	114 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	66 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2661		Grunn- og hjelpetønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 770 000 000	
	71	Hjelpetønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 740 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	145 000 000	
	74	Tilskudd til biler	740 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler ..	2 731 600 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	245 000 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 160 000 000	
	78	Høreapparater	500 000 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 295 000 000	
	71	Tilleggpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	101 130 000 000	
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 770 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 210 000 000	
	71	Tilleggpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	970 000 000	
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	93 000 000	
	74	Utdanningsstønad	500 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000 000	
2690		Diverse utgifter		
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	330 000 000	
	77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	130 000 000	
		Totale utgifter		360 127 635 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	22 365 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	<u>22 000 000</u>	
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Gebyrinntekter, lån	<u>45 000 000</u>	
3615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Premieinntekter	<u>154 000 000</u>	
3616		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter	<u>87 000 000</u>	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeids- markedstiltak	<u>200 000</u>	
3635		Ventelønn mv.		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	<u>45 000 000</u>	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn .	<u>1 500 000</u>	
3640		Arbeidstilsynet		
	1	Diverse inntekter	<u>1 200 000</u>	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	<u>5 900 000</u>	
	5	Tvangsmulkt	<u>2 125 000</u>	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	<u>19 117 000</u>	
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	<u>10 300 000</u>	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	<u>850 000</u>	
	3	Gebyr tilsyn	<u>46 850 000</u>	
5470		Statens pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål	<u>18 070 000</u>	
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	80	Renter	<u>1 145 000 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5701		Diverse inntekter		
	2	Diverse inntekter	570 000 000	
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	35 805 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade	960 150 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	340 000 000	
	74	Refusjon medisinsk behandling	20 000 000	
	80	Renter	1 700 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs		
	2	Dividende	150 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	1	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	55 000 000	
	3	Refusjon for dagpenger fra EØS-land	4 000 000	
		Totale inntekter		3 763 132 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 postene 1, 4, 5 og 6
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 postene 1, 6 og 7
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 8
kap. 642 post 1	kap. 3642 postene 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan:

1. omdisponere inntil 40 mill. kroner av bevilgningen på kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
2. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen på kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.

4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større nyanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 538,8 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	695,6 mill. kroner

VI

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av Nav-kontorer.

VIII

Folketrygdytelse

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2013 skal følgende ytelse etter folketrygden utgjøre¹⁾:

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 716
1b. Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	11 796
1c. eller til	15 468
1d. eller til	22 788
1e. eller til	30 888
1f. eller til	38 580
2a-1. Hjelpstønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{2) 3)}	12 864
2a-2. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ⁴⁾	13 836
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ⁵⁾	27 672
2c. eller til	55 344
2d. eller til	83 016
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	21 336
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 5-11 og 17-95	
for første barn	43 812
for to barn	57 168
for tre og flere barn	64 776

¹⁾ Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

²⁾ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

³⁾ Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

⁴⁾ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 2-18.

⁵⁾ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

IX

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet pr. år i perioden 2013–2023, til leie av lokaler for Arbeids- og velferdsdirektoratet kan pådra forpliktelser med inntil 41,8 mill. kroner

B Rammeuavhengige forslag**X**

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om en fremdriftsplan for å nå den vedtatte visjonen om et universelt utformet samfunn frem mot 2025.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 28. november 2012

Robert Eriksson

leder og ordf. for kap. 611, 612, 613, 614,
615, 616, 645, 666, 667, 2470, 2670,
3614, 3615, 3616, 5470 og 5607

Karin Andersen

ordf. for kap. 643

Tove Linnea Brandvik

ordf. for kap. 606, 2650 og 2655

Laila Dævøy

ordf. for kap. 646, 660 og 847

Thor Erik Forsberg

ordf. for kap. 621

Vigdis Giltun

ordf. for kap. 2661 og 2686

Sylvi Graham

ordf. for kap. 634, 649, 2620, 2680
og 3634

Steinar Gullvåg

ordf. for kap. 635, 664, 2541, 3635
og 5705

Kari Henriksen

ordf. for kap. 604, 605 og 3605

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 640, 642, 2542, 3640,
3642 og 5704

Laila Marie Reiertsen

ordf. for kap. 648, 2540, 2690 og 5701

Torbjørn Røe Isaksen

ordf. for kap. 2651

Anette Trettebergstuen

ordf. for kap. 600 og 601

Vedlegg:**Brev fra Arbeidsdepartementet v/statsråden til Stortingets president,
datert 7. november 2012****Feil i Prop. 1 S (2012-2013) Arbeidsdepartementet**

Arbeidsdepartementet gjør med dette Stortinget oppmerksom på enkelte feil i Prop. 1 S (2012-2013) Arbeidsdepartementet.

Del II, Programkategori 09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter***Forsøk med styrking av fylkesmennenes informasjons- og veiledningsrolle***

Formålet med forsøket er omtalt under resultat-område 2 Arbeid og velferd, delmål 7 Tjenester og informasjon tilpasset brukernes behov, Strategier og tiltak (side 82) uten at beløpet er angitt. Formålet er derimot ikke omtalt under kap. 605, post 01.

Følgende omtale tas inn under kap. 605, post 01:
"Tidlig i 2013 vil det bli igangsatt et to-årig forsøk ved fylkesmannsembetene i Rogaland, Østfold og Akershus for å bedre rettsikkerhet og service overfor brukere av de lovpålagte kommunale oppgavene i arbeids- og velferdsforvaltningen. Det er satt av 3,5 mill. kroner til forsøket over kap. 605, post 01 Driftsutgifter. Beløpet er tenkt å dekke fem stillinger, fordelt med to stillinger ved Fylkesmannen i Oslo og Akershus, to stillinger ved Fylkesmannen i Rogaland og en stilling ved Fylkesmannen i Østfold."

Del II, Programkategori 09.30 Arbeidsmarked, kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak***Marensroprosjektet***

I tidligere budsjettproposisjoner er Marensroprosjektet omtalt under kap. 634, post 76 Tiltak for arbeidssøkere. Prosjektet er ikke omtalt i Prop. 1 S (2012-2013).

Følgende omtale av prosjektet tas inn under kap. 634, post 77 Varig tilrettelagt arbeid:

"Det foreslås avsatt midler i 2013 over kap. 634, post 77 til drift av varig tilrettelagt arbeid i prosjekt for sterkt fysisk funksjonshemmede – tilrettelegging av arbeidsplasser (Marensroprosjektet) i Skien i påvente av at det arbeides aktivt med å finne andre finansieringsmuligheter."

Empo TV

Under kap. 634, post 76 Tiltak for arbeidssøkere (side 111) står følgende omtale av Empo TV:

"Det foreslås avsatt tiltaksmidler til forsøksprosjektet med TV av og med psykisk utviklingshemmede, Empo TV. Forsøksprosjektet hadde oppstart i 1. halvår 2009 og er planlagt å gå over fem år."

Midlene til forsøket foreslås i proposisjonen bevilget under post 77 Varig tilrettelagt arbeid. Omtalen flyttes til post 77.

Forsøk med tidsubestemt lønnstilskudd

I andre avsnitt på side 108 står det følgende:

"Arbeids- og velferdsetaten er bedt om å foreta en vurdering av ordningen og brukergruppen"

Setningen erstattes med følgende:

"Departementet har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om en kartlegging av kjennetegn ved brukergruppen, inn- og utstrømninger i ordningen og eventuelle overganger til ordinært arbeid."

Del II, Programkategori 09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet, kap. 642 Petroleumstilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter

I forbindelse med beskrivelsen av nytt finansieringssystem for Petroleumstilsynet er postomtalen under kap. 642 Petroleumstilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter mangelfull.

Følgende omtale tas inn under kap. 640, post 21:

"Forslaget omfatter kostnader for oppfølging av næringen og særlige utgifter til tilsyn med petroleumsselskaper som Petroleumstilsynet vil utføre på egen hånd, eller ved hjelp av bistand. Posten omfatter også bistandsetaters refunderbare kontrollutgifter. Utgiftene refunderes i sin helhet av gebyrer til operatørselskapene/kontraktørene som inntektsføres under kap. 3642, post 03 Gebyr tilsyn, eller som sektoravgift til operatørselskapene/kontraktørene som inntektsføres under kap. 5571, post 70 Petroleumstilsynet – Sektoravgift."

Del II, Programkategori 29.50 Inntektssikring ved sykdom og uførhet

Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Teksten under overskriften "Økte utbetalinger av arbeidsavklaringspenger hittil i 2012" på side 126 omtaler nedgangen i utgiftene i 1. halvår 2012 sammenlignet med 1. halvår 2011.

Overskriften endres til:

"Reduserte utbetalinger av arbeidsavklaringspenger i 2012"

Kap. 2655 Uførhet

På side 129 under overskriften "Økt antall uførepensjonister under 30 år" står følgende setning: "Uføre under 30 år som andel av befolkningen i samme aldersgruppe, har økt fra 3,0 til 3,3 pst. i perioden 2002 til 2011."

Dette er feil. Setningen erstattes med:

"Uføre under 30 år som andel av befolkningen i samme aldersgruppe har variert mellom 1,1 og 1,2 pst. i perioden 2002 til 2011."

Del II, Programkategori 09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken og Programkategori 09.30 Arbeidsmarked

Forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnskudd

På side 72 står følgende omtale av forsøk med tilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer som fyller vilkårene for arbeidsavklaringspenger.:

"Forsøket finansieres ved å overføre midler fra kap. 2651, post 70 Arbeidsavklaringspenger til kap. 634, post 76 Tiltak for arbeidssøkere og kap. 605, post 01 Driftsutgifter. Det vises til omtale under de nevnte postene."

Omtalen under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter og kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere er mangelfull.

Under kap. 605, post 01, fjerde avsnitt (side 91) justeres omtalen til følgende:

"Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 605, post 01 med 6 mill. kroner for økt oppfølging fra etaten mot tilsvarende reduksjon under kap. 2651, post 70."

Under kap. 634, post 76 (side 109, venstre spalte, tredje avsnitt) tas følgende tillegg inn:

"Kap. 634, post 76 økes med 11,8 mill. kroner knyttet til forsøket. I tillegg foreslås det at tilsagnsfullmakten for regnskapsmessig etterslep for aktivitet i 2013 med utbetaling i 2014 økes med 7,4 mill. kroner. Samlet foreslås det overført 19,2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon under kap. 2651, post 70."

Del II, Programkategori 33.30 Arbeidsliv, kap. 2541 Dagpenger

Nytt regelverk på dagpengeområdet

Etter den tidligere gjeldende trygdeforordningen (EØF 1408/71) betalte norske arbeidsmarkedsmyndigheter (Arbeids- og velferdsetaten) ut dagpenger til EØS-borgere med dagpengerettigheter fra andre EØS-land mens de søkte arbeid i Norge. Dagpengeutleggene ble senere søkt refundert fra den enkeltes tidligere arbeidsland (hjemland). Refusjonsinntekter har blitt ført på kap. 5705, post 03 Refusjon for dagpenger fra EØS-land. Tilsvarende utbetalte andre EØS-land ut dagpenger til norske arbeidssøkere, som i etterkant ble refundert fra Norge.

Ordningen ble avvirket 1. juni 2012. Samtidig ble det iverksatt en ny refusjonsordning som følger av trygdeforordningen (EC) 883/2004 art. 65 (6) og (7), som ble gjort gjeldende for Norge fra 1. juni 2012. Denne ordningen gjelder refusjon for dagpenger som er utbetalt til personer bosatt i Norge som har blitt helt arbeidsløse fra arbeid i et annet EØS-land.

Den nye refusjonsordningen gjelder tilsvarende for andre EØS-land, som kan søke refusjon fra Norge for dagpenger utbetalt til personer bosatt i vedkommende EØS-land, som har blitt helt arbeidsløs etter å ha arbeidet i Norge.

Endringene er ikke hensyntatt i Prop. 1 S (2012-2013).

AD vil komme tilbake til Stortinget i revidert nasjonalbudsjett 2013 med budsjettmessige virkninger av nytt regelverk.